



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sammenfatninger af Allan Tønnesens aner.

2017

De efterfølgende sammenfatninger er redaktioner og overvejelser foretaget på baggrund af de udskrifter af kirkebøger og folketællinger m.m. som er indeholdt i filen "Kirkebogsudskrifter" (under gruppebetegnelsen "Slægtsforskning" på min pc). Udskrifterne af min fædrene slægt er foretaget ca. 2010-17, hovedsagelig på internettet. Udskrifterne af kirkebøger vedrørende min mødrene slægt er i betydeligt omfang foretaget fra midt i 1960'erne til begyndelsen af 1970'erne, og de blev dengang ordnet på kartotekssedler. Disse udskrifter er suppleret med nye udskrifter fra internettet foretaget 2014. Nu også med folketællinger.

Da min fars slægt udelukkende stammer fra Sydøstsjælland, og min mors fra Sydfalster og Musse herred på Lolland, er det faldet mig naturligt at dele materialet op i to hovedafsnit. Heraf de ind imellem store spring i nummereringen (se nedenfor).

Redaktionerne er foretaget på en sådan måde at der normalt ikke vil være tvivl om hvilken kilde de pågældende oplysninger stammer fra.

Sammenfatningerne er fra først af primært foretaget for at jeg selv kunne danne mig et overblik over materialet, og de har i flere tilfælde åbenbaret nye spor, der kunne forfølges. Men herudover giver de en forholdsvis letlæst fremstilling af de enkelte personers livsforløb.

Nummereringen er sket med baggrund i det såkaldte Kekule von Stradonitz' system, som kort fortalt går ud fra "probanden" (mig selv) som nr. 1. Faderen er nr. 2, moderen nr. 3, farfaderen nr. 4, farmoderen nr. 5, morfaderen nr. 6, mormoderen nr. 7 og så fremdeles. Faderen til en vilkårligt valgt person i stamtavlen vil altid have et nummer, der er det dobbelte af sønnens eller datterens. Moderens nummer vil altid være et tal højere end faderens.

Forår 2014, Allan Tønnesen.

I foråret 2024 fandt Per Hundevad Andersen en hidtil ukendt oldefar til mig, Lars Andersen i Himlingøje, hvis aner jeg efterfølgende har udredet og inkorporeret i min slægtsfortælling.

Sommer 2024, Allan Tønnesen.

Allan Tønnesens fædrene slægt

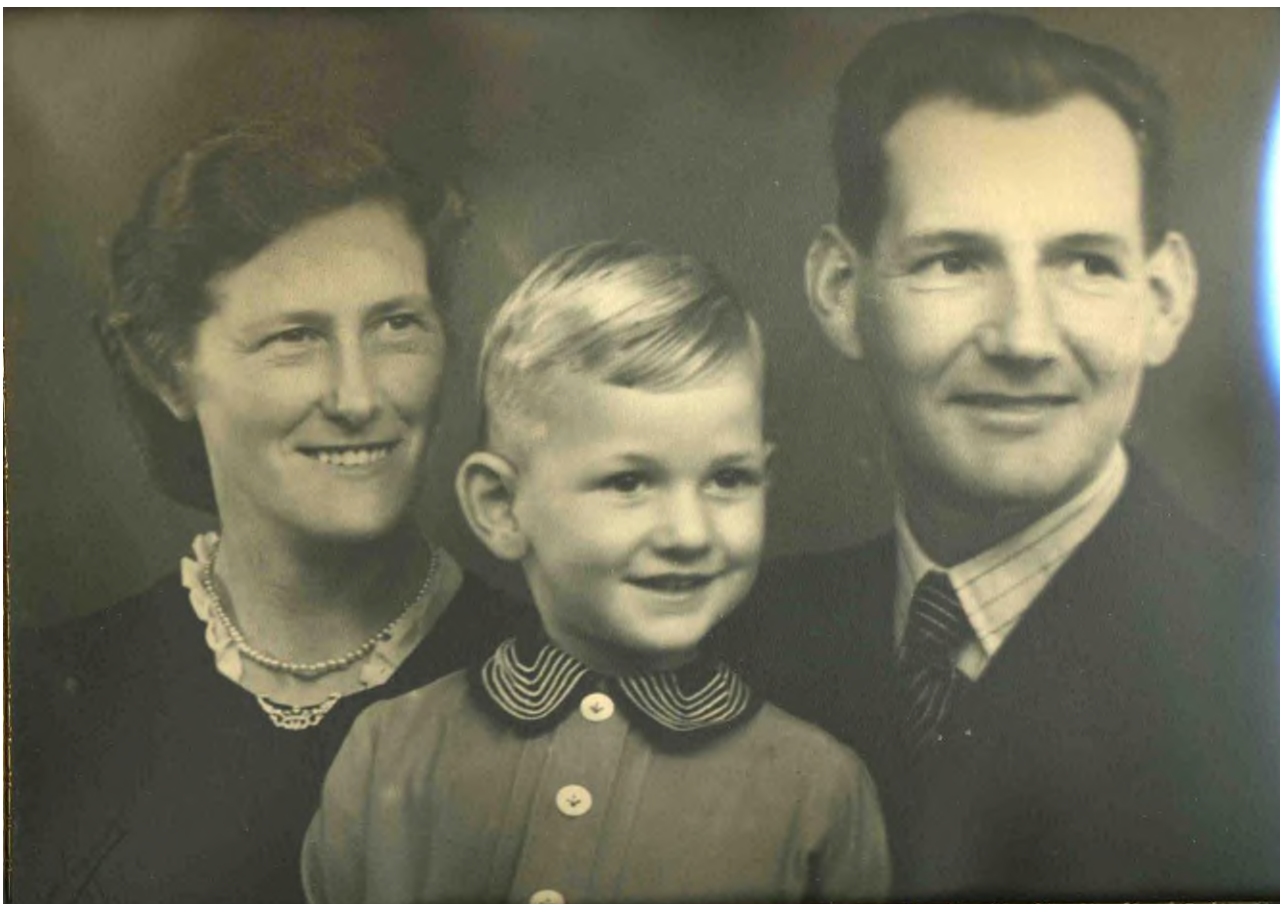
2. Hans Edvard Jensen

18/9 1902 – 18/12 1974, kranfører på B&W (Burmeister & Wain).

Søn af Niels Peter Jensen (nr. 4) og hustru Ane Marie Olsen (nr. 5). Født på Lighedsvej 5 på Frederiksberg. Forældrene separeret ca. 1910. Familien boede en kortere tid i baghuset Fasanvej 17 C (tæt ved Finsensvej, nu nedrevet), indtil de ca. 1912 flyttede ind i Lejligheden Folkvarsvej 29, 5. sal, senere 1. sal t.h., hvor de blev boende i mange år (det var også mit barndomshjem). Far blev som helt lille ramt af skarlagensfeber, hvad der kostede ham hørelsen på det ene øre. Han gik i skole på den nye skole på La Cours Vej, der også blev drevet efter meget moderne principper af inspektør C.J. Arvin (far til Børge Arvin, min klasselærer på Thorvaldsenskolen). Efter skolen blev han sat i snedkerlære, men rendte derfra i utide og blev herefter ufaglært arbejder. Ret tidligt blev han ansat på B&W, hvor han efterhånden avancerede til kranfører, senere fik han også sin bror Jens og sin nevø Arne ind på B&W. Samtidig anskaffede han sig en kolonihave, der var hans store interesse livet igennem. Under krisen o. 1930 var han arbejdsløs og fik da mulighed for et års ophold på Antvorskov Højskole ved Slagelse. Dette ophold kom til at betyde meget for ham, han fik smag for at læse og lærte mange sange som han siden ofte sang. Han sang også revyviser og såkaldte skønsange og var i det hele taget et stort selskabsmenneske i sine unge dage.



Far boede sammen med sin mor i lejligheden på Folkvarsvej. Men i 1939 flyttede Louise Tønnesen og hendes mor ind i naboledigheden. Mormor bød far og farmor på kaffe, og snart opstod der gensidig sympati mellem de to yngre mennesker. De blev gift på Frederiksberg gamle rådhus 3/11 1939. De to mødre flyttede sammen i lejligheden til venstre, og ægteparret fik lejligheden til højre.



Danmark blev besat 9. april 1940, godt en måned før jeg blev født. Der var ofte ”telefonbomber” på B&W hvad der reducerede den i forvejen beskedne lønningspose, og mor måtte tage et rengøringsjob for at bidrage til økonomien. Det beholdt hun i 20 år, længe efter at det ikke mere var nødvendigt. Jeg – der var enebarn – husker tydeligt den lille toværelses lejlighed med alkove, køkken og eget toilet, men småt var det, og i 1947 flyttede vi til en meget bedre lejlighed på 3½ værelser på Jakob Dannefærdsvej nr. 5, 1. sal tv. Her blev mine forældre boende resten af deres liv.

I 1957 havde far 25 års jubilæum på B&W. Han fortsatte til han fyldte 67 og gik så på folkepension. Han døde i sit hjem af en blodprop i hjertet (ligesom sin mor) to måneder efter sin 72 års fødselsdag og blev begravet på Søndermark Kirkegård. (Dette er baseret på hvad jeg husker og har fået fortalt).

4. Niels Peter Jensen

21/1 1874- 23/12 1932. Arbejdsmand på Frederiksberg.

Født i Enderslev, Bjæverskov herred, Præstø amt som søn af ugift Karen Marie Jensdatter (nr. 9), antagelig i hendes forældres hjem. Faderen var Lars Andersen fra Himlingøje (nr. 8). Hun giftede sig senere med Hans Olsen fra Vedskølle og flyttede med ham til Frederiksberg. Man skulle tro at han herved blev sammenbragt med to

andre kuld: Hans Olsens to børn af første ægteskab: Lars Peder Olsen og Kirstine Olsen samt sønnen af Hans Olsens første kone, Niels (kaldet "Store Niels" antagelig for at skelne ham fra Karen Mariens søn). I mit eje har jeg imidlertid et eksemplar af Det Ny Testamente med inskriptionen "Niels Peder Jensen, en Gave fra Vallø Stift d. 25. de Octbr. 1888", åbenbart en konfirmationsgave. Han er altså ikke flyttet med moderen til Frederiksberg.



Folketællingen 1880 viser da også at han da boede hos morforældrene i Enderslev som plejesøn, og ti år senere – som 16-årig – tjente han på en gård i sognet.

Han har aftjent sin værnepligt, hvilket bl.a. ses af at der findes et fotografi af ham i uniform. Går man til lægdsrulle-arkiverne, fremgår det at han var 65 ¼ tommer høj (ca. 171 cm), var middel af vækst, havde mørkeblondt hår og brune øjne (som hans sønner Jens og Hans – og jeg selv), men ingen særlige kendetegn. Han blev indrulleret i 13. bataljon, 2. kompagni, hvor han gjorde tjeneste 10/4 1897 til 8/10 1897, fra 12/9 1899 til 7/10 1899 og fra 12/9 1901 til 7/10 1901, altså i alt 8 mdr. Ren straffeattest.

I 1900 flyttede han til Frederiksberg. Han vides at have været arbejdsmand ved opførelsen af Frederiksberg Hospital. Han blev kaldt Niels Grønbæk, hvilket skyldtes at han senere arbejdede hos en gartner af dette navn. Han blev 25/11 1900 i Frederiksberg kirke gift med Ane Marie Olsen fra Skrodsbjerg i nabosognet Vråby, som i forvejen havde datteren Kirstine. En af forloverne var stedfaderen Hans Olsen. Den anden forlover var Anders Frederiksen, hans mors fætter, der var gasværksarbejder og boede Folkets Allé 29. Han var kommet til København og senere Frederiksberg allerede i 1890'erne, og det er muligvis ham der fik de andre medlemmer af familien til at flytte til byen. Niels Peter og Ane Marie fik sammen fire børn: Jens (1901), Hans (1902), Karen (1904) og Christian (1905) (de to sidste døde

som små). De boede til at begynde med Lighedsvej 5, 1. sal, men flyttede senere til Folkets Allé 14, 1. sal.

Desværre blev han drikkædlig. Herom vidner en patientjournal fra Frederiksberg hospital (nu på Frb. Stadsarkiv), hvor han var indlagt 6/5 – 20/6 1907 for nyrebetændelse (albuminuria) af sin læge, G. Nandrup. Journalen der blev optaget af en læge ved navn Tryde, er meget detaljeret: Patienten er urolig, vil hjem og piller en del, men synes ikke at have hallucinationer. Misbruget (abusus) angives til: ½ pot daglig + bajere og kaffepunche. Vomitus matutinus og læggekræmper. Har i et års tid haft skæren ved vandladning. Denne har også været noget hyppigere end tidligere. Gen. effect benægtet (er gift og har 4 børn). Aldrig bemærket grus eller blod i urin. Siden jul ømhed over lænderne ved arbejde, men ikke i hvile. For 8 dage siden blev han syg med hovedpine, kvalme og slimede brækninger. Har ligget de sidste 4 dage. Har tidligere lidt en del af hjertebanken, men synes at det har været mindre i den senere tid. Patientens udseende er udpræget potator (dranker). Stærk rysten på begge hænder. Stor mave osv. Tilstanden følges dag for dag indtil han udskrives. De mange lægelatinske udtryk og forkortelser gør teksten svært læselig.

Ægteparret blev separeret 1910. Han levede herefter af tilfældigt arbejde og forsumpede mere og mere. Da hans mor døde, i 1922, boede han Folkvarsvej 18. Jeg ved fra min far at han døde lillejuleaften og at han blev begravet på Søndermark kirkegård.

Frederiksberg Stadsarkiv har oplyst følgende:

Niels Peter Jensen døde den 23.12. 1932 og blev begravet den 29. 12 1932 på Søndermark kirkegård i frijord (afd. 3, nr. 447). Det anføres i skattebøgerne at han var syg og indlagt på hospital i skatteåret 1907-1908. Han havde ingen indkomst det år. Han står registreret som arbejdsmand i arkivalierne, men var arbejdsløs siden 1922-23. I 1921-22 boede han på Howitzvej 72 som logerende (altså hos sin stedsøster Kirstine Olsen); derefter flyttede han til Folkvarsvej 18, stuen. Fra 1/8 1923 bor han i København – først på Tagensvej i Barakkerne, derefter på Tvangshuset i 1923 og på Sundholm, hvor han er registreret som tilflyttet den 9. 10. 1924. Den 13. 12. 1924 kommer han tilbage til Frederiksberg, hvor han er indskrevet på Arbejdsanstalten, Nordre Fasanvej 59 (Frederiksberg hospitals adresse). Her døde han 23.12. 1932 efter et ophold på afd. A (kirurgisk afd.) på Frederiksberg Hospital 19. maj til 12. juni 1932. Årsagen til indlæggelsen var et brud i hans fod. Han døde på ”skadestuen”, formentlig på arbejdsanstalten.

I journalen for bidrag til ægte børn kan vi se, at Niels Peter er blevet idømt at skulle betale 5 kr. pr. barn om måneden, og at han har skullet betale til to børn, da han har betalt 60 kr. hvert halve år. Almissebogen viser at Niels Peter fik hjælp til at betale alimentationsbidrag på 120 kr. om året fra 1912 til 1914, og fra 1914 til 1915, 60 kr. Så hvis alimentationsbidraget er lige så stort som bidraget til ægte børn, kan vi formode at Niels Peter betalte alimentationsbidrag til to uægte børn. Han har fået et

par briller og noget tøj – jakke, vest og benklæder. Desværre er det ikke muligt at finde ud af hvem de uægte børn er.

5. Ane Marie Jensen, f. Olsen

5/2 1874-12/3 1948. Fabriksarbejderske og vaskekone på Frederiksberg. Født i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred, Præstø amt som datter af indsidder og arbejdsmand Ole Nielsen (nr. 10) og hustru Ane Kirstine Larsdatter (nr. 11). Far fortalte at hun gik i skole i Skrodsbjerg rytterskole (eksisterer stadig, men indskriftsstenen er nu opsat i Vråby). Hun boede ikke hjemme hos forældrene ved folketællingen i 1890, og må altså have været ude og tjene hos fremmede. I 1897 (23/2) fik hun datteren Karla Kirstine Olsen (Karla efter faderen). Barnet blev født i Sædder, men døbt i Vråby kirke.



25/11 1900 blev hun gift med Niels Peter Jensen fra Enderslev i Frederiksberg kirke. Vedr. børn og bopæle, se under nr. 4. De blev separeret ca. 1910. Ved folketællingen 1911 bor hun sammen med børnene Kirstine, Jens og Hans på 4. sal i baghuset Nordre Fasanvej 17 C. Hun kaldes da fabriksarbejderske. Det er interessant at folketællingen er foretaget mens Ane Maries gamle mor, Ane Kirstine "Olsen" [fejl for Larsen] har været på besøg. Endnu da Kirstine blev konfirmeret, i 1912, er adressen Ndr. Fasanvej 17 C, men ved Jens' konfirmation i 1915 bor familien

Folkvarsvej 29, 5. sal tv., en adresse familien holdt sig til de næste 30 år, selv om de efterhånden avancerede til at få den noget mere attraktive lejlighed på 1. sal th. Ved alle børnenes dåb optræder deres stedbedstefar, Hans Olsen som fadder og et par gange også bedstemor Karen Marie. Forbindelsen mellem de to familier opretholdtes efter separationen.

Kirstine flyttede ret tidligt hjemmefra, mens de to sønner blev boende hjemme. Jens tog dog til Finland som kurvemager en del år. Men Hans blev boende hjemme hos sin mor til han blev gift som 37-årig. Farmor flyttede først sammen med mormor i en af lejlighederne på 1. sal, Folkvarsvej 29, men skaffede sig snart en selvstændig aldersrentebolig på Godthåbsvej, hvor hun blev boende til sin død. Hun døde på Frederiksberg hospital af en blodprop i hjertet.

OLD EFORÆLDRE:

8. Lars Andersen

23/6 1849 – 5/2 1913. Landarbejder i Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt. Lars Andersen blev født i Stigbordshuset i Himlingøje sogn som ældste søn af indsidder Anders Larsen (nr. 16) og hustru Maren Lorentsdatter (nr. 17). De boede hos Marens far, Lorents Frederiksen. Lars fik i december 1872 plads på en gård i Valløby. I samme by tjente også Karen Marie Jensen (nr. 9), og på et tidspunkt er de blevet kærester. Karen Marie er blevet gravid i løbet af foråret 1873, men forholdet holdt ikke. Han indledte i stedet et forhold til Johanne Marie Nielsen af Valløby, med hvem han blev gift 2/11 1874, med hvem han fik et barn 15/8 1874, altså inden de blev gift. De fik senere yderligere fire børn: Ane Marie 1880, Ane Caroline Louise 1883, Peter Christian 1885 og Karen Kirstine 1889, alle med efternavnet Andersen. Hele familien er opregnet i Folketællingen for Himlingøje 1890, hvor Lars Andersen omtales som arbejdsmand på Grubberholm, samme gård hvor også Karen Marie tjente som kokkepige i årene omkring 1880. Da søsterdatteren Anna Bothilde Svendsen blev døbt i 1881 er han fadder og det oplyses at han da boede i Vedskølle (Herfølge sogn). Ved datteren Karen Kirstines dåb oplyses det at familien bor i ”Grubberholmhuset”, formentlig en arbejderbolig under Grubberholm. Lars Andersen optræder som forlover, da døtrene Maren Sophie og Karen Kirstine blev gift i henholdsvis 1899 og 1912. I 1899 kaldes han arbejdsmand på Grubberholm, i 1912 indsidder i Himlingøje. Hustruen Johanne Marie døde 1908, 59 år gammel, og han selv døde 1913, 64 år gammel.

9. Karen Marie Olsen, f. Jensen

23/9 1851 - 31/1 1922. Husmor på Frederiksberg og i Vedskølle, Herfølge sogn, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Karen Marie Jensdatter blev født i Enderslev som næstældste barn af indsidder Jens Nielsen (nr. 18) og hustru Kirstine Andersdatters (nr. 19) flok på fem. Ved hendes dåb boede de i Enderslev Hestehave. I 1868 flyttede hun fra Enderslev til Valløby, hvor hun ifølge folketællingen 1870 tjente hos gårdmand Ole Olsen. 3/11 1873 meldte hun afgang fra Valløby til Enderslev, hvor hun et par måneder senere, 21/1 1874 fødte sit eneste barn, sønnen Niels Peter Jensen. Familie-traditionen vil vide, at Karen Marie tjente på Grubberholm i Himlingøje sogn, og her finder vi hende da også ved folketællingen 1880 som kokkepige for forpagter Axel Boserup og hans husstand. Sønnen var da sat i pleje hos hendes forældre i Enderslev. I 1890 er hun imidlertid ikke længere på Grubberholm, og på et tidspunkt er hun blevet gift med enkemanden Hans Olsen fra Vedskølle. Hans første kone (Maren Sophie Nielsen) var fra Enderslev, og her finder man familien ved folketællingen 1880. Her må han da have gjort Karen Maries bekendtskab. I 1897 er de flyttet til Frederiksberg, hvor vi i 1901 finder dem i en førstesalslejlighed i det da helt nybyggede område Gasarbejdernes byggeförening, nemlig Broderskabsvej 29. Formentlig er det hendes fætter og gudbarn Anders Frederiksen som har skaffet dem ind her (han boede selv Folkets Allé 19). Måske var det Hans Olsen der i 1900 skaffede stedsønnen Niels Peter og hans tilkommende, Ane Marie Olsen en tilsvarende lejlighed, Lighedsvej 5. I denne periode optræder han i folketællinger og kirkebøger med betegnelsen "formand" et enkelt sted med tilføjelsen "ved Frederiksberg kommune". Men i 1916 er de flyttet til Howitzvej 72, 2. sal, og han



kaldes da "handelsmand", hvilket passer med at de havde en grøntbutik på den modsatte side af Howitzvej (nr. 63 på hjørnet), hvortil han selv leverede varer fra en mark han havde i Brønshøj. Formentlig o. 1920, da de var oppe i 60'erne, besluttede de sig for at flytte på landet. De købte et lille sted, "Humblebækshuset" i Vedskølle og

havde også dyr. Jeg husker at have set amatørfotos af ham med en hest og hende med en ko. Min far fortalte, at da de skulle flytte, dækkede ”Bedste” op til en kop kaffe i køkkenet med en avis som dug, med ordene: ”De siger alligevel: Hun var en gammel so”. Men allerede 31/1 1922 døde Karen Marie og blev begravet på Herfølge kirkegård. Hans Olsen flyttede tilbage til Howitzvej 72 og boede her sammen med datteren Kirstine til sin død 4/7 1944 som 89-årig.

Lokalarkivet for Herfølge og Sædder sogne har i 2016 oplyst at Humlebækshuset var et husmandssted, matr.nr. 19d, beliggende Egøjevej 119. Det brændte eller blev nedrevet 1973, og der er senere opført et nyt hus på grunden.

10. Ole Nielsen

28/10 1836 – 28/7 1900. Indsiddet i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Født i ”Klokkerhuset” i Vråby, som søn af indsiddet Niels Hansen (nr. 20) og hustru Ane Olsdatter (nr. 21). Gift i Vråby kirke 1/12 1862 med tjenestepige af Skrodsbjerg Ane Kirstine Larsdatter. Forlovere var de to fædre, Niels Hansen og Lars Nielsen. Noget ureglementeret havde de ½ år forinden fået datteren Maren. Senere fik de børnene Karen Marie (1864), Johanne Marie (1871), Ane Marie (1874, nr. 5), Niels (1877) og Lars (1879). I 1865 boede familien hos Ane Kirstines mor Ane Katrine Marie Rasmusdatter i Skrodsbjerg, i det samme hus hvor hun og manden, Lars Nielsen boede hos *hans* mor en generation tidligere, og som jeg har fotograferet i 1973 og 2016, Smedestrædet 8. I 1897 stod han fadder til Ane Maries datter, Karla Kirstine.

Jeg husker at min farmor fortalte, at hendes far, da han arbejdede i Grevindeskoven under Bregentved, blev ramt af en nedblæst storkerede og blev slået til krøbling. I 1959 nedskrev jeg onkel Jens’ fortælling om denne ulykke: ”Ole Nielsen, der gik for at være en klog mand, idet han gav sig af med brændevinsbrænding og andre væskers forfærdigelse, var skovhugger. Da han en vinterdag var ved at mærke et træ til fældning i Grevindeskoven ved Tureby, gik et pludseligt vindstød gennem skoven, hvorved en storkerede med vognhjul og istapper blev revet løs og ramte ham i ryggen, som brækkede. Han blev lagt på en af arbejdsvognene (hestevogn) med noget halm i og kørt til Køge sygehus i den hårde kulde. Han levede 11 år efter ulykken, men var til stadighed krum”.

Historien er omtalt i Sjællands-Posten 29. januar 1888 og Kjøge Avis 28. januar 1888 (enslydende beretninger), men har her fået en journalistisk drejning, så det nærmest er blevet en morsom historie: Ole fik tre læs grene ned over sig og mistede en tand, ”hvorimod de andre skrammer ikke menes at have videre følger”.

Ved sin død 28/7 1900 omtales han som fattiglem. Han blev begravet på Vråby kirkegård 1/8 1900.

11. Ane Kirstine Larsdatter

17/6 1837 – 20/1 1923. Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Døbt 6/8 1837. Datter af indsidder Lars Nielsen (nr. 22) og hustru Ane Katrine Marie Rasmusdatter (nr. 23). Må have gået i skole i Skrodsbjerg rytterskole. Vedr. vielse, børn, bopæl og mandens død: se nr. 10, Ole Nielsen. Som enke boede hun sammen med sin 17 år yngre bror, Ole Larsen og dennes kone og datter, senest ved folketællingen 1921 [”Ane Kirstine Olsen”]. Iflg. oplysning fra Vallø lokalarkiv var det stadig i Smedestrædet 8. Ved folketællingen 1911 var Ane Kirstine på besøg hos sin datter Ane Marie på Frederiksberg. Hun blev begravet på Vråby kirkegård 26/1 1923.



Hun og broderens familie boede i Matr. nr. 12a (Smedestrædet 8), og ved at se på et ældre matrikelkort over Skrodsbjerg, kan jeg konstatere at det er det samme hus som min far i 1973 udpegede som sine bedsteforældres, ”Ole Niensens hus”. Jeg så huset igen i 2011 og 2016, men da var der bygget en del til (se redegørelse under nr. 44, Niels Andersen).

Min far fortalte, at da hun – et år før sin død – blev oldemor til en dreng ved navn Arne, udbrød: ”Hvorfor kalder I ham dog for Ane?” Hun talte jo sjællandsk.

Min farmor havde et indrammet visitkortfoto forestillende hendes mor. Far fortalte at hans mor, engang bedstemor var på besøg, havde taget hende med ned til fotografen på Falkoner Allé for at hun kunne have et portræt af hende. Efter farmors død havde min faster det hængende hos sig i Brandts Huse under Billesborg til sin død i 1956. Det forsvandt da onkel Peter et par år senere flyttede til Scheels Hospital i Herfølge. Jeg har flere gange forsøgt at genskabe det efter hukommelsen. Farmor (og senere faster) havde for øvrigt også et foto på væggen forestillende Ole Larsen og dennes kone Karen Sophie Nielsen.

TIPOLDEFORÆLDRE:

16. Anders Larsen

27/5 1804 – 14/5 1864. Landarbejder i Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt. Anders Larsen blev født som ældste søn af husmand i Hadstrup Lars Andersen (nr. 32) og hustru Anna Poulsdatter (nr. 33). Den 16/11 1842 blev han gift i Himlingøje kirke med pigen Maren Lorentsdatter, tjenende gårdmand Peder Larsen i Lille Tårnby. Anders Larsen selv omtales som tjenestekarl hos gårdmand Hans Sørensen i Himlingøje. Det var modne folk, han var 38 og hun 32 år gamle. Fire måneder senere fødtes deres første barn, datteren Karen Andersen. Han omtales da som indsidder i Himlingøje, hvilket betyder at han var lejer hos sin svigerfar, Lorents Frederiksen i Stigbordshuset, hvilket fremgår af Folketællingen 1845. Det var også situationen i 1850. Anders og Maren fik yderligere tre børn: Ane Marie 1846, Dorthe Marie 1856, og Lars 1849. Anders Larsen døde 1864, 60 år gammel og omtales da som almisselem. Maren overlevede ham med 30 år.

17. Maren Lorentsdatter

4/12 1811 – 4/3 1894. Husmor i Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt. Om hendes fødsel meddeler Himlingøje kirkebog følgende: "1812 19. januar blev enken Karen Pedersdatter af Stieboehus hendes uægte barn, født 4. december f.a. og i hjemmedåb kaldet Maren, frembåret til dåbsbekræftelse af Dorthe Ole Hans i Stibohus. Vidner: Ole Hansen ibid., Peder Christensen, tjener i Store Tårnby, og Peder Christensens datter Margrethe i Himlingøje. Fader til barnet angivet Lorentz Kiøbh., der har tjent ved Peder Christensen, men nu er i Kbh. som soldat". De lakoniske oplysninger vidner om en familie i kaos: Moderen er enke og bor i Stigbordshuset som var fæstet til hendes afdøde mand Christen Sørensen. Her bor også hendes datter Dorthe (gudmoderen) og dennes mand Ole Hansen. Han er vidne ligesom Peder Christensen, Karens ældste søn. Faderen er den 19 år yngre Lorents Frederik(sen), der er inde som soldat i København, men blandt vidnerne er også hans plejesøster Margrethe Pedersdatter. Forældrene blev dog gift et år senere.

Om Marens ægteskab og børn, se under nr. 16. Anders Larsen.

Det ser ud til at Maren og hendes mand Anders Larsen er blevet boende i Stigbordshuset som lejere så længe hendes far Lorents Frederiksen levede, dvs. til 1868, men at halvbroderen Jens Lorentsen, der overtog huset, har opsagt lejemålet, for i Folketællingen 1870 oplyses det at Maren Lorentsdatter, 55 år, nu bor i kommunens hus (fattighuset) tillige med sin 13-årige datter Dorthe Marie Andersen og forsørges af fattigvæsenet. I folketællingen 1890 omtales Maren Lorentsen, 78 år, som fattiglem og boende sammen med sin datter, sydpige Dorthe Marie Andersen, 34 år, og et barn på 9 år, Anna Bothilde Svendsen. Af kirkebogen fremgår at barnet er født 27/11 1880 som datter af Dorthe Marie Andersen. Udlagt barnefader er en

jernbanearbejder Bendt Svendsen fra Jylland. Blandt fadderne optræder en Dorthe Marie Nielsen, formentlig en kusine til moderen samt en indsidder Lars Andersen i Vedskølle, formentlig moderens broder (nr. 8). Af hjemmesiden Jyskeslaegter fremgår at Anna Bothilde i 1908 blev gift med Niels Christensen, at de perioden 1908-1919 fik 7 børn, og at hun døde 1969 i Karise. Om Bendt Svendsen oplyses at han er født i Sverige.

Maren Lorentsen døde som 82-årig i 1894.

18. Jens Nielsen

17/4 1822 – 19/6 1899. Indsidder i Enderslev, Bjæverskov herred.

Søn af Niels Pedersen (nr. 36) og hustru Ane Pedersdatter (nr. 37) i Høstmarkshuset, Enderslev. Han blev konfirmeret i Enderslev kirke 1. søndag efter påske 1837 med vidnesbyrdet: kundskab: nogenledes antagelig efter to års undervisning, opførelse: meget god. Ved folketællingen 1834, da Jens var 12 år, boede han hjemme, men i 1840 er alle børnene ude at tjene. 11/11 1848 blev Jens viet til pigen Kirsten Andersdatter i Enderslev kirke. Den ene af forloverne er hendes far, indsidder Anders Frederiksen af Vråby. De fik børnene Niels (1849, "hesteslagteren fra Køge"), Karen Marie (1851, nr. 9), Ane Marie (1853), Johanne (1856) og Maren (1859). Ved det første barns dåb boede de i Vråby, derefter i Enderslev. Ved folketællingen i 1850 boede Jens med hustruen Kirsten og sønnen Niels hos Kirstens farbror, træskomand Christen Frederiksen i Enderslev, der også havde sin mor, Kirsten Andersdatter på 85 år boende; altså 4 generationer under samme tag. Tilsvarende har Jens og Kirsten ved folketællingen 1880 dattersønnen Niels Peter (nr. 4) på 6 år (omtalt som plejesøn) samt Kirstens 82-årige mor, Karen Christiansdatter boende. Ved folketællingerne 1880 og 1890 oplyses at de bor i "Kommunens hus", der rummede fem familier. Lokalhistorisk Arkiv i Haarlev oplyser at det drejer sig om fattiggården, nu nedrevet, men i sin tid opført ca. midt i byen på et sted hvor der havde været en lergrav. Jens Nielsen gik efter sin fars oplysning under navnet "Madkasse-Jens", fordi han forarbejdede og solgte madkasser fremstillet af høvlspåner. Han døde 19/6 1899 og blev begravet på Enderslev kirkegård 25/6 1899.

19. Kirstine (Kirsten) Andersdatter

26/1 1821 – 9/1 1908. Husmor i Enderslev, Bjæverskov herred.

Datter af indsidder og landsoldat Anders Frederiksen (nr. 38) og hustru Karen Christiansdatter (nr. 39) i Enderslev. Konfirmeret 1835 i Vråby kirke.

Vedr. vielse, børn m.m., se nr. 18, Jens Nielsen.

I 1899 døde hendes mand gennem 50 år, Jens Nielsen, og hun må være flyttet fra Enderslev.

Ved folketællingen 1906 finder vi hende boende hos datteren Johanne og hendes mand, Anders Jørgensen, i ledvogterhus nr. 8 i Egøje, Herfølge sogn. Anders Jørgensen får anmærkningen "Formand for Kolonne nr. 1". Min far fortalte at Anders

Jørgensen ("Vejteren") var formand for de danske afholdsforeninger; det må være det der menes. Johanne kaldes "ledvogterske". Lokalhistorisk Arkiv i Hårlev oplyser at der kun kan være tale om overkørslen ved Billesborgvej, og der er ikke noget egentligt hus i dag. I familien var der også en søn, Peder Jørgensen, f. 1901. Min far fortalte at han blev kaldt "Vejter-Peter" og vist var lidt sær. Han talte bredt sjællandsk og skal ved en lejlighed have udtalt: "Det kunne da være plasier hvis den lille Hans og Jens (min far og hans bror) kom herved". "Kirsten Andersen" kaldes "Autekstkone (aftægtskone), "får alderdomsunderstøttelse". Familien havde også en 16-årig tjenestepige.

Ved sin død som 87-årig 2 år senere boede Kirsten stadig i Egøje, Herfølge sogn, men hun blev begravet på Enderslev kirkegård 19/1 1908.

20. Niels Hansen

25/6 1814 – 1/12 1882. Indsiddet i Vråby sogn, Bjæverskov herred, senere teglværksarbejder i Vedskølle og aftægtsmand i Egøje.

Søn af Hans Nielsen (nr. 40) og Maren Nielsdatter (nr. 41), der dog ikke var gift, men begge tjente hos gårdmand Christen Mortensen i Vedskølle, Herfølge sogn. Året efter blev forældrene viet, efter at faderen var blevet skilt fra sin første kone.

Han blev konfirmeret i Valløby kirke 26/4 1829. Kundskab og opførsel: meget god. Moderen var død på dette tidspunkt. I 1834 tjente han hos gårdejer Lars Nielsen, der senere, i 1846, optræder som fadder for deres yngste søn, Peder.

30/7 1836 blev Niels Hansen i Valløby kirke viet til pigen Ane Olsdatter. Samme år flyttede de til "Klokkerhuset" i Vråby sogn (tilgangsliste). Niels kaldes her indsidder, og det oplyses yderligere at både han og Ane tjener "kirkes[anger?] Olsen". Lidt senere på året fødtes deres søn, Ole Nielsen, og i 1840 sønnen Jens.

Den 15. maj 1842 meldte Hans Nielsen afgang til Herfølge. De flyttede til Vedskølle hvor de figurerer i folketællingerne 1845, 1850, 1855 og 1860, hver gang med oplysning om at Niels arbejder på Vedskølle teglværk. I 1846 fødes deres yngste barn, sønnen Peder. Niels Hansen optræder som forlover ved sønnen Oles vielse 1/12 1862.

Ved folketællingerne 1870 og 1880 bor Niels og Ane i Egøje. Han kaldes landarbejder. I 1880 bor de i hus med deres yngste søn Peder Nielsen, dennes hustru Marie Jensen og deres børn Niels Peder, Ane Marie og Jens Peder Nielsen. Niels dør af lungebetændelse 1/12 1882 og bliver begravet på Herfølge kirkegård 8/12.

Lokalarkivet for Herfølge og Sædder sogne har 2016 givet den interessante oplysning at Niels Hansen og hans familie ved folketællingen i 1845 og senere boede i Teglværkshuset, en lang bindingsværkslænge med 6 ens boliger for teglværkets ansatte. En af de andre beboere var den 36-årige arbejdsmand ved teglværket, Mathias Nielsen og hans familie. Mathias Nielsen var forfatteren Martin A. Hansens oldefar. En på dette tidspunkt endnu ufødt søn i denne familie, Mathias Mathiasen, er

den tragiske hovedperson i Martin A. Hansens novelle ”Høstgildet”. Teglværkshuset lå på Grubberholmsvej. Det blev nedrevet i 1932. Der er både fotos og opmåling.

21. Ane Olsdatter

(29/7) 1810 – 9/3 1884. Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn samt Vedskølle og senere Egøje, Herfølge sogn, Bjæverskov herred.

Ved vielsen 30/7 1836 i Valløby kirke til Niels Hansen oplyses det at hun er tjenestepige, er født i Vråby 1810, vaccineret af Rode 10/10 1811 og konfirmeret i Enderslev 1825. Det fører tilbage til at hun er født 1810, døbt 29/7 i Vråby kirke som datter af Indsieder Ole Larsen (nr. 42) og hustru Karen Jensdatter (nr. 43). Hun blev ganske rigtigt konfirmeret 1825, men af kirkebogen fremgår at det var i Vråby kirke (kundskab og opførsel: god).

Se i øvrigt under nr. 20. Niels Hansen.

Niels dør 1882 og Ane dør 9/3 1884. Hun bliver begravet på Herfølge kirkegård 15/3.

22. Lars Nielsen

Døbt 8/3 1808 – 1/11 1862. Husmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov hrd. Søn af indsieder Niels Andersen (nr. 44) og hustru Johanne Larsdatter (nr. 45) i Skrodsbjerg. Blandt fadderne er farbroderen, gårdmand Jacob Andersen, Skrodsbjerg. Han må have gået i skole i Skrodsbjerg rytterskole. Han blev konfirmeret 1822.

Den 22. marts 1837 blev han viet til Ane Kathrine Marie Rasmusdatter af Skrodsbjerg. Forlover for ham var Jacob Andersen. De blev boende i Niels Andersens hus i Skrodsbjerg og fik følgende børn: Ane Kirstine (1837, nr. 11), Niels (1839), Rasmus (1842), Jens (1845), Peder (1847) og Ole Larsen (1854). I 1834 havde han husstand sammen med sin mor, og det fortsatte han med også efter at han blev gift, således 1840, 1845, 1850, 1855 og 1860 (folketællinger). I 1862 var han forlover ved datteren Ane Kirstines vielse med Ole Nielsen.

Han døde 55 år gammel i Skrodsbjerg, hvor han havde levet hele sit liv, i det samme hus hvor han blev født.

23. Ane Katrine Marie Rasmusdatter

22/5 1816 – 16/8 1891. Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Hun var ældste datter af indsieder Rasmus Larsen (nr. 46) og hustru Ane Kirstine Nielsdatter (nr. 47) i Tureby, og ved dåben 14/7 1816 blev hun båret af jomfru Georgine Nyholm på Turebyholm. Hun blev konfirmeret i 1831 (kundskab: god, opførsel: meget god). Familien boede da ”Kohaugshuset”. Hun mistede sin far i 1831 og sin mor to år efter.

I 1832, da hun var 16 år gammel meldte hun tilgang til Vråby fra Sparresholm (fejl for Turebyholm?). I 1834, da hun var 18 år gammel, tjente hun i Skrodsbjerg, Vråby sogn, men skiftede til en plads i Kæderup i hemsognet Tureby. Men i 1836 tog hun igen tjeneste i Skrodsbjerg, hos gårdmand Niels Larsens enke.

Den 22. marts 1837 blev hun gift med Lars Nielsen af Skrodsbjerg, og blev boende her til sin død. Hun blev enke i 1862 og var herefter hovedpersonen i husholdningen. Således i 1865 da sønnen Peder og datteren Ane Kirstine med familie boede hos hende, i 1870, da sønnen Peder stadig boede hos hende, mens datteren og svigersønnen har deres egen husstand. I 1880 er det stadig hende der står som husmoder med den yngste søn Ole boende hos sig, men i 1890 boede hun på aftægt hos Ole Larsen og nævnes efter Ole, hans kone og to børn. Hun døde som 75-årig i huset i Skrodsbjerg.

Se i øvrigt under Lars Nielsen, nr. 22.

TIPTIPOLDEFORÆLDRE:

32. Lars Andersen

1771 – 18/11 1827. Husmand i Hadstrup, Herfølge sogn, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Hans fødsel i Herfølge sogn er ikke fundet, og han er heller ikke i FT 1787.

Lars Andersen optræder første gang i Herfølge kirkebog i 1804, da han bliver gift med Anna Poulsdatter. Han omtales her som ungarl af Klemmenstrup (i Herfølge sogn), mens bruden angives at være fra Hadstrup. De to forlovere er husmand Niels Nielsen af Lidemark og indsidder Poul Jensen i Knapmagerhuset. Sidstnævnte er brudens far og benævnes oftest ”af Egøje”. Samme år nedkommer Anna med sønnen Anders (nr. 16). Familien bor nu i Knapmagerhuset, altså hos Poul Jensen. I 1806 får de sønnen Christian, og hjemstedet er Hadstrup. Anna døde i 1810, 26 år gammel, men samme år blev Lars viet til pige Ane Mortensdatter af Hadstrup. Det nye ægteskab resulterede i 1812 med et dødfødt pigebarn, i 1815 en søn Morten og i 1819 med en søn, Niels. Lars Andersen omtales nu som husmand af Hadstrup. Han døde 1827. Ane Mortensdatters død er ikke fundet.

33. Anna Poulsdatter

1784 – 17/6 1810. Husmor i Hadstrup, Herfølge sogn, Bjæverskov hrd., Præstø amt. Datter af husmand Poul Jensen i Rudemarkshuset og hustru Inger Olsdatter, den yngste af otte, hvoraf de fleste dog døde som små. Om ægteskab og børn, se nr. 32.

34. Lorents Frederiksen (København)

15/2 1788 – 23/9 1868. Husmand i Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt. Han blev født i den kgl. Fødsels- og Plejestiftelse i København og blev døbt en uge senere, 22/2, med navnene Lorens Friderik. Det fremgår dog at han ikke er født i Fødselsstiftelsen, men er afleveret nyfødt i ”kassen”. Det lader sig således ikke gøre at fastslå navnene på hans forældre. Allerede den 26/2 blev han overladt til gårdmand Peder Christensens hustru i Himlingøje by på Vallø grevskabs grund, hvor han blev

opfostret som et medlem af familien. Af folketællingen 1801 fremgår at familien bestod af gårdmand Peder Christensen, hans kone Anna Jensdatter og deres fem børn i alderen 3-13 år, Mandens gamle mor samt "Lorentz Frederick, opfostringsbarn, 13 år". Han er altså jævnaldrende med ægteparrets ældste barn, datteren Anna Pedersdatter. Måske har de været barnløse da de optog Lorents Frederik i familien, og måske blev konen herefter gravid, hvilket ofte forekommer.

Den 4/12 1811 nedkom enken Karen Pedersdatter af Stigbordshuset i Himlingøje med en datter Maren. Som barnefader blev udlagt "Lorentz Kiøbenhavn, der har tjent ved Peder Christensen, men nu er i Kbh. som soldat". Blandt fadderne er Peder Christensens datter Margrethe og Karen Pedersdatters datter og svigersøn. Lorents har altså tjent som karl hos sin plejefader indtil han blev indkaldt som soldat, og han må have lært den 18 år ældre enke at kende, idet de begge var hjemmehørende i Himlingøje. Den lidt akavede situation blev dog væsentligt forbedret, da Lorents vendte hjem efter endt soldatertjeneste året efter. Karen og Lorents blev gift i Himlingøje kirke den 11/12 1812. Forlover for ham var plejefaderen, Peder Christensen. I 1814 fik de en datter, som imidlertid døde, kun 10 dage gammel. Karen Pedersdatter døde 8/4 1821, 52 år gammel.

Ægteskabet med Karen havde gjort ham til fæster af husmandsstedet Stigbordshuset, den sydligste ejendom i Himlingøje sogn, og beliggende ved en mølledam (heraf navnet Stigbordshuset), som han beholdt resten af livet, og hvor også flere af hans børnebørn blev født. Det eksisterer endnu og har adressen Stigbrovej 12.

Samme år, 1821, giftede han sig med pigen Sidse Nielsdatter af Lystrup, 22 år gl. Hans forlover var endnu engang hans Plejefar, Peder Christensen, der nu omtales som aftægtsmand i Himlingøje. Brudens forlover var hendes far, gårdmand Niels Jensen i Lystrup. Lorents og Sidse fik følgende børn: Anders (1825), Niels (1832) og Jens (1837), alle med efternavnet Lorentsen. Ved den sidste dåb optræder Lorents for første gang med efternavnet Frederiksen; hidtil er han blevet benævnt Lorents Frederik.

Ved folketællingen 1834 bor Lorents og Sidse med deres to ældste sønner i Stigbordshuset, men de har også en plejesøn på 11 år, Hans Larsen samt en lejer, Hans Jørgensen om hans kone Ane Jensdatter. I 1842 blev datteren Maren gift med Anders Larsen (nr. 16), og de blev nu lejere i Stigbordshuset og deres børn født her. 23/9 1868 døde aftægtsmand Lorents Frederiksen i Stigbordshuset, 80 år gammel. Enken, Sidse Nielsdatter, døde 1883, 83 år gammel. Fæstet på Stigbordshuset blev overtaget af den yngste søn, Jens.

35. Karen Pedersdatter

1770 – 8/4 1821. Husmor i Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Karens fødselsår er fremkommet ved to aldersangivelser: 31 år i 1801, 52 år i 1821.

Karen Pedersdatters fødsel/dåb og forældre er ikke fundet trods store anstrengelser fra min side. Der er ingen Karen Pedersdatter født i perioden 1768-72 i Himlingøje, Karise, Enderslev, Vråby, Tårnby og Varpelev. I Herfølge er der disse muligheder:

- 1) Peder Jacobsens datter Karen af Vedskølle, døbt 1767 17.s.e.Tr.
- 2) Peder Jensens datter Karen af Herfølge, døbt 1770 2.s.e.Epiphani.
- 3) Peiter Christian Pedersens datter Karen af Klemmenstrup, døbt 1771 Miseric.
- 4) Peder Ziersens datter Karen af Tessebølle, døbt 1771 17.s.e.Tr.

I Valløby: 5) Peder Olsens datter Karen, døbt 1771 19.s.e.Tr.

Nr. 2 synes at være den mest sandsynlige, men sporet er usikkert og er ikke fulgt op. På et tidspunkt er hun blevet gift med en mand ved navn Christen Sørensen, for i folketællingen 1801 optræder i Lille Tårnby (Hårlev sogn) indsidder og væver Christen Sørensen, 34 år, hans kone Karen Pedersdatter, 31 år, og deres børn Dorte 8 år, Peder 6 år, Søren 2 år, og Jens 1 år. Kirkebøgerne har intet om de ældste børns fødsel og heller ikke om forældrenes vielse, hvilket formentlig skyldes at kirkebogen for Hårlev har et hul 1786-1810. Af samme grund savnes oplysning om Christens død, som må have fundet sted senest 1810. Forinden er det dog lykkedes ham at få fæste på Stigbordshuset i Himlingøje, som ejedes af Vallø stift. Dette fæstemål videreføres af enken og senere af dennes mand nr. 2, Lorents Frederik(sen) (se nr. 34), med hvem hun blev gift i Himlingøje kirke 1812, efter først at være nedkommet med Lorents' datter Maren (nr. 17).

I 1821 døde husmand i Stigbordshuset Lorents Friderichs hustru, Karen Pedersdatter, 52 år gammel. Aurelia Clemons anfører skiftet efter hende. Her omtales hendes børn: Maren Lorentsdatter 9 år, Peder Christensen 25 år, tjener i Hårlev, Søren Christensen 22 år, soldat i København, Dorthe Christensdatter (død), gift med indsidder i Hårlev Ole Hansen (børn: Christen 7 år, Ane Margrete 4 år), Ane Marie Christensdatter 17 år, tjener i Akselrup. Sidstnævnte får som væрге gårdmand Lars Pedersen i Lystrup.

36. Niels Pedersen

(7/9) 1777 – 23/4 1841. Husmand og bødker i Enderslev, Bjæverskov herred. Født i Enderslev 1777 som søn af husmand Per (Peder) Jensen og hustru Sidse Jensdatter (nr. 72 og 73), som i 1772 kom til Enderslev fra Himlingøje sandsynligvis for at overtage et husmandssted, hvor Niels da må antages at være blevet født. Hans første kone hed Kirsten Christensdatter, de blev viet 26/2 1804 i Enderslev. Samme år, 29/12 blev deres 3 dage gamle datter, Anna, begravet, og et år senere blev deres tvillinger begravet, den ene dødfødt, den anden hjemmedøbt Ane, 7 dage gammel. Men i 1807 fik de en datter der levede, Anna Johanne (hun blev i 1833 gift med Jens Hansen af Valløby, det unge par flyttede ind hos Niels Pedersen og hans kone nr. 2. Ane Johanne døde 1885 i Enderslev). I 1810 fik de en søn, Jens, men han døde ½ år senere. I 1814 blev deres dødfødte drengbarn begravet, og året efter blev Kirsten Christensdatter begravet, 34 år gammel. Det var den 22. september 1815, og Niels der hidtil er blevet kaldt indsidder, er nu blevet husmand i Høstmarkshuset.

Hans far, Peder Jensen, var død 1813, og Niels har formentlig straks overtaget stedet. 8/6 1815 er der nemlig synsforretning på ”det opbygget hus af Niels Pedersen”. Men først senere samme år (29/12) er der oprettet fæstebrev til Niels Pedersen på ”det udflyttet hus nr. 3 som Peder Jensen sidst beboet”. Det ser altså ud til at Peder Jensen har haft fæste på et husmandssted inde i byen, som i forbindelse med hans død og sønnens overtagelse af husmandsstedet er blevet udskiftet og udflyttet og et nyt hus opført af Niels Pedersen. Det eksisterer endnu som Høstmarken 3.

Allerede året efter, den 11. november 1816, blev han i Vråby kirke viet til tjenestepige Ane Pedersdatter, der opgives at være fra Vråby og 34 år gammel. Deres første barn, sønnen Peder, blev født 19/7 1816. Peder døde i 1838. Et udøbt barn blev begravet 1818. Senere fik de børnene Kirsten (1819), Sidse (1821), Jens (nr. 18, 1822) og Kirsten (1826).

I 1829 er han fadder ved Frederik Andersens dåb, søn af Anders Frederiksen, der senere skulle blive sønnen Jens' svigerfar.

Ved folketællingen 1834 optræder de som 34. familie. Niels, 57 år, kaldes husmand uden jord og bødker, Anna Pedersdatter er også 57 år. Alle børnene bor hjemme: Peder, 18 år, Jens 12 år, Sidse 13 år. Den eneste der mangler er datteren Kirsten (den anden af navnet), der altså må antages at være død. Der bor også en anden familie i huset.

Den 23/4 1841 døde Niels Pedersen, 64 år gammel. Han kaldes ved den lejlighed forhenværende husmand i Enderslev. Det må betyde at han er gået på aftægt nogle år tidligere. Det må da have været hos svigersønnen Jens Hansen som boede i samme hus fra 1834 og frem (FT). Og det kan ikke være i Høstmarkshuset, for i folketællingen dette år er der en anden fæster i Høstmarkshuset (Ole Hansen). Jens Hansen døde 1869 og Ane Johanne 1885.

37. Ane (Katrine) Pedersdatter

1781 (1777, 1779, 1780, 1782) – 25/7 1865. Husmoder i Enderslev, Bjæverskov hrd. Ane Pedersdatters fødsel og herkomst er behæftet med megen usikkerhed, hvortil bidrager hendes meget almindelige navn. Ved vielsen i Vråby kirke 1816 med enkemanden Niels Pedersen af Enderslev oplyses at hun er tjenestepige, af Vråby og 34 år gammel. Forlover for hende er husmand Niels Olsen af Lerskovshuset, hos hvem hun da muligvis har været i tjeneste. Antager man at formuleringen ”af Vråby” betyder at hun er født i Vråby, kan hun være datter af Peder Nielsen og Birthe Christophersdatter og døbt 19/5 1777. Men noget tyder på at det er en forkert Ane Pedersdatter. For søger man parret Niels Pedersen – Ane Pedersdatter i Folketællingerne for Enderslev, finder man dem fra 1834 og frem i samme hus som Niels' datter af første ægteskab, Ane Johanne, og dennes mand, Jens Hansen. Således også i 1840, men i 1845 er Niels død, mens enken, Ane Pedersdatter, stadig bor i hus med Jens Hansen og hans familie og åbenbart har overtaget aftægtskontrakten, men desuden kaldes ”hospitalslem”. Den vigtigste oplysning i 1840 er dog, at fødestedet

angives at være "Føds. Stiftelse", en oplysning der udelukker de tidligere nævnte Peder Nielsen og Birthe Christophersdatter som hendes forældre. Hun er med andre ord et "skuffebarn" og forældrene anonyme. I 1850, 1855 og 1860 bor hun stadig hos Jens Hansen og Ane Johanne, men som fødested angives nu blot "København". Til gengæld kaldes hun i 1850 og 1855 "Ane Cathrine Pedersdatter".

Der er mange der er blevet døbt Ane Katrine af de piger der er født i Den kgl. Fødselsstiftelse i årene omkring 1780, men én påkalder sig særlig interesse, nemlig hun der 7/12 1781 blev sat i pleje hos Peter Thomsen i Enderslev sogn, formentlig som nyfødt. Der er ingen Peter Thomsen i Enderslev i 1787. Men vi finder ham i annekssognet Vråby, hvor han optræder som Per Thomadsen, 54 år, husmand og daglejer tillige med hustruen Kirsten Jensdatter, 44 år, og døtrene Ellen på 5 år og Ane på 2 år. Men der er også to plejebørn fra Opfostringshuset: Cathrine på 11 år og Ane på 6 år. Navnet Katrine har man åbenbart set bort fra formentlig fordi der i forvejen var en Katrine i huset. Peder Thomsen optræder ikke i folketællingen 1801, hverken i Enderslev eller i Vråby.

Den 25. juli 1865 døde Ane Katrine ("Katrine" senere indføjet) Pedersdatter og blev begravet på Enderslev kirkegård. Hun betegnes her som "Lem i Dronning Anna Sophies Stiftelse, Enkebolig, 85 Aar". Ifølge Trap: Danmark 5. udg. er Dronning Anna Sophies Stiftelse en udvidelse af Scheels Hospital i Herfølge. Den er oprettet af dronningen 1729 og yder hjælp til 80 værdige og trængende på Vallø stifts godser. Vedr. børn, se nr. 36. Niels Pedersen.

3 X TIPOLDEFORÆLDRE:

38. Anders Frederiksen

16/6 1797 – 30/3 1876. Indsiddet og træskomand i Enderslev og Vråby, Bjæverskov herred.

Søn af indsiddet og bødker Friderich Andresen (nr. 76) i Totterup (Karise sogn) og hustru Kirsten Andersdatter (nr. 77). I 1801 er forældrene og de tre børn: Anders (4 år), Andreas (2 år) og Kirsten (1 år) flyttet til Kæderup (Tureby sogn). Han har således gået i skole i Kæderup rytterskole (nedrevet 1868). 21/4 1821 blev han gift i Vråby kirke med den 20-årige pige Karen Christiansdatter af Vråby [aldersangivelsen er forkert, hun var født 1798]. Han selv angives også at være af Vråby, men begge forlovere er af Enderslev. Men allerede et par måneder tidligere var de blevet forældre til en datter, Kirsten (nr. 19), som blev døbt i Enderslev kirke 21/4, altså samme dag forældrene blev viet i Vråby kirke! I dåbsindførslen omtales de da også som mand og hustru, så vielsen har fundet sted før dåben. Der kan ikke være tale om et forsøg på at føre præsten bag lyset, for præsten var den samme i de to sogne. Ved dåben kaldes Anders Frederiksen indsiddet og landsoldat.

I begyndelsen boede parret i Enderslev sogn: i 1824 på Universitetets gods, i 1829 i Povelstrup. Men i 1831 flyttede de til nabosognet Vråby. De fik – foruden Kirsten – børnene Frederik (1824, død samme år), Karen (1825), Frederik (1829), Johanne Marie (1834), Ole (1836) og Christian (1839). Men til husstanden hørte også Karen Christiansdatters søn Jens Bentsen, født 1817, der blev konfirmeret 1833 og ved den lejlighed kaldes Anders Frederiksens stiftsøn.

Man kan følge familien gennem de forskellige folketællinger. I 1840 bor kun de tre sønner hjemme, i 1845 og 1850 kun de to yngste. I 1855 er alle børnene ude, men i 1860 bor den nu 21-årige Christian hos forældrene. I 1850 og 1855 kaldes Anders indsidder og træskomand, i 1860 indsidder og arbejdsmand og i 1865 oplyses det at han forsørges af fattighuset, men det fremgår dog at de bor i deres sædvanlige hus. Vallø lokalhistoriske arkiv oplyser (2016) at der er tale om det endnu eksisterende hus Skovkildevej 1, matr. nr. 5B.

Anders optræder som forlover ved datteren Kirstens (Kirstines) vielse med Jens Nielsen (nr. 19 og 18) i 1849 og som fadder ved Karen Marie Olsens dåb 1864, datter af Ole Nielsen og Ane Kirstine Larsen (nr. 10 og 11) og ved sammes datter Johanne Maries dåb 1868.

I begyndelsen af 1870'erne må Anders og Karen være kommet i huset hos deres datter Kirstine og hendes mand Jens Nielsen i Enderslev.

I 1876, den 30. marts, døde fattiglem i Enderslev Anders Frederiksen, 78 år gammel, og blev begravet på Vråby kirkegård.

39. Karen Christiansdatter

4/11 1798 – 14/3 1880. Husmor i Enderslev og Vråby, Bjæverskov herred.

Datter af husmand Christian Olsen (nr. 78) og hustru Johanne Larsdatter (nr. 79) i Enderslev.

Som 19-årig ”kom hun galt af sted” med Bent Pedersen af Enderslev udflyttergårde. Resultatet blev sønnen Jens Bentsen, som i 1833 blev konfirmeret og kaldes Anders Frederiksens stiftsøn. Den 21. april 1821 blev hun viet til Anders Frederiksen.

Forlover for hende var hendes far Christian Olsen. Jens Bentsen var 1856 fadder ved halvsøsteren Kirsten Andersdatters (nr. 19) datter Johannes dåb. Han omtales da som husmand af Hårløv.

I folketællingen 1880 finder vi Karen i Enderslev hos datteren Kirsten og hendes mand Jens Nielsen sammen med hendes 6-årige oldebarn Niels Peter Jensen (nr. 4). Den 14. marts 1880 døde fattiglem i Enderslev Karen Christiansdatter 81 år gammel og blev begravet på Vråby kirkegård den 21. marts.

Se i øvrigt under nr. 38, Anders Frederiksen.

40. Hans Nielsen

1785 – 17/4 1850. Hans præcise fødselsdato er ukendt. Indsidder i Vedskølle og Klemmenstrup (Herfølge sogn), senere i Tårnby, Bjæverskov hrd.

Han var først gift med Anne Sophie Christensdatter, men i marts 1811 fik han bevilling til at leve separeret fra hende i henseende til bord og seng. Den 18. november 1814 blev ægteskabet aldeles ophævet, da den uoverensstemmelse i deres tænkemåde som bevirkede separationen endnu ikke er hævet, og da de ikke er til at formå at leve sammen, og da han har godtgjort at han fører en anstændig vandel. Han boede da i Vedskølle (RA. D.K. 2. dep. Registrant 1814, fol. 235a-b. No.1528). Sagen var den at han havde fundet en anden kvinde, Maren Nielsdatter, som han ønskede at gifte sig med. Ja, de havde endda fået et barn sammen, sønnen Niels (nr.20), som blev født 25. juni 1814 og døbt 3/7. Forældrene tjente da begge hos gårdmand Christen Mortensen i Vedskølle. De var begge 37 år. Blandt fadderne var ”Madam Lund på Vallø” og Johan Conradt ”tjener Forpagteren paa Vallø”, så måske har en af forældrene haft en eller anden forbindelse til Vallø. Året efter, den 3. juni, blev de viet i Herfølge kirke. Hans Nielsen kaldes nu indsidder i Klemmenstrup, og det anføres omhyggeligt at han har fået kongeligt skilsmissebrev fra Anne Sophie Christensdatter og tilladelse til at indgå nyt ægteskab. Næste gang man hører om dem er i 1829, da sønnen Niels Hansen blev konfirmeret i Valløby kirke. Det oplyses da at han er søn af indsidder i Tårnby Hans Nielsen og afgangne hustru Maren Nielsdatter. Der er ikke fundet andre børn af parret. Maren Nielsdatter, indsidder Hans Nielsens kone i Tårnby, døde 49 år gammel 16/2 1825 og blev begravet på Tårnby kirkegård 20/2. Folketællingen for Tårnby 1840 har en Hans Nielsen, 66 år, enkemand og almisselem, men han optræder hverken i Folketællingen 1845 eller 1850. Husmand i Tårnby Hans Nielsen døde 65 år gammel af lungeinflammation 17/4 1850 og blev begravet på Tårnby kirkegård 22/7.

41. Maren Nielsdatter

(Quasimodo) 1776 - 16/2 1825. Husmor i Vedskølle, Klemmenstrup og Tårnby, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Jeg troede længe at hun var datter af gårdmand i Tårnby Niels Larsen og hustru Ingeborg Jørgensdatter, og jeg fandt forfædre til dem tilbage i 1500-tallet. Men desværre viste skifter at denne Maren Nielsdatter var gift med gårdmand Lars Andersen i Himlingøje og døde 1824.

Jeg søgte hende herefter i Danish Family Search under Herfølge og fandt hende i Folketællingerne 1787 og 1801 som boende sammen med moderen Marie Nielsdatter, i 1787 desuden sammen med broderen Frederik Nielsen, hvilket er afgørende, da en Frederik Nielsen, indsidder i Tangmosehuset, er fadder ved sønnen Niels Hansens dåb i 1814. Denne Maren Nielsdatter er altså den rigtige!

Hun er ældste barn af Niels Jensen, smed i Herfølge og hustru Maria Jensdatter Bugge (nr. 82 og 83). Niels Jensen døde 1784, kun 40 år gammel. Han efterlod sig et dybt forgældet bo, enken og 3 uforsørgede børn (Det yngste barn, Kirstine Maria, døde 1785, 1 år gammel). Maren var da 8 år gammel, og det ser ud til at moderen og

børnene har opretholdt livet ved fattighjælp. I 1787 er Marie indsidder hos en husmand i Søllerup, Herfølge sogn, og hun kaldes desuden ”fattig”. I 1801 bor de i Anchershushus i Herfølge sogn, Frederik er ude og tjene, men Maren, nu 24 år, bor stadig hos moderen, der kaldes indsidder og almisselem. Men allerede samme år har hun fået tjeneste hos strandkontrollør Søren Lærche i Søllerup, idet hun omtales som ”hr. Lærches pige Maren Nielsdatter af Søllerup”, da hun bærer broderen Frederik Nielsens søn Niels til dåben i Herfølge kirke. Lærche blev skudt af de engelske i 1808, og Marens tjeneste hos ham er vel ophørt hermed, om ikke før. I 1814 tjente både hun og Hans Nielsen hos gårdmand Christen Mortensen i Vedskølle. Maren Nielsdatter døde 16/2 1825, 49 år gammel og blev begravet på Tårnby kirkegård.

Se i øvrigt under nr. 40, Hans Nielsen.

42. Ole Larsen

(20/5) 1787 – 2/9 1831, indsidder i Vråby, Bjæverskov herred.

Søn af husmand Lars Christensen (nr. 84) og hustru Karen Olsdatter (nr. 85) i Enderslev.

Den 29. september 1809 blev han, der kaldes af Lille Tårnby, gift i Hårlev kirke med pigen Karen Jensdatter af Ammerup. Hendes far, Jens Andersen i Vråby (nr. 86) var forlover.

De fik børnene Anna (nr. 21, 1810), Maren Kirstine (1814), Birthe (1817), Lars (1819), Lars (1822), Karen (1823) og Inger (1829). I 1814 præciseres det at de bor i Lundehuset. Ifølge Lokalhistorisk arkiv i Haarlev er det på hjørnet af Lundevej og Lerskovvej (vist ikke noget gammelt hus i dag).

Ole Larsen døde den 2. september 1831, 45 år gammel, og blev begravet på Vråby kirkegård. Enken overlevede ham i 12 år.

43. Karen Jensdatter

(3/9) 1786 – 12/8 1843. Husmor i Vråby, Bjæverskov herred.

Datter af gårdmand, senere indsidder Jens Andersen (nr. 86) og hustru Maren Nielsdatter (nr. 87) i Vråby.

Se i øvrigt under nr. 42. Ole Larsen.

44. Niels Andersen

1780 (14/1 1781) – 9/9 1831, husmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov hrd. Søn af Anders Hemmingsen (nr. 88) og Maren Hansdatter (nr. 89), gårdmandsfolk i Skrodsbjerg. Han må have gået i skole i Skrodsbjerg rytterskole.

I 1801 finder vi ham som 21-årig hjemme på faderens gård, hvor han vel er blevet til han den 4. december 1807 blev gift i Vråby kirke med pigen Johanne Larsdatter, der var to år yngre end ham selv. Det er bemærkelsesværdigt at hans far ikke står anført som forlover. Måske har der været en kurre på tråden. Niels var næstældste søn, og

det blev hans ældre bror, Jacob, der overtog gården. Jacob Andersen optræder til gengæld som fadder ved de fleste af børnenes dåb.

Niels Andersen fæstede 1809 husmandsstedet Smedestrædet 8 af Bregentved gods, og det forblev i familien helt frem til midt i 1940'erne (farmors bror Lars Olsen).

Niels og Johanne fik børnene Lars (1808 (nr. 22)), Jens (1809, død 9 dage gl.), Kirsten (1810), Marie (1812), tvillingerne Peder og Ane (1816) (Ane død 1817) og Jens (1823). Bemærk at der ikke er nogen af sønnerne der er opkaldt efter farfaderen.

Niels Andersen optræder som forlover ved broderen Jacob Andersens vielse 1819 og søsteren Ellens samme år.

Han døde 1831, 51 år gammel og blev begravet på Vråby kirkegård.

Ifølge Vallø lokalhistoriske arkiv i Hårlev (2016) var matr.nr. 12 a, Smedestræde 8, fæstet af Niels Andersen og i 1840 af Niels Andersens enke, dvs. Johanne Larsdatter (nr. 45). I 1855 er stedet fæstet af Niels Andersens enke og Lars Nielsen, dvs. hendes søn, nr. 22). I 1867 er det Lars Nielsens enke, altså Ane Katrine Marie Rasmusdatter (nr. 23), og endelig 1881: Lars Nielsens enke og Ole Larsen. Denne Ole Larsen er Ane Katrines søn og yngre bror til Ane Kirstine Larsdatter (nr. 11), min oldemor. Huset er altså gået i arv på spindesiden, og den eneste der ikke har ejet huset, er min oldefar, Ole Nielsen (nr.10), selv om min far kaldte huset "Ole Nielsens hus". Men historien synes at række endnu længere tilbage. For når adressen i dag er Smedestræde 8, er det sandsynligt at det også er her de forfædre der gik forud, Lars Pedersen smed (nr. 90) og Peder Madsen smed (nr. 180) skal lokaliseres.

45. Johanne Larsdatter

(10/3) 1782 – 23/2 1861, husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Datter af Lars Pedersen Smed (nr. 90) i Skrodsbjerg og hustru Kirsten Nielsdatter (nr. 91).

Faderen døde allerede året efter hendes fødsel, hvorefter moderen i 1785 giftede sig med husmand Ole Jensen, stadig i Skrodsbjerg. Ved folketællingen 1787 bestod Ole og Kirstens husstand foruden af dem selv af hendes døtre af 1. ægteskab, Maren på 9 år og Johanne på 6 år. Døtrene må have gået i skole i Skrodsbjerg rytterskole.

I 1807 blev Johanne viet til husmand Niels Andersen i Skrodsbjerg. Forlover på hendes side var stedfaderen Ole Jensen.

Vedr. børn, se nr. 44. Niels Andersen.

Niels Andersen døde 1831, kun 51 år gammel, og Johanne blev boende med børnene Lars og Jens. Lars Nielsen (nr. 22) blev i 1837 gift med Ane Katrine Marie Rasmusdatter (nr. 23), og de udgør i 1840 (folketælling) med deres to børn en del af Johannes husstand. Senere blev forholdet vendt om, men Johanne blev tilsyneladende boende i det samme hus med sønnens familie til sin død. I 1860 figurerer Johanne Larsdatter som husfaderens mor, "nyder Understøttelse af Fattigvæsenet".

Hun døde året efter og kaldes ved den lejlighed Inger Johanne Larsdatter, 83 år, men det oplyses desuden at hun er enke efter Niels Andersen, så det må være hende.

46. Rasmus Larsen

(23/3) 1794 – 20/9 1831, indsidder i Tureby sogn og køkkenkarl på herregården Turebyholm, Fakse herred.

Søn af gårdmand Lars Nielsen (nr. 92) af Babberup i Dalby sogn og hustru Anne Marie Larsdatter (nr. 93). Faderen døde i 1805, da Rasmus var 11 år gammel, mens moderen levede til 1829.

22 år gammel blev han den 10. marts 1816 viet til den 5 år ældre pige Ane Kirstine Nielsdatter, der ligesom han var fra Babberup. Begge tjente på Turebyholm.

Allerede to måneder senere fødtes deres første datter, Ane Katrine Marie (nr. 23). Dåben foregik i Tureby kirke, og Rasmus kaldes indsidder, men blandt fadderne var jomfru Georgine Nyholm på Turebyholm, og der synes hele tiden at være en forbindelse til Turebyholm. I 1818 fødtes datter nr. 2, Karen Marie, og familien bor nu i Åledshuset (i dag: Nybrovej 4). Den tredje datter, Ane Sofie blev født i 1820, og nu bor de i Kohavehuset, hvor de blev boende. De fik endnu to piger, der begge fik navnet Lovise Marie, hvilket indebærer at den første må være død som spæd (1824 og 1826). Blandt fadderne optræder flere tjenestefolk på Turebyholm.

Da Rasmus' mor, Anne Marie Larsdatter døde 1829, nævnes blandt arvingerne "Rasmus Larsen, 31 år, tjenende på Turebyholm".

Rasmus Larsen døde 1831, kun 38 år gammel, og kaldes ved denne lejlighed tjenestekarl på Turebyholm. To år senere døde Ane Kirstine Nielsdatter, 49 år gammel, enke efter køkkenkarl på Turebyholm, Rasmus Larsen. De blev begge begravet på Tureby kirkegård.

47. Ane Kirstine Nielsdatter

(18/7) 1790 – 7/5 1833, husmor i Tureby sogn, Fakse herred.

Datter af husmand Niels Nielsen (nr. 94) i Babberup i Dalby sogn og hustru Anne Olsdatter (nr. 95).

Hun tjente som ung på Turebyholm, hvor hun mødte sin senere ægtemand, Rasmus Larsen. Hun var i udpræget lykkelige omstændigheder da de blev viet i Tureby kirke 10/3 1816, for kun to måneder senere fødtes deres første datter, Ane Katrine Marie.

Vedr. børn og bopæle, se under nr. 46, Rasmus Larsen.

Hun døde 7/5 1833 og blev begravet 15/5 på Tureby kirkegård.

4 X TIPOLDEFORÆLDRE:

66. Poul Jensen

1741 – 8/11 1818. Husmand i Egøje, Herfølge sogn, Bjæverskov hrd., Præstø amt. Søn af husmand Jens Poulsen og hustru Anne Nielsdatter i Egøje. Faderen blev senere fattigfoged i Herfølge.

Poul Jensen blev i 1767 gift med Inger Olsdatter af Hadstrup. De fik følgende børn: Karen 1767, Niels 1770, Hans 1773, Ole 1775, Johanna 1777, Anna 1784. Folketællingen 1787 opregner følgende medlemmer af husstanden i Egøje: Poul Jensen 40 år, husmand og tornesætter, Inger Olsdatter, begge i 1. ægteskab, Johanne Poulsdatter 10 år og Ane Poulsdatter 3 år. Men kirkebogen melder også om døde børn: Cathrine død 4 ¼ år gammel i 1779, og endnu en Cathrine, 11 måneder gammel i 1781. Ved disse indførsler nævnes han af Egøje, Søllerup, Herfølge, Billesborg Markhus og Rudemarkshuset. Inger Olsdatter døde 1793, 50 år gammel. Året efter giftede han sig med enken Kirstine Frandsdatter af Egøje. I 1804 var han forlover for datteren Anna (nr.33), da hun blev gift med Lars Andersen (nr. 32), Den 8/11 1818 døde Povel Jensen, fattiglem i Hadstrup, 78 år gammel. Mon ikke han har været i huset hos svigersønnen? Kirstine Frandsdatters død er ikke fundet.

67. Inger Olsdatter

1743 – 1793. Husmor i Egøje, Herfølge sogn, Bjæverskov herred, Præstø amt. Hendes fødsel er ikke fundet. Hun blev begravet 15,s,e,Tr. 1793, 50 år gammel. Se i øvrigt under Poul Jensen (nr. 66).

72. Peder Jensen

(27/3) 1746 – (1/3) 1813, husmand i Enderslev, Fakse herred.

Søn af gårdmand Jens Nielsen i Himlingøje og hustru Bodil Pedersdatter (nr. 144 og 145). Han var familiens 3. søn af dette navn, idet de to første døde som små.

Under 12/4 1772 melder Enderslev kirkebog, at unge folk (dvs. ikke tidligere gift) af Himlingøje Peder Jensen og Citze Jensdatter blev trolovede. Forlovere var Ole Nielsen og Jens Persen af Himlingøje, brudgommens farbror og formentlig brudens far. De blev viet 1/11 samme år. Når det var brudgommens farbror der optrådte som forlover, skyldes det at faderen, Jens Nielsen, var død en måned tidligere. Det ville være nærliggende at antage at Peder Jensen så skulle overtage faderens fæstegård, men sådan gik det ikke. Det unge par flytter til nabosognet Enderslev hvor de overtager husmandssted nr. 3, det der efter udskiftningen bliver til Høstmarkshuset. Peder og Sidse får følgende børn: Niels (nr. 36) 1777, et tvillingpar 1782, Hans og Anne, der døde da de var henholdsvis 5 år og 3 mdr. gamle, Andreas 1786, Hans 1790 og Ole 1794 (død 1809).

Folketællingen for Enderslev 1787 opregner som 35. familie: Per Jensen, 45 år, bonde og husmand, Sidse Jensdatter, hans kone 37 år, begge i 1. ægteskab, samt deres børn Niels Persen 10 år, og Anders Persen 2 år.

I 1809 døde også Peder Jensens hustru, Sidse Jensdatter, ”død af brystvattersot i sit 59. år”.

Peder Jensen selv døde 1813, 75 år gammel, som der ikke ganske korrekt står i kirkebogen. Det oplyses desuden at han var indsidder, af Høstmarkshuset, og at

dødsårsagen var brystsyge (tuberkulose). Når han kaldes indsidder må det betyde at han flere år før sin død har overdraget driften af husmandsstedet til sønnen Niels.

73. Sidsel Jensdatter

1750- (1/3) 1809, husmor i Enderslev. Hun stammede fra Himlingøje, men hendes dåb er ikke fundet her, og hendes forældre kendes indtil videre ikke.

Om hendes ægteskab, børn og død, se nr. 72, Peder Jensen.

76. Frederik Andersen

(17/4) 1763 – 5/3 1844, indsidder og bødker i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred. Søn af Andreas Hansen (nr. 152) af Kanderød Huse i Sædder sogn og hustru Kirsten Christophersdatter (nr. 153). Blandt fadderne var hans morfar, skovfoged Christopher Frederiksen Drejer (nr. 304).

Moderen døde i 1770, da Frederik var 7 år gammel, men allerede samme år giftede faderen sig igen med Anne Marie Olufsdatter fra Skrodsbjerg i Vråby sogn, med hvem han fik tre børn. Kirkebogen omtaler desuden ofte plejebørn fra Den kgl. Opfostringsstiftelse. I 1782 blev Frederik konfirmeret; han fik skudsmålet: ”Læst den lille Cath: got, meget stupid, men lærvillig og upaaklagelig”.

Den 26. marts 1797 blev Frederik Andersen i Kæderup (Tureby sogn) og den to år yngre Kirsten Andersdatter i Totterup (Karise sogn) viet i Karise kirke, og samme år fik de deres første barn, sønnen Anders (nr. 38). De boede da i Totterup. Men da deres næste barn blev født, sønnen Andreas, i 1799, var de flyttet til Kæderup i Tureby sogn, hvor de blev boende så længe Frederik levede. De fik i 1800 yderligere en søn, Christen. Ved folketællingen kaldes Frederik indsidder og bødker, men ved den næste Folketælling – i 1834 – kaldes den nu 72-årige Frederik inderste og almisselem, og de bor til leje på en gård i Kæderup.

Han døde 1844 og blev begravet på Tureby kirkegård.

77. Kirsten Andersdatter

(22/12) 1765 – 6/5 1853, husmor i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred.

Datter af Anders Christensen (nr. 154) af Børsted (Tureby sogn) og hustru Dorthe Nielsdatter (nr. 155).

Vedr. vielse, børn og bopæle, se nr. 76, Frederik Andersen.

Efter Frederiks død i 1844 optræder hun ikke længere i Tureby sogn, men er flyttet til Enderslev. Folketællingen 1850 viser at hun her boede hos sønnen, træskomand Christen Frederiksen og hans kone, Maren Jensdatter, der var født i Enderslev. Det var her Kirsten døde den 6. maj 1853, 88 år gammel, og her hun blev begravet.

78. Christian Olsen

(24/2) 1760 – 29/5 1836, husmand i Enderslev, Bjæverskov herred.

Søn af indsidder i Skrodsbjerg (Vråby sogn) Ole Ipsen og hustru Karen Nielsdatter (nr. 156 og 157).

Moderen døde da Christian var 5 år gammel, men faderen giftede sig året efter med Anne Hansdatter. Christian må have gået i skole i Skrodsbjerg rytterskole.

Ved folketællingen 1787, da han var 27 år gammel, tjente han hos gårdmand Jens Jensen i Enderslev, mens hans senere kone, Johanne Larsdatter tjente hos gårdmand Christen Madsen. De blev gift i Enderslev kirke 4/6 1790. De fik børnene Niels (1791), Lars (1794), Karen (1796, død 1797), Karen (nr. 39) (1798), Ane Marie (1803) og Ole (1809).

Ved folketællingen 1801 boede familien i Overdrevsgårdene (Ifølge Lokalhist. arkiv, Hårlev: Dyndledsvej, tre gårde lige ved Høstmarkshuset). Christian Olsen kaldes "jordløs husmand, går i dagleje", 41 år, mens Johanne angives at være 36 år. Desuden nævnes børnene Lars på 7 år og Karen på 3 år samt "konens moder" Kirsten Lucasdatter, enke efter 2. ægteskab, "Nyder opholdet hos datteren".

I 1817 nedkom den 19-årige datter Karen med et uægte barn, Jens (barnefader: ungarl Bent Pedersen af Enderslev Udflyttergårde). Denne Jens Bentsen er antagelig blevet opfostret hos bedsteforældrene, indtil Karen i 1821 blev gift med Anders Frederiksen (se under nr. 39, Karen Christiansdatter).

Johanne Larsdatter døde i 1831.

Ved folkefællingen 1834 boede Christian hos sin ældste søn Lars Christiansen og hans familie i Poulstrup (Enderslev sogn). Christian er da 75 år og betegnes som fattiglem. Her døde han 29. maj 1836 og blev begravet på Enderslev kirkegård.

79. Johanne Larsdatter

(1/12) 1765 – 23/5 1831, husmor i Enderslev, Bjæverskov herred.

Datter af Lars Jensen i Tinghuset, Herfølge og hustru Kirsten Lucasdatter (nr. 158 og 159).

Blandt fadderne ved hendes dåb var farfaderen, Jens Larsen af Ulstrup (Terslev sogn). Lars Jensen døde imidlertid allerede 3 måneder senere. Enken, Kirsten Lucasdatter giftede sig ½ år senere med Niels Nielsen af Enderslev. Ved denne lejlighed dukker Jens Larsen atter op, denne gang som Kirstens forlover.

Vedr. Johannes ægteskab og børn, se under nr. 78, Christian Olsen.

Johanne Larsdatter døde i Enderslev 23/5 1831 og blev begravet på Enderslev kirkegård 2/6.

82. Niels Jensen smed

(26.s.e.Tr.) 1744 – (23.s.e.Tr.) 1784, smed og husmand i Herfølge.

Søn af Jens Olsen, smed i Herfølge og hustru Bente Nielsdatter (nr. 164 og 165).

8/1 1774 blev smedesvend Niels Jensen trolovet med pige Maria Jensdatter Bugge, begge af Herfølge. Forlovere var fædrene til de unge folk. Vielsen fandt sted i Herfølge kirke 28/1. De fik følgende børn: Maren (1776), Jonas (1778, død 3 uger

gl.), Cathrine Florentine (1779, død 1783), Frederik (1781), Kirstine Maria (1784, død 1785). Ved de fleste dåbshandlinger optræder Niels Jensens far smed Jens Olsen eller hans mor som fadder.

1784 døde smed Niels Jensen, kun 40 år gammel. Han blev begravet på Herfølge kirkegård 23.s.e.Tr. 29/7 1785 blev der holdt skifte efter ham. Af indboet kan nævnes et fyrrerbord med krydsfod og ditto bænke, en slagbænk, en rok, en himmelseng, en grøn kjole af klæde. Stuehuset var på 10 fag, den vestre længe på 7 fag, diverse smedeværktøj. I alt var boets aktiver 22 rdl 1 sk, mens passiverne androg 93 rdl 1 m 11 sk. Der manglede altså mere end 70 rdl! Enkens udlæg til begravelsen blev hende godtgjort, men det lå vel i kortene at hun måtte leve af offentlig almisse. Med tre mindreårige børn og uden midler kan hun næppe have været anset for at være et godt parti.

83. (Anne) Maria Jensdatter Bugge

(1748 – 21/8 1808. Husmor i Herfølge, senere almisselem i Søllerup, Herfølge sogn, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Datter af skrædder på Vemmetofte, Jens Bugge (nr. 166), der optræder som forlover ved hendes trolovelse med smedsvend Niels Jensen i Herfølge. Hun omtales her som Maria Jensdatter Bugge af Herfølge præstegård”. Om ægteskab og børn, se nr. 82. Ved Niels’ død 1784 stod hun med et fallitbo og tre mindreårige børn. Hun var da 36 år gammel og har næppe været et godt parti på ægteskabsmarkedet. I hvert fald levede hun af offentlig almisse resten af sit liv. Det yngste barn døde året efter faderen, mens de to ældste, Maren og Frederik boede hos moderen, i 1787 hos en husmandsfamilie i Søllerup. Endnu i 1801 boede datteren Maren som 24-årig hos moderen, men samme år er hun i tjeneste hos strandkontrollør Lærche.

”Niels smeds enke af Tranemose” døde 21/8 1808, 69 år gammel og blev begravet på Herfølge kirkegård 24/8. Hvis man godtager at hun var 69 år, da hun døde i 1808, bliver hendes fødselsår altså 1739. Hun skulle så have været 5 år ældre end manden og 45 ved det yngste barns fødsel. Det virker ikke særlig sandsynligt, omend ikke umuligt. Ved folketællingen 1787 angives hun at være 40 år og skulle herefter være født i 1747. Endelig folketællingen 1801, hvor hun angives at være 51 år, hvilket giver fødselsåret 1750. Vemmetofte kirkebog giver det rigtige svar: 1748.

84. Lars Christensen

1741 – (3/3) 1811, husmand i Enderslev, Bjæverskov herred.

Fødselsåret er angivet efter oplysningen om at han var 70 år da han døde, men iflg. Folketællingen 1787 skulle han være født i 1747, og ligeså iflg. folketællingen 1801. Ved folketællingen 1787 er han 40 år, kaldes bonde og husmand og er gift med Karen Olsdatter, 37 år, begge i 1. ægteskab. De har børnene Ane Marie Larsdatter på 5 år og Ole Larsen (nr. 42) på 1 år. Familien bor i Enderslev markhuse. Ane Maries

dåbsindførsel er ikke fundet, men Ole er døbt i Enderslev 20/5 1787. Familien boede da i "Flyderhuset" (Hårlevvejen 16, mnr. 46, = Uglehuset, hørte under Bregentved, alt iflg. Lokalhist. Arkiv, Hårlev). Gudmoderen er Barbara Christensdatter, og en anden fadder er Margrethe Christensdatter, begge af Enderslev. De kunne være søstre til Lars, men deres dåb er ikke fundet i Enderslev kirkebog. Noget kunne tyde på at familien er kommet fra et andet sogn. Året efter, 1788, blev familien forøget med sønnen Niels.

Ved folketællingen 1801 oplyses det om Lars at han er jordløs husmand og går i dagleje, og at begge sønner må være ude at tjene, da de ikke anføres, hvorimod den 21-årige datter Ane Marie bor hjemme med tilføjelsen "lærer at væve". Måske har hun været svagelig?

Lars døde i 1811 "af brystsyge". Karen døde 1818 og kaldes da "indsidderske".

85. Karen Olsdatter

1750 – 18/3 1818, husmor i Enderslev, Bjæverskov herred.

Aldersangivelsen ved folketællingerne 1787 og 1801 samt ved begravelsesindførslen viser entydigt at hun er født 1750. Har forgæves søgt dåbsindførsel i Enderslev, men der er en Karen, datter af Ole Pedersen i Vråby og født 1750, men navnet er desværre meget almindeligt.

Vedr. ægteskab, bopæl, børn m.v. se nr. 84, Lars Christensen.

Karen døde 1818 og kaldes da "indsidderske".

86. Jens Andersen

(1/8) 1745 – 12/7 1822, husmand i Vråby, Bjæverskov herred.

Søn af Anders Larsen og hustru Malene Jørgensdatter (Hansdatter) i Vråby (nr. 172 og 173). Født på Vallø Stifts gods, båret til dåben af sin faster Else Larsdatter i Vedskølle (Herfølge s).

1777 blev "gårdejer" Jens Andersen i Vråby trolovet med pigen Maren Nielsdatter. Forlover for ham var hans far, Anders Larsen, og for hende Niels ... (ulæseligt) af Skrodsbjerg, formentlig hendes far. Vielsen fandt sted i Vråby kirke 19/10.

De fik børnene: Anna (1781, død af små kopper s.a.), Niels (1783), Karen (1785, død s.a.), Karen (1786, nr. 43), Birthe (1788), Ellen (1789) og Anders (1793). Ved de første fødsler omtales Jens Andersen som værende af Vråby, ved de to sidste henholdsvis som værende "af Vråby Hyrdehus" og "af Østerlunde hyrdehus" (i Østerlunde skov, nu nedrevet. Ses på et gammelt kort hvor hans navn er anført). Jens optræder i folketællingen 1787 som "inderste og lever af almisse", 42 år, med sin 10 år yngre kone Maren Nielsdatter og de tre børn Niels (4 år), Birthe (9 år) og Karen (1 år). Ved folketællingen 1801 bor de i et markhus, kaldet Lundehuset, og han kaldes "husmand med jord, går i dagleje". Af børnene bor kun den 8-årige søn Anders hjemme.

I 1804 nedkom datteren Birthe med en søn, Ole. Udlagt barnefader: Hans Olsen, smed i Hårlev. Det hedder om Birthe at hun er "af Vråby Lundehus", så hun har åbenbart boet hos forældrene.

Maren Nielsdatter døde, 63 år gammel, den 30/7 1819.

Jens Andersen (indsidder) døde 12/7 1822. Begge blev begravet på Vråby kirkegård.

87. Maren Nielsdatter

(9/1) 1757 – 30/7 1819, husmor i Vråby, Bjæverskov herred.

Datter af Niels Skomager (nr. 174) i Skrodsbjerg. Året efter, 1758 4/5 blev Kirsten Skomagars af Skrodsbjerg (nr. 175) begravet. Det ulæselige efternavn til Marens forlover i 1777 kan ikke være "Skomager" da dette ord fylder for meget, men måske et patronym. Fornavnet er Niels. Hun må have gået i skole i Skrodsbjerg rytterskole. Se i øvrigt under nr. 86, Jens Andersen.

88. Anders Hemmingsen

(20/1) 1743 – 23/4 1820, gårdmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred.

Søn af gårdmand Hemming Pedersen i Freerslev (Sorø amt, Ringsted herred) og hustru Eva Pedersdatter (nr. 176 og 177). Må have gået i Freerslev rytterskole.

Han dukker næste gang op i Freerslev kirke, da han i 1778 bliver trolovet til og 2. påskedag gift med Maren Hansdatter. Han kaldes dog her Anders Hemmertsen.

Året efter får de datteren Karen. Kirkebogen melder at hun bliver døbt 1. søndag efter Epiph. Altså i begyndelsen af januar 1779. Men der synes at være kludder i indførslerne, og det harmonerer dårligt med at parret nogenlunde samtidigt, men i Tureby, holder sønnen Jacob til dåben. Hvis der ikke er tale om tvillinger, er mit bud at Karen er født engang i 1778. Under alle omstændigheder må Karen være død som lille, for hun optræder ikke senere.

Når familien har kunnet knyttes til Freerslev skyldes det at flere af fadderne ved Jacobs dåb er fra dette sogn, herunder gudmoderen Sisse Hemmingsdatter. Karens gudmor er "Hans Madsens kone" [i så fald fejl for "Hans Hansens kone"], muligvis barnets mormor, der andetsteds kaldes Ellen Hansis. Efter flytningen til Tureby sogn bor de i Tronhjems Huse.

I 1781 får de sønnen Niels og i 1786 datteren Ellen, opkaldt efter sin mormor, der var død 1784 og havde boet hos datteren og svigersønnen.

Ved folketællingen 1787 bor Anders Hemmingsen og Maren Hansdatter endnu i Tronhjems Huse, og han kaldes "husmand med avling". Han er 45 år, og hun 34.

Børnene Jacob, Niels og Ellen er henholdsvis 7, 5 og 1 år gamle. Ifølge

Lokalhistorisk arkiv i Hårlev hedder vejen i dag Tronhjemshuse, der ligger 3-4 huse.

Inden for de næste par år må familien igen være flyttet, denne gang til Skrodsbjerg i Vråby sogn, hvor Anders har overtaget en gård. Her blev familiens sidste børn født: Peder (1792) og Marie (1795, død af små kopper 1798).

Ved folketællingen 1801 er de 2. familie i Skrodsbjerg. Han kaldes bonde og gårdmand og er 59 år, mens Maren er 48 år. Alle børnene bor hjemme: Jacob på 24 år er landsoldat, Niels er 21, Ellen 15 og Peder 9 år. Hos dem bor desuden konens søster Anna Hansdatter, 51 år, ”vanvittig og ugift fattiglem”. Bortset fra en tjenestepige har familien selv drevet gården.

Hvornår overtog Anders Hemmingsen fæstegården i Skrodsbjerg? Han optræder første gang her, da sønnen Peder døbes i 1792, så mellem 1787 og 1792 må det være sket. I 1787 kaldes Ole Ipsen i Skrodsbjerg indsidder og fattig, så da må han have opgivet sin gård. Jeg tror at Anders Hemmingsen har overtaget Ole Ipsens gård lige omkring 1787. Det er i så fald hans oldefar, Hemming Pedersens gård han har fæstet. Ifølge Vallø Lokalarkiv var Anders Hemmingsens gård Granholm, Skrodsbjergvej 4. Anders Hemmingsen døde 23/4 1820 og blev begravet på Vråby kirkegård. Han kaldes da aftægtsmand og angives at være 80 år gammel. Maren døde 1829.

Gården blev overtaget af den ældste søn Jacob Andersen, der drev den endnu 1860 som 82-årig ved hjælp af sin datter og svigersøn, Hans Chr. Hansen. Der bestod tilsyneladende et udmærket forhold mellem Jacob og hans yngre bror, Niels (nr. 44).

89. Maren Hansdatter

(16/9) 1753 – 24/5 1829, husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Datter af gårdmand Hans Hansen i Freerslev og hustru Abelone (nr. 178 og 179). Hun må ligesom sin senere mand have gået i skole i Freerslev rytterskole hos skoleholder Lars Nielsen (Grønbæk). Da Maren i 1778 bliver trolovet med Anders Hemmingsen, oplyses det at de begge er ”af Freerslev”.

Se i øvrigt under nr. 88, Anders Hemmingsen.

90. Lars Pedersen Smed

(25/5) 1733 – (14/12) 1783, smed i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Søn af Peder Madsen smed i Skrodsbjerg og hustru Kirsten Hemmingsdatter (nr. 180 og 181). Ved dåben i Vråby kirke kaldes han Lauritz, og der er mange af Hemming-familien til stede: morfaderen Hemming Pedersens kone bærer ham, og blandt fadderne er morbroren Jens Hemmingsens kone, Ingeborg, samt ”mølleren Hemmings datter”. Lars har gået i skole Skrodsbjerg rytterskole.

Faderen døde 1753, hvorefter det må antages at Lars – nu 20 år – har overtaget smedien. Af skiftet efter faderen fremgår at Lars kan skrive. Ikke almindeligt! Hans første indtræden på scenen er ikke just heldig, idet han i 1758 udlægges som barnefader til Karen Pedersdatters uægte barn Inger.

Året efter, 1759 (23/9), bliver han viet til Mette Nielsdatter af Skrodsbjerg i Vråby kirke. Forlovere er Niels Pedersen (bror til brudgommen?) og Niels Olsen (formentlig brudens far).

I 1760 får de sønnen Peder, men kort efter dør Mette (begravet 30/7 1660).

To år senere bliver han trolovet og senere (3/10) viet til Kirsten Nielsdatter af Skrodsbjerg. Forloverne er de samme som sidst, så det må antages at Kirsten er søster (halvsøster?) til Mette.

De fik børnene Jens (1763, død ½ år gl.), Mette (1765), Kirsten (1771), Anne (1774), Maren (1778) og Johanne (1782, nr. 45).

Året efter det sidste barns fødsel dør Lars ”i sit 57. år, af hævelse”. Alderen passer kun dårligt med hans fødselsår, men sådant er det jo ret ofte.

91. Kirsten Nielsdatter

(22/4) 1742 – (9/9) 1810, husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Datter af Niels Olsen gårdmand i Skrodsbjerg og hustru Maren Andersdatter (nr. 182 og 183).

Ved dåben i Vråby kirke blev hun båret af Kirsten (Hemmingsdatter) Peder Smeds (nr. 181), sin kommende svigermor. Hun må have gået i Skrodsbjerg rytterskole. Vedr. ægteskab og børn, se under nr. 90, Lars Pedersen Smed.

I 1785, 1½ år efter Lars Smeds død blev hun trolovet og senere gift (16/5) med ungkarl Ole Jensen. Forlover for hende var hendes bror, Ole Nielsen i Kålagerhus. Ved folketællingen 1787 bor de i Skrodsbjerg. Ole Jensen er 46 år og kaldes bonde og husmand. Kirsten er 45 år. Hos dem bor døtrene Maren og Johanne Larsdatter på 9 og 6 år.

Kirsten døde 1810 ”af apopleksi”, 68 år gammel. Hun blev begravet 9/9 på Vråby kirkegård. Ole overlevede hende.

92. Lars Nielsen (Babberup)

(11/10) 1750 – 21/6 1805, gårdmand i Babberup, Sdr. Dalby sogn, Fakse hrd., Præstø a. Ifølge Arne Hansens hjemmeside var Lars Nielsen søn af Niels Mortensen på matr.nr. 2 i Jenstrup (Sdr. Dalby sogn) og hustru Sophie Rasmusdatter (nr. 184 og 185), og født 1750.

Den 13. nov. 1774 blev ungkarl Lars Nielsen viet til enken Anna Maria Larsdatter i Sdr. Dalby kirke. Hun var mindre end 1 år tidligere blevet gift med enkemand Jens Pedersen i Babberup. Da denne døde i juni 1774 sad den unge enke på en attraktiv gård, som den nye mand kunne overtage. Ifølge Arne Hansen drejer det sig om matr. nr. 8 i Babberup. Denne gård blev nedlagt i 1800 og jorden lagt til de andre gårde (nu Høsten Teglværksvej 89, nyt). Lars overtog herefter fæstet af ”Gammelgård”, matr.nr. 4. som han havde til sin død (nu Høsten Teglværksvej 80, stor gård med nyere stuehus).

De fik børnene Helvig (1775), Karen (1777), Kirsten (1781, død), Jens (1782), Lars (1785), Rasmus (1790), Rasmus (1794, nr.46) og Sara (1799).

Ved folketællingen 1787 er Lars 40 år, Anne Marie 30 og børnene Helvig, Karen og Jens 12, 10 og 5 år gamle.

Lars Nielsen døde 21/6 1805, 56 år gammel og blev begravet på Sdr. Dalby kirkegård. Der blev holdt skifte efter ham 7/12 1807. Arvingerne var enken Anne Marie Larsdatter og børnene Helvig 30 år, Karen 27 år, Jens 25 år, Lars 20 år, Niels 16 år, Rasmus 10 år, Sara 7 år. Boet blev vurderet til 305 rdl. Boets overskud var på 42 rdl. Anne Marie overlevede ham helt til 1829 (skifte 23/11 1829). Ifølge Arne Hansen fortsatte hun fæstet med sønnen Jens som bestyrer.

93. Anne Marie Larsdatter

1757 – 29/1 1829, husmor i Babberup, Sdr. Dalby sogn, Fakse hrd., Præstø amt. Anna Maria Larsdatter af Tågerup (Sdr. Dalby sogn) blev 11/10 1773 trolovet med enkemand Jens Pedersen af Babberup. Hendes forlover var en Lars Nielsen af Tågerup, formentlig hendes far. Vielsen fandt sted 10/1 1774. Jens Pedersen døde dog allerede et halvt år senere, 40 år gammel, og blev begravet 19/6 1774. Mindre end 2 måneder senere var Anne Marie imidlertid klar med en ny mand, idet hun 13/8 blev trolovet med ungkarl Lars Nielsen. Vielsen fandt sted 13/11. Gården skulle jo passes, og en ny fæster indsættes hurtigst muligt. Der var ikke plads til nogen lang sørgetid.

Vedrørende børn m.v., se nr. 92, Lars Nielsen.

Da Lars døde i 1805, var Anne Marie 48 år og kunne måske godt have indgået et nyt ægteskab, men det gjorde hun nu ikke. Ifølge Arne Hansens hjemmeside fortsatte hun fæstet af "Gammelgård" med sønnen Jens som bestyrer.

Sønnen Niels døde, 19 år gammel i 1807. Den ældste datter, Karen, blev i 1808 gift med Jens Ibsen på Turebyholm. Sønnen Jens blev i 1810 gift med Maren Jensdatter, og datteren Helvig med Hans Thomsen i 1812. Rasmus (nr. 46) blev indsidder i Tureby og køkkenkarl på Turebyholm.

Anne Marie døde 29/1 1829, ifølge kirkebogen 80 år gammel, hvilket nok er en del overdrevet. Hun forskånedes derved for den skam der overgik familien, da datteren Sara 14/4 samme år fødte et uægte barn, Ane Maria Larsen. Barnefader: Peder Kjelstrup på Kjelstrupgården, hvor Sara tjente. Stort set hele familien sluttede op omkring hende som faddere. Sønnen Jens Larsen overtog fæstet af "Gammelgård".

94. Niels Nielsen (Babberup)

1750 - ?, husmand i Babberup, Sdr. Dalby sogn, Fakse hrd., Præstø amt.

18/7 1790 blev Niels Nielsens datter i Babberup døbt Anne Kirstine, og en måned senere (15/8) introduceredes moderen, Anne, i kirken.

Folketællingen 1787 anfører som 7. familie i Babberup Niels Nielsen, 37 år og hans kone Anne Olsdatter, 27 år, begge gift 1. gang, samt to tjenestebørn.

Navn og alder passer (så nogenlunde) med Ane Kirstine Nielsdatter (nr. 47), men identifikationen er næppe stensikker. Niels Nielsen og Anne Olsdatter er i øvrigt ikke fundet i andre sammenhænge i Dalby(-Tureby) kirkebog.

95. Anne Olsdatter

Se under nr. 94, Niels Nielsen.

5 X TIPOLDEFORÆLDRE:

132. Jens Poulsen (Povelsen)

1707 – 1766. Husmand og senere fattigfoged i Herfølge, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Formentlig er han søn af Poul Jensen og Bodil Jensdatter i Egøje (nr. 264 og 265). I 1736 2.s.e.Tr. blev han gift i Herfølge kirke med Anne Nielsdatter af Lidemark. De fik en datter, Karen i 1739, og i 1741 en søn, Poul, båret af Niels Peders datter, Inger (formentlig en søster til barnets mor. En datter, Anna blev døbt Maria renselsesdag (2. februar) 1744 og samme år, 3. søndag i Advent en søn, hvis navn dog ikke oplyses. Desværre lader der til at være to mænd med navnet Jens Poulsen i Egøje i disse år: Jens Poulsen husmand hvis datter blev begravet i 1747, 3 dage gammel og Jens Poulsen Tornesætters datter Maren bliver døbt samme dag. I 1748 får Tornesætteren en søn, Christen. Året efter udlægges han som far til Karen Svendsdatters uægte søn, Niels, af Vedskølle. I 1765 3. påskedag døbttes et fremmed kvindfolks, Birthe Danielsdatters uægte pigebarn, Karen, som hun fødte i de Scheelers Hospital, hvor hun 2. påskedags aften kom ind og straks efter fødte. Hun var efter egen sigelse kommet fra Vordingborg, hvor hun var blevet besvangret af en rytter, navnlig Christian Møller, som hun udlagde som barnefader. Barnet blev båret af Jens Poulsens kone af de Scheelers Hospital. Året efter, 7. søndag efter Trinitatis, begravedes Jens Povelsen, fattiges foged af de Scheelers hospital, 56 år gammel. Spørgsmålet er nu om det er tornesætteren eller husmanden der er avanceret til fattigfoged i Herfølge. Umiddelbart synes gåden ikke at kunne løses.

133. Anna Nielsdatter

1713 – 1789. Husmør i Egøje, senere Herfølge, Bjæverskov herred, Præstø amt. Palmesøndag 1789 begravedes Anna Jens Povelsens, lem af Vallø Hospital, 76 år gammel. Muligvis var hun datter af Niels Pedersen i Egøje. Se i øvrigt nr. 132, Jens Poulsen.

144. Jens Nielsen

(8/3) 1711 – (27/3) 1772, gårdmand i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt. Søn af gårdmand i Himlingøje Niels Hermansen og hustru Maren Jensdatter (nr. 288 og 289). Jens var forældrenes 5. barn, og blandt fadderne var hans senere svigerfar, Peder Jensen (Vinter) (nr. 290).

En kryptisk bemærkning i skiftet efter Peder Jensen Vinter i 1731 (at en søster til denne skulle være gift med Jens Nielsen i Himlingøje) kunne indebære at Jens havde

giftet sig til en gård med en betydeligt ældre kvinde. Der er da heller ikke registreret børn fra et sådant ægteskab.

2/2 1737 blev Jens Nielsen og Bodil Pedersdatter trolovede. Forloverne var Peder Zander og Diderich Nielsen. Vielsen fandt sted samme år, den 27/10.

Året efter fødtes deres første barn, Peder, der dog døde, kun 5 uger gammel. Herefter fik de følgende børn: Kirstine 1740, Anne 1742, Peder 1743 (død 12 uger gl.), Peder 1746 (nr.72) og tvillingerne Birte og Maren (død som spæd).

Bodil Pedersdatter døde 1749, 39 år gammel. Der er ikke noteret noget i Himlingøje kirkebog om at Jens skulle have indgået nyt ægteskab. Men han kan jo have fundet en brud i et andet sogn. Herpå tyder den omstændighed, at Jens Niensens dødfødte drengbarn begravnes i 1752, og at hans søn på 6 uger begravnes 1754. Men Navnet Jens Nielsen er jo ret almindeligt. Ret usædvanligt ville det dog være hvis Jens Nielsen efter Bodils død i 1749 skulle have levet som enkemand til sin egen død som 64-årig i 1772. Han blev begravet 27/3.

145. Bodil Pedersdatter

(17/2) 1709 – (26/12) 1749, husmor i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt. Datter af gårdmand i Himlingøje Peder Jensen Vinter og hustru Dorthe Larsdatter. Om ægteskab, børn og død, se nr. 144, Jens Nielsen.

152. Andreas Hansen

1723 (1720) - 1796, husmand i Kanderød Huse, Sædder sogn, Bjæverskov hrd., Præstø amt).

Fødselsåret er udledt af aldersangivelsen ved folketællingen 1787: 64 år. Dog siger dødsindførslen i 1796: 76 år. Hans fødsel i Sædder er søgt, men ikke fundet (der er lakuner i kirkebogen).

5/11 1758 blev Andreas Hansen fra Kanderødhuset i Sædder sogn og Kirsten Christophersdatter fra Theilgaardshuset i Tureby sogn trolovede. Forlover for hende er Christopher Skovfoged i Theilgaardshus (dvs. hendes far, skovfoged under Turebyholm Christopher Frederiksen Dreyer (nr. 306)). De blev viet i Tureby kirke 10/12.

De fik følgende børn: Peder (1759), Christopher (1761), Frederik (1763, nr. 76) og Hans (1765, død 3 uger gammel).

Kirsten Christophersdatter døde 1770, 40 år gammel, men samme år giftede Andreas (stadig af Kanderød Huse) sig med Anne Marie Olufsdatter fra Skrodsbjerg.

Med hende fik Andreas følgende børn: Hans (1771, død 7 uger gammel), Maren (1772), Hans (1773), Maren (1777), Kirsten (1779, død 3 uger gammel).

Det sker jævnlige at et barn fra Den Kgl. Opfostringsstiftelse dør hos Andreas Hansen, senest 1782 og 1793.

Der er en anden A.H. i sognet, men han bor i Alkestrup. Andre af navnet A.H. optræder i Tureby sogn (mindst 2) og i Skrodsbjerg (Vråby sogn).

I Folketællingen 1787 bor familien stadig i Kanderød Huse i Sædder. Andreas Hansen er 64 år, husmand og i sit 2. ægteskab med Ane Marie Olsdatter, der er 41 år og i sit 1. ægteskab. Af børnene bor kun den 9-årige Maren Andreasdatter hjemme, men husstanden omfatter også et 5 år gammelt plejebarn fra Opfostringsstiftelsen, Karen Marie Ulrich. Det lader til at familien har suppleret sine indtægter ved at tage børn fra Fødselsstiftelsen til sig.

11/8 1796 blev Andreas Hansen af Kanderød huse begravet på Sædder kirkegård, 76 år gammel.

Af folketællingen 1801 fremgår det at den nu 51 år gamle Anne Marie Olsdatter stadig bor i Kanderødhuset, men nu er gift med den 32 år gamle Jørgen Mortensen der kaldes "husmand med jord". Hos sig har de to "skuffebørn", Marie Andreasdatter på 12 år og Johan Jørgensen på 1 år.

Ane Marie Olsdatter, der benævnes fattiglem i Sædder og enke efter husmand Jørgen Mortensen, døde 8/4 1829, 79 år gammel, og blev begravet på Sædder kirkegård 12/4.

153. Kirsten Christophersdatter

1730 – (28/1) 1770, husmor i Kanderød Huse, Sædder sogn, Bjæverskov herred.

Fødselsåret er udledt ved aldersangivelsen ved hendes død: 40 år.

Datter af skovfoged Christopher Frederiksen Dreyer og hustru Johanne Poulsdatter (nr. 306 og 307) i Teglgårdshuset under Turebyholm (Tureby sogn).

Gift 1758 med Andreas Hansen i Kanderød Huse (nr. 152). Se denne.

154. Anders Christensen

(22/7) 1742 – (11/3) 1781, gårdmand i Børsted, Tureby s., Faxe hrd., Præstø a. Søn af Christen Andersen, gårdmand i Børsted (nr. 308) og hustru Mette Laursdatter (nr. 309).

Båret til dåben af jomfru Anna Christina Withusens fra Turebyholm, og blandt fadderne var skovrider Andreas Thambsen, præceptoren på Turebyholm Johan Rusk samt barnets farfar Anders Bentzen i Børsted (nr.616).

Kun 20 år gammel – 27/6 1762 – blev han trolovet med Dorthe Nielsdatter af Kæderup (nr. 155), der også var ganske ung: kun 16 år. Forlovere var hans far, Christen Andersen og hendes stedfar, Hans Pedersen af Kæderup. Samtidig overtog han fæstet af gården matr.nr. 5 i Børsted under Turebyholm efter faderen.

De fik følgende børn: Kirsten (1765, nr. 77), Mette (1767, død s.a.), Momme (1768), Birthe (1770), tvillingerne Anna og Kirstine (1771, Anna død), Niels (1773), Anna (1775). Kirsten (Kirstine) døde i 1778, 7 år gammel.

11/3 1781 blev gårdmand Anders Kristensen "ætatis suæ 38" begravet på Tureby kirkegård.

155. Dorthe Nielsdatter

(7/8) 1746 – 2/7 1809. gårdmandskone i Børsted, Tureby s., Faxe hrd., Præstø a. Datter af gårdmand Niels Ibsen i Kæderup (Tureby sogn) og hustru Karen Jensdatter (nr. 310 og 311). Faderen døde dog allerede i 1749, hvorefter moderen giftede sig med Hans Pedersen, der herefter optræder i fars sted, bl.a. som forlover, da hun i 1762 blev trolovet med Anders Christensen (nr. 154). Hun har gået i Kæderup rytterskole (nedrevet 1868).

Vedrørende børn: se Anders Christensen, nr. 154.

Efter Anders Christensens tidlige død i 1781 – da Dorthe var 35 – blev hun gift med den 6 år yngre ungarl Rasmus Andersen af Store Linde, der overtog gården og dens drift. De blev viet 28/10 1781, og allerede året efter fik de deres første barn, Anders, senere fulgte Anne Kirstine (1783), Jens (1785) og Lars (1786).

Ved folketællingen 1787 optræder parret med hendes børn af 1. ægteskab: Mette (19 år), Birte (14 år), Niels (13 år), Anne (12 år), Kristen Andersen (9 år), Karen (8 år) og Peder (7 år). Desuden deres fælles børn: Anne Kirstine (4 år), Jens (2 år og Lars (1 år).

Men det var ikke gjort hermed, for i 1787 fik de datteren Adamine Sophia, og præsten skrev i forbindelse med Dorthes introduktion: ”Det er hendes 19. levende barn”. Barnet døde imidlertid 3 uger gammelt, men i 1789 fik de deres sidste barn, en pige der fik samme navn som sin døde søster: Adamine Sophie. Med dette 20. barn indstillede Dorthe sin lange og frugtbare karriere som barselskvinde. Hun er langt den mest frugtbare af mine kendte formødre.

Ved folketællingen 1801 optræder den 51-årige Rasmus Andersen, den 55-årige Dorthe Nielsdatter, hendes ugifte børn af 1. ægteskab: Niels Andersen, 28 år, ”national soldat”, Peder Andersen, 21 år og Birthe Andersdatter, 31 år. Endvidere deres fælles børn: Anders, 19 år, Anne Kirstine, 18 år, Jens, 16 år, Lars, 15 år og Adamine Sophie, 13 år. Med så mange hjemmeboende voksne børn var der ikke behov for tjenestefolk på gården.

2/7 1809 døde Dorte Nielsdatter, 68 år gl., gårdmand i Børsted Rasmus Andersens kone, og blev begravet på Tureby kirkegård. Rasmus Andersen synes ikke at have giftet sig igen. Han døde 7/1 1832, 80 år gammel, og blev begravet på Tureby kgd. Han havde gården i fæste til sin død, hvorefter den blev overtaget af sønnen Lars Rasmussen, hvis enke overtog den efter hans død i 1849.

156. Ole Ipsen

1711 – (28/3) 1790, gårdmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Søn af Jep Hansen og Maren Jensdatter i Ingelstrup (Sædder sogn) (nr. 312 og 313). Ved dåben blev han båret af Hans Olufsens hustru af Tollerød (Terslev sogn, Ringsted hrd., Sorø amt) ”navnlig” Anne Rasmusdatter. Formentlig er det barnets farfar (nr. 624) og stedfarmor, der her præsenteres.

Ole Ibsen af Tolstrup (Sædder sogn) er fadder i Sædder kirke 1736 og 1739.

Ole optræder første gang i Vråby kirkebog 11/6 1741, da han blev trolovet med Hemming Pedersens (nr. 362) enke, Karen Bertelsdatter af Skrodsbjerg. Han har således formentlig overtaget Hemmings gård (under Turebyholm) i Skrodsbjerg. De blev viet 12/11, men allerede 3/9 optræder som altergængere "Ole Ibsens karl Søren, (og) stifbørn Jens og Mallene". Ole er straks blevet mand på gården.

Karen Bertelsdatter blev begravet 1748, 61 år gammel (29/5). Hun har således været over 20 år ældre end ham. Der blev holdt skifte efter hende mellem Ole og hans stedbørn: Jens Hemmingsen, 26 år, tjenende i Store Lindet, Lars Hemmingsen 14 år, tjenende her hos hans stiftfader, Anne Hemmingsdatter gift med Peder Erichsen i Store Lindet, Magdalene Hemmingsdatter gift med Jens Jacobsen i Enderslev. Der er værdier for 194 rdl., men gæld for 211 rdl. Ole lover at betale sine kreditorer tid efter anden.

Allerede 14/7 samme år bliver han trolovet med Karen Nielsdatter (nr. 157), datter af Niels Madsen i Skrodsbjerg, og viet 6/10.

De fik børnene: Niels (1749), Hans (1751, "Natus paa Thurebyholms Gods"), Karen (1753, båret af barnets faster, Katrine Ibsdatter i Sædder), Jens (1757) og Christian (1760). Men i 1763 dør i løbet af få uger de fleste af deres børn (Niels, Karen og Hans), og i 1765 en nyfødt søn og børnenes mor, Karen, formentlig som følge af en epidemi eller lignende.

2/11 1766 bliver Ole viet til Anne Hansdatter fra Skrodsbjerg, og sammen får de børnene: Karen (1767), Niels (1768, død 1771), Niels (1771), Cathrine (1775), Anne Marie (1778) og Kirsten (1781).

Ved FT 1787 er det gået en del tilbage for ham, for her omtales han som indsidder, 71 år, lever af almisse, samt hans kone, Ane Hansdatter og en datter, Ane Olsdatter, 6 år. De andre børn nævnes ikke.

28/3 1790 blev Ole Ipsen i Skrodsbjerg, død af alder, 84 år gammel, begravet på Vråby kirkegård.

157. Karen Nielsdatter

(15/3) 1719 – (10/11) 1765, husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Datter af Niels Madsen i Skrodsbjerg og hustru Kirsten Knudsdatter (nr. 314 og 315). Hun har gået i skole i Skrodsbjerg rytterskole. 1738 tjente hun Knud Larsen i Povelstrup.

Vedr. ægteskab og børn, se under Ole Ipsen (nr. 156).

158. Lars Jensen

(19/4) 1733 – (23/2) 1766, gårdmand i Herfølge, Bjæverskov herred.

Søn af husmand Jens Larsen i Vedskølle (Herfølge sogn) og hustru Johanne Olsdatter (nr. 316 og 317), født godt en måned efter forældrenes trolovelse.

12/8 1764 blev Lars Jensen af Herfølge trolovet med Kirsten Lucasdatter (Weltmann) af Sædder (nr. 159). De blev gift 4/11; ved denne lejlighed hedder det om Kirsten at

hun er ”af Sølje Torp” (Søllerup). Godt et år senere blev deres eneste barn, datteren Johanna (Johanne) (nr. 79) døbt. Blandt fadderne er Lars’ far Jens Larsen. Det oplyses at familien bor i Tinghuset.

Få måneder senere døde Lars Jensen af Tinghuset, 32 år gammel, og blev begravet 23/2 1766 på Herfølge kirkegård. Der blev holdt skifte efter ham senere samme år, og det oplyses her at han tidligere havde været gårdmand i Herfølge, ”men for sygdom måtte forlade gården, og siden var til huse og døde i Tinghuset kort uden for byen”. Boet var usselt, indbo og klæder vurderet til 3 rdl 2m 10s. Ikke nok til at dække udgifterne ved begravelsen, på 4 rdl.

159. Kirsten Lucasdatter (Weltmann)

(4/8) 1726 – 27/1 1815, husmor i Herfølge og Enderslev, Bjæverskov herred. Datter af gårdmand Lucas Weltmann i Ringsbjerg (Sædder sogn) og hustru Marie Jensdatter (nr. 318 og 319).

Vedr. ægteskabet med Lars Jensen, se denne (nr. 158).

Efter Lars’ død i februar 1766 blev hun samme år (12/10) trolovet med Niels Nielsen af Enderslev. Forlover for hende var Jens Larsen af Ulstrup, faderen til hendes første mand. Kirsten og Niels blev viet 1/12 og flyttede til hans bolig i Enderslev.

De fik to døtre, Anna Maria (1768) og Elisabeth (1772), men begge døde af mæslinger og blev begravet på Enderslev kirkegård nytårsdag 1773.

Ved folketællingen 1787 finder vi dem i Enderslev. Han er 61 år og kaldes husmand og hugger (tømrer), og hun er 61 år, begge i 2. ægteskab. Hendes datter af første ægteskab bor ikke hjemme, men de har et uægte barn på 1 år, Ane Marie Persdatter, boende. Niels Nielsen hugger døde af svindsot 1788 og blev begravet 12/11 på Enderslev kirkegård.

Ved folketællingen 1801 boede hun som enke hos datteren Johanne Larsdatter og svigersønnen Christian Olsen (nr. 78 og 79) i Enderslev.

Kirsten Lucasdatter døde 27/1 1815, 89 år gammel, og blev begravet 5/2 på Enderslev kirkegård.

164. Jens Olsen smed

1711 – 1/11 1785. Smed i Herfølge, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Jens smeds søn Morten bliver døbt i Herfølge kirke 1732, og 1740 begravnes Jens smeds søn Niels, 7 år gammel, og året efter begravnes Jens smeds nyfødte datter Anne Dorthe. I 1743 døbes Jens Olsen smeds datter Anne, og herefter følger Niels (nr. 82) 1744, Hans 1747 og Dorthe 1749. Hans vielse er ikke fundet, så han og Bente Nielsdatter er formentlig blevet viet i et andet sogn.

Også som ældre dukker han fra tid til anden op i kirkebogen, nemlig som fadder til de fleste af sønnen (og efterfølgeren som smed) Niels Jensens børn, og også som forlover for Niels. Sidste gang vi møder ham som fadder for et af sønnens børn er i 1779, og herefter optræder han ikke mere i Herfølge kirkebog. Forklaringen er den at

han og Bente på et tidspunkt er gået på aftægt hos deres anden søn Hans, der var blevet smed i Ejby (Ramsø herred, Københavns, tidligere Roskilde amt). Her blev de begravet 1785, Bente 25/3 og Jens 6/11. Der blev holdt skifte efter Bente, men ikke efter Jens.

165. Bente Nielsdatter

1709 – (25/3) 1785. Husmor i Herfølge, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Gift med smed Jens Olsen (nr. 164), se denne.

Kirkebogsførerne har præsteret at lade hende gå gennem et langt liv med ægteskab, syv børnefødsler, død og begravelse – uden at nævne hendes navn en eneste gang. Selv da hun bliver begravet omtales hun som ”den gamle Jens Olsen smeds hustru hos Hans smed, sønnen i Ejby, var 76 år”. Først efter hendes død – da der blev holdt skifte efter hende – får vi hendes navn at vide: Bente Nielsdatter.

166. Jens Bugge skrædder

20/9 1705 – (31/3) 1778. Skrædder på Vemmetofte Kloster, Fakse herred, Præstø amt.

Da smed Niels Jensen (nr. 82) i 1774 bliver trolovet med Marie Jensdatter Bugge af Herfølge præstegård (nr. 83) er den ene forlover ”Jens Bugge skrædder på Vemmetofte”, tydeligvis brudens far.

Vemmetofte Kloster var et mini-samfund med egen præst, kirurg, murmester, skomager og skrædder. Disse personer med familie har ikke ligefrem boet i selve herregårdshovedbygningen, der har været forbeholdt konventualinderne, men snarere i mindre prætentive bygninger i klosterets umiddelbare nærhed.

Jens Bugge var gift med Kirstine Marie Nielsdatter (eller Christensdatter), med hvem han havde følgende børn: Peter Christian (1742, død mellem 1758 og 1766), Ane Marie (1748, nr. 83), Henrik Christoffer (1753), Johanne Marie (1757, død samme år), Christen (1759), Sophia Amalia (1761), Johanne Marie (1763), Peter Christian (1766), Andreas (1769). Af dem er følgende noteret som konfirmerede i 14-15-års alderen: Peter Christian (den første), Ane Marie, Henric Christopher, Christen, Sophia Amalia, Peter Christian og Andreas (1784).

Flere af børnenes fornavne er interessante, og generelt kan man sige at de afspejler en højere social klasse end de sædvanlige bondenavne. Sophie Amalie blev et meget populært navn hos adel og borgerskab siden Frederik III's dronning af dette navn, og dette er i sig selv ikke særlig bemærkelsesværdigt. Langt større interesse knytter der sig til navnet Henrik Christoffer, for en anden Henrik Christoffer Bugge optræder på denne tid på egnen, nemlig sognedegnen og skoleholderen i Højerup (Stevns herred, Præstø amt), som døde 1751, 46 år gammel. Han er altså jævn gammel med Jens Bugge, og de kunne passende være brødre. Jens har så 2 år efter broderens død opkaldt sin søn efter ham. Hvis denne antagelse holder stik, indebærer den formentlig, at begge brødre stammer fra Jylland, idet Henrik Christoffer blev student

fra Holstebro Latinskole 1720, og i 1731 blev gift med ”den ærbare og dydsirede Demoiselle” Johanne Kirstine Wendel i Stadil kirke (Ringkøbing amt). Det skal med at det netop var i Højerup kirke Jens Bugge blev gift med Kirstine Marie Christensdatter 1746.

Men sagen er mere kompliceret end som så! I bogen ”Slægten Bugge i Danmark og Norge” (2. udg. 1909) optræder en generalmajor Henrik Christoffer Bugge (årstal!!!). Om hans gren af familien hedder det at den bevisligt nedstammer fra Niels Bugge på Hald. Det ser dog ikke ud til at vores Bugger direkte nedstammer fra generalmajoren, men den flere gange forekommende navneform tyder dog på at de var beslægtede. Under 31/3 1778 er noteret: ”blev Jens Buge, som havde været her på Vem: nogle og tredive år som mands skrædder, begravet i de fattiges jord. Han døde af en tærende sygdom i sit 72. år”. De to yngste børn er konfirmeret på Vemmetofte efter faderens død, så moderen er vel blevet boende på klosteret i nogen tid, men hendes død er ikke fundet.

Andreas dukker senere op i Folketællingen for Vemmetofte 1787 da han var 19 år og skriverdreng hos godsforvalteren. De andre familiemedlemmer nævnes ikke. Endnu i 1801 finder vi Andreas, nu 32 år, i godsforvalterens tjeneste, denne gang som havekarl. Hans søster finder vi (Nygaards sedler, RA).

Jeg er nu (2018) blevet opmærksom på Erik Brejls hjemmeside med en masse skifteuddrag, dvs. de i skifterne indeholdte slægtsrelationer. Han har i gejstlige skifter i Præstø amt et skifte 1751 efter Henrik Christoffer Bugge, degn i Højerup. Foruden enken Johanne Kirstine Wendel nævnes den afdødes søskende: Mourids Christian Bugge, skoleholder i Holtug, Jens Bugge på Vemmetofte, Frederik Christian Bugge, visiterer i København, Ingeborg [Marie Pedersdatter] Bugge, gift med Hans Trap skoleholder i Vallensved, samt en afdød søster, efter hvem børnene Christian Frederik Staalfetz og Marianne Staalfetz arver. Erik Brejl har yderligere indsat, at Henrik Christoffer og hans søskende – heriblandt Jens Bugge – var børn af Peder Jensen Lund skrædder og hustru Anne Marie Mouridsdatter Bugge i Holstebro. Af Holstebro kirkebog fremgår at Jens, søn af Peder Jensen skrædder i Vestergade, blev hjemmedøbt 15. søndag efter Trinitatis (20/9) 1705 – formentlig da han var nyfødt – og fremstillet i kirken den følgende søndag (27/9).

167. Kirstine Marie Nielsdatter (Christensdatter)

Se under nr. 166. De blev viet i Højerup kirke. Var hun født der?

172. Anders Larsen

(20/1) 1715 – (25/3) 1789, gårdmand i Vråby, Vallø Stifts gods, Bjæverskov herred. Søn af Lauritz (Lars) Hansen, gårdmand i Vedskølle (Herfølge sogn) og hustru Birgitte Pedersdatter (Sander).

Anders Larsen og Malene Jørgensdatter blev viet i Herfølge kirke 3/1 1743 (ingen forudgående trolovelse fundet).

Tidligste omtale af Anders Larsen i Vråby kirkebog er 19/5 1743, da hans to (udøbte) tvillinger blev begravet. At der er tale om den samme Anders Larsen, ses af at sønnen Jens blev båret til dåben af sin faster, Else Larsdatter i Vedskølle (Herfølge sogn), og Anders vitterligt havde en søster Else, født i Vedskølle 1724.

Ved alle de følgende dåbsindførsler anføres det hver gang at de har fundet sted på Vallø Stifts gods: Jens (1745, nr. 86), Jørgen (1748, død), Karen (1749), Lars (1750), Karen (1753, død), Birthe (1755, død), Lars (1756, død 1761) og Karen (1759).

Forkærligheden for navnet Karen kunne tyde på at enten Lars' eller Malenes mor hed Karen (det var Malenes mor).

Ved folketællingen 1787 har den ældste søn, Jens Andersen overtaget gården, mens Anders Larsen på 73 år og Malene Hansdatter (fejl for Jørgensdatter, men vielsesindførslen og folketællingen 1787 er faktisk de eneste steder hvor hun anføres med navns nævnelse) på 74, begge i 1. ægteskab, er aftægtsfolk.

Begge de gamle folk døde 1789 med et par ugers mellemrum. Anders, 75 år gammel og død af alderdom, Malene "Anders Larsens enke", 72 år gammel, også af alderdom. De blev begravet på Vråby kirkegård henholdsvis 25/3 og 5/4.

173. Malene Jørgensdatter (Hansdatter?)

Ca. 1715 – (5/4) 1789, husmor i Vråby, Bjæverskov herred.

Der er fundet dåbsindførsel for Jørgen Sørensen (nr. 346) datter Mallene 15/9 1717 i Enderslev kirke. Formentlig er det denne Malene. Ved tre af Anders' og Malenes børns dåb optræder en Peder Jørgensen af Enderslev som fadder, og Jørgen Sørensen havde netop en søn, Peder.

Se i øvrigt under nr. 172, Anders Larsen.

174. Niels Skomager

Maren Nielsdatter i Vråby (nr. 87) døde 1819, 63 år gammel. Forudsætter vi at hun også er født i sognet, finder vi som eneste passende mulighed: Maren, født 1757 som datter af Niels Skomager i Skrodsbjerg. Året efter døde Kirsten Skomagers af Skrodsbjerg, åbenbart Niels' kone.

1761 blev Niels Skomagers døde datter fra Skrodsbjerg begravet. Det kunne være Maren, men det kunne også være en anden, måske nyfødt datter af Niels.

Da Maren Nielsdatter og Jens Andersen (nr. 88) blev trolovet i 1777, optræder som forlover for hende en Niels ... af Skrodsbjerg, og det ville være nærliggende at antage at det er hendes far. Det ulæselige efternavn er imidlertid for kort til at kunne være "Skomager", men det kunne jo godt være ham, der her blot optræder med et patronym.

Niels Skomager i Skrodsbjerg er kun fundet omtalt disse 3-4 gange, og det hele er derfor ret usikkert. Derimod omtales flere gange en Niels Skomager i Enderslev, men han er lidt for ung til at kunne være far til et barn født i 1757.

175. Kirsten Skomagers

? – (4/5) 1758, husmor i Skrodsbjerg. Se i øvrigt under nr. 174, Niels Skomager.

176. Hemming Pedersen

Før 1717 – (11/12) 1757, gårdmand i Freerslev, Ringsted herred, Sorø amt.

Formentlig er han søn af Peder Hemmingsen og Mette Pedersdatter (nr. 352 og 353), boende i Druestrup, der blev viet i Bråby kirke 2. pinsedag 1715.

Det er ikke uinteressant, at der er en væbner Henneke/Hemming Pedersen af Freerslev der i 1396 sælger sin gård i Lund (Stevns herred) til ridder Folmer Jakobsen Lunge til Højstrup (Diplomatarium Danicum 4. rk., 5. bind, s. 482). Ifølge Trap: Danmark er han af slægten Godov (et hvidt ulvehovede i blå), og der er udgravet et voldsted i Freerslev. Danmarks Adels Aarbog anfører at han muligvis er identisk med den Henning Pedersen, der er begravet i Ringsted kirke. Muligvis er slægten sunket ned i ufri stand, men har bevaret en navne- og lokalitetskonsistens.

Det rejser spørgsmålet om ikke også den anden – noget ældre Hemming Pedersen i Skrodsbjerg (nr. 362) er af samme slægt? Faktisk havde denne Hemming en søn Peder, født ca. 1687 og gift 1718 med Maren Berthelsdatter (en søster til faderens 2. kone). Deres førstefødte – 1719 – hedder Lars. Hvorfor ikke Hemming? Måske fordi han allerede havde en søn med en mulig kone nr. 1 (Mette Pedersdatter?) der var opkaldt efter sin farfar. Jeg anser H.P. i Skrodsbjerg for H.P. i Freerslevs farfar.

Hemming Pedersen blev Palmesøndag 1739 gift i Freerslev kirke med Eva Pedersdatter. De var blevet trolovede 1/1 samme år. Desværre oplyses det ikke om det er deres første ægteskab, og heller ikke navnene på deres forlovere.

De fik følgende børn: Peder 1740, Anders (nr. 88) 1743, Elisabeth 1745, Niels 1750, Zidzel 1753, Karen 1756. 9/5 1756 blev Hemming Pedersens barn begravet; det kan ikke være Karen som først blev født senere på året og heller ikke Sidsel, der opnåede voksenalder, men formentlig Niels eller Elisabeth.

Da Hemming døde i 1757 synes han således at have været i en mand i sin bedste alder, men desværre oplyses hans alder ikke. Et rimeligt gæt kunne være at han var født ca. 1710. I hvert fald før 1717, da kirkebogen begynder. Han blev begravet på Freerslev kirkegård 1757 3.s.adv., 11/12.

177. Eva Pedersdatter

Husmor i Freerslev. Hun optræder kun to steder i kilderne, begge gange i Freerslev kirkebog 1739. Første gang hvor hun er fadder, 25/1. Anden gang da hun bliver viet til Hemming Pedersen (nr. 176). Da kirkebogen ikke melder om at hun skulle være død, eller at Hemming skulle have giftet sig igen, må man gå ud fra at hun er mor til

den børneflokk som Hemming krediteres for i kirkebogen. Hun optræder ikke senere i kirkebogen og heller ikke i Folketællingen 1787.

178. Hans Hansen

(8/4) 1700 – (25/3) 1764, gårdmand i Freerslev, Ringsted herred, Sorø amt.

Søn af gårdmand Hans Hansen i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt, og hustru Maren Lauritsdatter (nr. 356 og 357). De er ikke noteret for andre børn i Bråby.

Af Maren Hansdatters (nr. 89) forældre må hendes far nødvendigvis have heddet Hans. Og når Anders Hemmingsens konemoder Ellen Hansis af Tronhjems Huse begravnes 1784, 75 år gammel, må man have lov at gå ud fra at Maren Hansdatters mor hed Ellen og havde været gift med en mand der hed Hans. Men

familieforholdene er ikke nemme at gennemskue. At vi skal søge Marens forældre i Freerslev viser for det første at både Anders og Maren var fra Freerslev og dernæst det forhold at de blev viet i Freerslev kirke 1778. Efter bl.a. Marens aldersangivelse ved hendes død skulle hun være født 1753. Og der er i Freerslev kirkebog netop en fødsel der passer præcis på den oplysning: gårdmand Hans Hansens datter Maren, der blev døbt dette år den 16/9. Men parret er ikke blevet gift i Freerslev. Nogle opslag i nabosognenes kirkebøger gav resultat i Bråby, hvor Hans Hansen og Ellen Nielsdatter blev viet 2/7 1729, med tilføjelsen: ”boende i Freerslev”. Men de stammede åbenbart fra Bråby.

Hans Hansen optræder første gang som fadder i Freerslev 1724 og dernæst i 1730, da hans søn Lars blev døbt. Herefter følger: Niels 1732, Barbara 1734, Karen 1736, Hans 1740, Birgitte 1744, Anne 1750 og endelig Maren (nr. 89) 1753. Hans kones navn oplyses ikke ved fødsler eller fadderskaber, men kun ved hendes død hos datteren og svigersønnen i 1784 ”Ellen Hansis” i 1784. Børnene har gået i skole i Freerslev rytterskole (bevaret).

Hans Hansen døde 1764 og blev begravet på Freerslev kirkegård 25. marts.

Generende nok er der en Hans Hansen hvis kone Abelone dør 1768, og som året efter gifter sig med Ellen Rasmusdatter, desværre oplyses alderen ikke i hverken det ene eller det andet tilfælde. Jeg kan kun nå frem til at der er tale om en anden Hans Hansen – formentlig den ældre Hans Hansens søn, født 1740 – hvis første kone, Abelone dør (i ung alder, formentlig i barselseng), og som derefter gifter sig med Ellen, med hvem han får flere børn. Det er altså en tilfældighed at både den ældre og den yngre Hans Hansen er gift med en Ellen!

179. Ellen Nielsdatter (”Hansis”)

(9/3) 1710 – 26/12 1784, husmor i Freerslev, Ringsted herred, Sorø amt.

Datter af gårdmand Niels Hansen (eller Andersen) i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt, og hustru Birgitte Olsdatter (nr. 358 og 359).

Om ægteskab og børn, se nr. 178, Hans Hansen.

Hun har nok siddet som aftægtskone på gården i Freerslev efter Hans' død 1764 og hos datteren Maren og svigersønnen Anders Hemmingsen i Tureby, efter at de var blevet gift i 1778.

2. juledag 1784 begravedes Anders Hemmingsens (nr. 88) konemoder Ellen Hansis af Tronhjems Huse på Tureby kirkegård, "ætatis suæ" 75 år.

Se i øvrigt under nr. 89, Maren Hansdatter og nr. 178, Hans Hansen.

180. Peder Madsen Smed

Ca. 1690 – (2/4) 1756. Smed i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred.

Peder Madsen Smed optræder første gang, da han 9/5 1720 blev trolovet med Anne Marie Jensdatter, begge af Skrodsbjerg. Forloverne var Jacob Nielsen og Hemming Pedersen, sammesteds, men synes ikke umiddelbart beslægtede med de trolovede. De blev viet 29/9 samme år, men allerede året efter døde hun, 35 år gammel. Børn nævnes ikke.

Efter en årrække som enkemand trolovede Peder sig med den ca. 15 år yngre Kirsten Hemmingsdatter 4/9 1729. Blandt forloverne var hendes far, gårdmand Hemming Pedersen af Skrodsbjerg. Vielsen i Vråby kirke fandt sted 13/11.

De fik børnene Mads (1730), Lauritz (1733, nr. 90), Johanne (1737) og Hemming (1738, død samme år). Peder Smed og hans kone Kirsten optræder hyppigt som faddere og hun som gudmor, ikke mindst i relation til Hemming Pedersen og hans familie – og vice versa.

2/4 1756 blev Peder Madsen Smed begravet på Vråby kirkegård. En uge tidligere var han blevet "betjent på sengen", m.a.o. fået nadverens sakramente.

22/4 samme år blev der afholdt skifte efter Peder Madsen Smed "som beboede en liden gård i Skrodsbjerg på Turebyholm gods under grevskabet Bregentved" mellem enken Kirsten Hemmingsdatter og deres fælles børn: Mads Pedersen tjenende den hollandske commissaire i Helsingør som skriverkarl, og er 26 år gammel., Lars Pedersen som er smedesvend og er hjemme hos moderen, og Johanne Pedersdatter gift med gårdmand Jens Jensen i Leierstofte på Juellinge gods. Det er et ret velforsynet bo: i stuen: to egeborde, en fyrrebænk, en gammel "gåsebænk", et egeskab rødt anstrøgen, en beslagen egekiste med den salige mands lintøj ..., en skrivetavle, to messinglysestager, tre røde stenkrus med tinlåg, et fyrresengested, en gammel bøsse, en bøssepibe, fire gamle stole, en lygte, en grøn jernbeslagen kiste, en jernkakkellovn, et gammelt syskrin, et tobaksbræt, en gammel saks, en gammel klædesbørste, en peberkværn. Desuden nævnes kammeret, kammeret ved køkkenet, samt smedien. Desuden diverse husdyr. I alt værdier for 179 rdl., og gæld: 179 rdl. (det fremgår at Lars Pedersen kan skrive).

181. Kirsten Hemmingsdatter

Ca. 1705 – (28/2) 1775. Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred.

Det fremgår af flere kildesteder at hun var datter af gårdmand Hemming Pedersen af Skrodsbjerg og dennes 1. kone, Malene Madsdatter, men en dåbsindførsel er ikke fundet, da Vråbys række af kirkebøger først begynder 1707.

Vedr. ægteskab og børn, se nr. 180, Peder Madsen Smed.

Peder Smed døde 1756, men det ser ud til at hun i sin enkestand er flyttet til nabosognet Enderslev, for i 1759 optræder Kirsten Peder Smeds af Enderslev som gudmor for en søn af Niels Pedersen i Skrodsbjerg.

Men hun synes at være vendt tilbage til Skrodsbjerg, for 28/2 1775 begravnes Lars Smeds moder af Skrodsbjerg på Vråby kirkegård..

182. Niels Olsen

Ca. 1680 – (24/3) 1768, Gårdmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Om Niels Olsens herkomst melder kun få, til dels usikre oplysninger. 2/12 1736 begravedes Niels Olsens moder på Skrodsbjerg kirkegård, og 15/12 1748 blev den gamle Ole Nielsen af Skrodsbjerg, men om denne O.N. skulle være Niels's far oplyses ikke.

Niels Olsens entré på scenen er noget hovedkulds. Den 5/8 1708 fik han døbt en datter, Karen. Men godt en måned senere (16/9) blev han trolovet med Ingeborg Nielsdatter. Var han blevet enkemand og havde skyndt sig at finde en ny kone, eller var Ingeborg mor til Karen? Der står intet om at barnet skulle være "uægte", så det er vel nærmest den første teori der holder. Hvis vi går ud herfra, kan vi konstatere at Niels og Ingeborg ikke fik børn, og at Ingeborg må være død et tidspunkt o. 1729, for 27/12 dette år blev han trolovet med Maren Andersdatter. Forlovere var Otte Ladefoged og Hemming Pedersen. De blev viet 12/2 1730.

Niels og Maren fik følgende børn: Anne Marie (1731, død s.a.), Oluf (1732), Ellen (1737, død ½ år senere), Anne (1739), Kirsten (1742, nr. 91) og Anders (1745). Ved alle dåbsindførslerne anføres det at Niels Olsens gård hører til Turebyholm gods. Undervejs hører vi om to stedbørn af Niels Olsen, der bliver begravet: Gudmand (1734) og Maren (1739), børn af Maren Andersdatters 1. ægteskab med Ole Gudmandsen..

Maren Andersdatter døde 1749 (begravet 29/4). Der blev afholdt skifte efter hende mellem Niels Olsen og hendes søn af første ægteskab: Peder Olufsen 19 år samt deres fælles børn: Oluf 16 år, Anna 10 år, Kirsten 6 år og Anders 4 år. På stedsønnens vegne optrådte hans morbror Clemen Andersen af Vråby. Det er et ret rigt skifte, og gården er på fire længer. Den hører under Turebyholm, dvs. Bregentved. Børnene bliver tilgodeset med indbo og dyr.

Men Niels havde stadig mod på livet, og mindre end to måneder senere trolovede han sig med Valborg Pedersdatter. Begge forlovere var fra Sonnerup i Sædder sogn, så herfra stammede Valborg muligvis også. De blev viet samme efterår.

Niels og Valborg fik også børn: En dødfødt datter (1750), Maren (1754), Ellen (1756) og Peder (1758).

Niels Olsen døde 1768 og blev begravet 24/3 på Vråby kirkegård.

Men livet gik videre, og gården skulle passes. En måned senere blev enken, Valborg, trolovet med Niels Hansen, ungkarl af Alkestrup. Hun døde 1784 af hidsig feber, 66 år, og blev begravet 8/2 på Vråby kirkegård.

183. Maren Andersdatter

Ca. 1700 – (29/4) 1749. Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Hendes forældre kendes ikke. Hun optræder første gang da hun i 1721 blev viet til gårdmand Ole Gudmandsen (14/12). De fik børnene Ursle [Ursula] (1722, død 1729), Gudmand (1724, død 1734), Maren (1726, død 1739) og Peder (1729). Ved alle dåbsindførslerne anføres det at gården hører under Turebyholm.

1729 døde Ole Gudmandsen, 53 år gammel [så det har nok ikke været hans første ægteskab], og Maren sad som enke med 3-4 små børn og vel også en gård. En måned senere blev hun trolovet med enkemanden Niels Olsen. Om deres børn og hendes død, se nr. 182, Niels Olsen.

184. Niels Mortensen

(19/8) 1725 – 14/10 1802. Gårdmand i Jenstrup (matr. nr. 2), senere husmand i Babberup, Sønder Dalby sogn, Fakse herred.

Søn af gårdmand Morten Nielsen af Druestrup, Sønder Dalby sogn, Fakse herred, og hustru Birthe Nielsdatter (nr. 368 og 369).

Ifølge Arne Hansens hjemmeside overtog han gårdfæstet 1748 efter Søren Pedersen Koch, og var gift med Sophie Rasmusdatter. Deres vielse er ikke fundet. De havde børnene Anna (1748) og Laurs (1750, nr. 92). Ved begge dåbshandlinger var Niels' bror Rasmus Mortensen fadder. Af efterfølgerens fæstebrev fremgår det at Niels Mortensen godvilligt afstod fæstet i 1751.

Ved folketællingen 1787 boede Niels og Sophie i Babberup, Sønder Dalby sogn. Han var 65 år og kaldes husmand og bonde, hun var 62 år. De var begge i 1. ægteskab. Til husstanden hørte også den 63-årige enke, Birthe Andersdatter, der benævnes inderste og fattig. Hun har åbenbart fået hjælp af det offentlige til at bo hos dem.

Niels Mortensen var en af forloverne, da sønnen Lars Nielsen blev trolovet i 1774, og han var også fadder for flere af Lars' børn

Sophie døde 1801, 76 år. Hun omtales som "Niels Mortensen husmands kone". Året efter døde "forhenværende gårdmand, men nu fattig indsidder Niels Mortensen i Babberup", 77 år gammel. Han har åbenbart måttet opgive husmandsstedet og modtage fattighjælp efter Sophies død.

185. Sophia (Amalia) Rasmusdatter

Ca. 1725 – (3/1) 1801. Husmor i Jenstrup og Babberup, Sønder Dalby sogn, Fakse hrd.

Se under nr. 188, Niels Mortensen.

Ved dåben af sønnen Lars Nielsens søn Jens blev barnet båret af "Niels Mortensens hustru Sophia Amalia" af Babberup. Niels Mortensen var en af fadderne. Sophia (Amalia) Rasmusdatter døde en af de sidste dage i år 1800, 76 år gammel, og blev begravet på Sønder Dalby kirkegård 3/1 1801.

186. Lars Nielsen (Tågerup)

1737 - ? Gårdmand i Tågerup, Sdr. Dalby sogn, Fakse herred.

Det er blevet overvejet om nr. 93, Anna Marie Larsdatter, er datter af en Lars Nielsen af Tågerup. Den eneste Lars Nielsen i Tågerup ved folketællingen 1787 er en gårdmand på 50 år, gift med Anna Kristoffersdatter på 44 år. Deres fem børn er på 17, 15, 10, 7 og 4 år, og ingen af dem hedder Anna Marie, men hun skulle jo også for længst være gift på dette tidspunkt. Hvis vi antager at Anna Marie var 18 år i 1772 (da hun blev gift) skulle hun altså være født i 1754, men det harmonerer dårligt med at moderen så skulle være født i 1743. Selv om aldersangivelserne ofte er upræcise, må det nok konkluderes at dette ægtepars forældreskab til Anna Marie Larsdatter er tvivlsomt. Hun nævnes da heller ikke som arving i skiftet efter L.N. 1819.

187. Anna Kristoffersdatter

Se nr. 186, Lars Nielsen.

6 X TIPOLDEFORÆLDRE:

264. Poul Jensen

1677 – 14/12 1717. Gårdmand i Egøje, Herfølge, Bjæverskov herred, Præstø amt. 29/10 1706 blev Poul Jensen og Bodil Jensdatter af Svansbjerg trolovede (vielsen ikke fundet). De fik følgende børn: Jens (nr. 132) 1707, Oluf 1710, Peder 1712, navn ikke oplyst 1713 og Johanna 1713. Poul og Bodil lokaliseres ved disse børns dåbshandlinger i Søllerup, Herfølge, Egøje og Åshøje.

1717 rammer en epidemi (pest?) familien: 14/12 begravnes Poul Jensen i Egøje med sit lille barn, 40 år. 21/12 begravnes Poul Jensens kone i Egøje, 38 år, og endelig 3. juledag Poul Jensens datter af Egøje, Ingeborre. Familien må have taget sig af de overlevende børn.

265. Bodil Jensdatter

1679 – (21/12) 1717. Husmor i Egøje m.fl. steder, Bjæverskov herred, Præstø amt. Vedr. ægteskab med Poul Jensen og børn, se nr. 264.

288. Niels Hermansen

Ca. 1669 – (20/1) 1737, gårdmand i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt.

Formentlig søn af Herman Nielsen gårdmand i Himlingøje (nr. 576).

Niels Hermansen blev 20/3 1698 trolovet med Maren Jensdatter. Forloverne var Christoffer Skrædder og Laurs Mortensen. Selve vielsen synes ikke noteret.

De fik følgende børn: Niels 1699, Karen 1702 (død 4 uger gl.), Ole 1703 (død 1706), Ole 1706 (død 1708), Peder 1708, Jens 1711 (nr. 144) og Hans 1717.

I 1702 blev han sat fra sin gård af Vallø-Tryggevælde gods, men må siden have fået fæste igen, hvilket ses af at han ved sin død omtales som gårdmand.

Den sidste gang Niels Hermansen optræder, er søndag 11/3 1736, da hans ældste søn, Niels Nielsens søn Niels skulle døbes. Niels Hermansen er fadder og det samme er hans to sønner Jens og Ole, som ledsager ham. Man har indtrykket af at Niels Hermansen er fysisk svækket. Året efter døde han, 67 år og 6 måneder gammel, og blev begravet 20/1.

Ved skiftet efter ham lever enken, Maren Jensdatter endnu og ligeså børnene Niels, gårdmand i Himlingøje, Jens, der bor hjemme og Ole, der tjener i broderens gård.

I 1738 må der have været en epidemi eller lignende på egnen, for da døde Niels Nielsens kone og barn, gårdmand Ole Nielsen og Jens Nielsens barn, Og i 1739 Niels Nielsens søn Peder. Maren Jensdatters død er ikke fundet.

289. Maren Jensdatter

Husmor i Himlingøje. Se under nr. 288, Niels Hermansen.

290. Peder Jensen Winter

Ca.1682 – (20/5) 1731, gårdmand i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt.

Søn af gårdmand i Himlingøje Jens Andersen Vinter og hustru Birte Nielsdatter (nr. 580 og 581).

Jens Winters søn Peder optræder som fadder 1697, 1698, 1699, 1700 og 1703.

14/12 1704 blev Peder Jensen Winter og Dorthe Laursdatter trolovede. Forlovere nævnes ikke, og vielsen synes ikke indført. Peder Jensen Winter optræder oftest i kirkebogen som Peder Jensen, mens der forvirrende nok er en anden der kaldes Peder Winter, muligvis en bror til Jens Winter, og fra 1723 optræder desuden en ”unge Peder Jensen”.

Peder og Dorthes første barn er datteren Maren, født 1706. De følgende børn er: Bodil 1709, Bodil 1710 (nr. 145), Jens født og død 1711, Jens født og død 1713, Ingeborre 1713, Jens født og død 1715, Niels født og død 1718, Mette 1719, Mette 1721, Peder 1722, Birte 1726 og Jens 1728.

1731 20/5 ”blev gl. Peder Jensen begravet”, desværre uden aldersangivelse.

7/12 1731 blev der holdt skifte efter Peder Jensen gårdmand i Himlingøje. Enken var Dorthe Larsdatter (væрге: Peder Jensen Zander). Om børnene oplyses at Maren, 22 år, tjener i Alslev, Karise sogn, Bodil, 15 år, tjener Peder Bødker i Skatteruphus, Mette er 10 år, Peder 8 år og Jens 3 år. En ikke navngivet søster skulle være gift med Jens Nielsen i Himlingøje (nr. 144? Han blev senere gift med Bodil).

Enken, Dorte Larsdatter, blev først gift med Rasmus Ibsen 1732 og derefter med Diderich Nielsen 1733.

291. Dorte Larsdatter (Laursdatter)

Ca. 1685 – ca.1750, husmor i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt.

Datter af gårdmand i Himlingøje Laurs Mortensen og hustru Kirsten Pedersdatter (nr. 582 og 583). ”Laurs Mortensens datter Dorte” optræder som fadder 1703 og 1704. Se i øvrigt under nr. 290, Peder Jensen Winter.

Dorthes sidste mand, gårdmand Diderich Nielsen døde 1746, 58 år gl., men Dorthes egen dødsindførsel er ikke fundet. Hun kan efter Diderichs død være flyttet til et af sine børn udensogns.

306. Christopher Friderichsen Drejer

1702 – (4/10) 1778. Skovfoged under Turebyholm, Tureby sogn, Fakse herred.

Christopher optræder 1737-1746 som Christopher Drejer i Teilgårdshuset, ved datteren Kirstens trolovelse 1758 som Christopher Skovfoged, og ved datteren Johannas og sønnen Niels' trolovelser 1762 og 1767 som Christopher Friderichsen i Teilgårdshuset, så det må kunne sluttes at hans fulde navn er Christopher Friderichsen Drejer.

I Tureby kirkebog optræder i årene 1726-29 en rytter Friderich Drejer ved oberst Kalckreuters kompagni på Turebyholm. Han bliver gift og får tre børn i disse år. Han kunne måske være far til Christopher. Men vi kan ikke engang vide om han har en passende alder til at kunne have en søn født i 1702. Måske er han identisk med den Friderich Friderichsen Drejer som i 1721 blev trolovet i Herfølge kirke med Kirstine Olufsdatter. Han kunne så snarere være en bror til Christopher. Der er en anden interessant indførsel i Herfølge kirkebog: i 1719 døde Friderich Drejers kone af Herfølge, Anne Christensdatter Brabant, 49 år. Hun kunne udmærket være mor til Christopher og Friderich.

Christopher var gift med Johanna Poulsdatter. Deres trolovelse og vielse er ikke fundet. De fik børnene: Kirsten (nr. 153) (1730), Poul (død 4 år gammel 1737), Johanna (1738), Niels (1740) og Poul (1746).

Christopher var som nævnt forlover ved tre af børnenes trolovelser. Ved Johannas trolovelse foregik det i faderens hus, Teilgårdshuset, og ved samme lejlighed underskriver han med en smuk egenhændig underskrift.

Teilgårdshuset er omtalt og lokaliseret i Arne Majvangs bog om Tureby sogn.

Ruinerne af det var da stadig erkendbare i skoven. Det fremgår endvidere at sønnen Niels overtog faderens post som skovfoged i Teilgårdshuset. Man må gå ud fra at forældrene er blevet boende hos sønnen til deres død.

Christopher døde 1778, 76 år gammel, og blev begravet på Tureby kirkegård 4/10. Han kaldes her Christopher Nielsen af Teilgården, men det må skyldes en fejl fra kirkebogsførerens side (han har sluttet at når sønnen hed Niels, hed dennes farfar det

nok også). Johanne Poulsdatter døde 1782, 81 år gammel, og blev begravet på Tureby kirkegård. Også ved denne lejlighed udstyres Christopher med det fejlagtige patronym "Nielsen" ("Skovfoged Christopher Nielsens enke Johanne Poulsdatter").

307. Johanne Poulsdatter

1701 – (2/6) 1782. Husmor i Tureby (Teilgårdshuset), Fakse herred.

Om Johannes herkomst er intet fundet. Kun tre steder er hun nævnt med navns nævnelse, nemlig ved introduktionen efter to fødsler (1738 og 1740), og så ved hendes dødsindførsel. Se i øvrigt under nr. 306, Christopher Friderichsen Drejer.

308. Christen Andersen

(14/2) 1697 - ? . Gårdmand i Børsted, Tureby sogn, Fakse herred.

Søn af gårdmand i Børsted Anders Bentsen og hustru Maren Ibsdatter (Nr. 616 og 617).

Ved hans dåb i Tureby kirke optræder en hel Bent-klan: Han blev båret af Bent Møllers kvinde i Skrodsbjerg mølle, og fadderne var Ole Bentsen, Mogens Bentsen og Kirsten Bentsdatter af Skrodsbjerg mølle, Bent Bentsens kvinde samt tre andre. Det ligger nær at antage at der er tale om faderens mor (gudmoderen) og søskende. Indførsler om Christens trolovelse og vielse er ikke fundet, så han har vel hentet sin kone i et andet sogn. Hun omtales aldrig direkte i kirkebogen.

Arne Hansen oplyser på sin hjemmeside, at Christen Andersen overtog fæstet af matr.nr. 5 i Børsted (under Turebyholm) i 1723 efter sin far, Anders Bentsen, samt at hans kone hed Mette Laursdatter.

Christen optræder flere gange som far til et barn der døbes. Første gang med datteren Birthe i 1726 (hun blev 1748 gift med Anders Olufsen på matr.nr. 5 i Babberup). Anden gang 1728, 26/9, da en søn døbes og får navnet Peder. Blandt fadderne er Mogens Bentsen, der også var fadder ved Christens egen dåb 31 år tidligere, samt Unge Anders Bentsens hustru, begge fra Børsted. Unge Anders Bentsen er formentlig en fætter til Christen (søn af farbroderen Bent Bentsen). Andre børn er Anna (1731) og Ellen (1734). Det sidste barn er sønnen Anders (nr. 154) der bliver døbt 22/7 1742. Han bæres af jomfru Anna Christina Withusens, og blandt fadderne er skovrider Andreas Thambsen, Anders Bentsen og Johan Rusk, præceptoren på Turebyholm.

Sidste gang Christen Andersen er fundet i kilderne er i 1762, da han 27/6 var forlover for sin søn Anders Christensen da denne blev trolovet med Dorthe Nielsdatter af Kæderup. Det må antages at Anders har overtaget fæstet ved den lejlighed.

Anledningen til dette hastigt gennemførte arrangement må antages at være den omstændig at Christens hustru Mette Laursdatter netop var død. Da Christen Andersen ikke siden optræder i kirkebogen for Tureby, kunne det tænkes at han er gået på aftægt hos sin datter i Babberup (Sdr. Dalby sogn) eller sin datter i Alslev, men heller ikke i disse sognes kirkebøger er hans død noteret 1762-87.

309. Mette Laursdatter

1705 – (18/6) 1762. Husmor i Børsted. Se under nr. 308, Christen Andersen. I Tureby kirkebog står under 18/6 1762: begravet Christen Andersens hustru af Kæderup med prædiken, 57 år gammel. 6/7 1762 blev der afholdt skifte efter gårdmand Christen Andersens afgangne hustru Mette Larsdatter i Børsted mellem ham og deres fælles børn: Birthe Christensdatter, gift med gårdmand Anders Ovesen i Babberup, Peder Christensen 31 år, i København, Anne Christensdatter gift med Niels Carlsen, gårdmand i Alsløv, Ellen Christensdatter, som døde i ægteskab med Frederik Hansen i Kæderup og har efterladt sig 3 børn: Lars Frederiksen 4 år, Hans Frederiksen 3 år, Kirsten Frederiksdatter ½ år – samt Anders Christensen 20 år, hjemme hos faderen.

310. Niels Ibsen

(25/3) 1710 – (26/4) 1749. Gårdmand i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred. Søn af gårdmand Jep Nielsen i Nyby, Tureby sogn, og hustru Dorthe Jensdatter (nr. 620 og 621).

Niels Ibsen blev 30/5 1734 trolovet med Karen Jensdatter, der samme år var blevet enke efter Peder Andersen, fæster til gården matr.nr. 2 i Kæderup. Den ene forlover var hans far Jeppe Nielsen. Niels kaldes ved denne lejlighed ungarl fra Nyby. De blev viet 24/10 samme år, og Niels overtog nu fæstet af gården i Kæderup.

De fik sønnen Peder 1739 og datteren Dorthe (nr. 155) 1746, opkaldt efter sin afdøde farmor, døbt 7/8.

Tre år senere, 1749, døde Niels Ibsen, kun 39 år gammel.

Samme år giftede Karen Jensdatter, nu enke for 2. gang, sig med ungarl Hans Pedersen fra Kæderup, der overtog gården og senere bl.a. optrådte som forlover for steddatteren.

311. Karen Jensdatter

(7/6) 1711 – (6/2) 1774 Husmor i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred.

Datter af gårdmand Jens Christensen og hustru Kirsten Mortensdatter i Kæderup (nr. 622 og 623). Hun var nr. 3 af 6 børn, hvoraf flere døde som små eller ganske unge. Faderen døde 1722, hvorpå moderen drev gården videre til sin egen død i 1728.

Alle hendes søskende er noteret døde, på nær den ældre broder, Christen, men han må antages også at være død eller på anden måde uegnet til at overtage gården. Karen var 17 år. Formentlig er hun blevet rådgivet af sin morbror Peder Mortensen, der havde en anden gård i byen. Han var hendes forlover ved trolovelsen med Peder Andersen 1728, søn af Anders Bentsen i Børsted (nr. 616). Peder Andersen blev nu mand på gården i Kæderup, men han døde allerede 1734, kun 26 år gammel. Der var ingen børn i ægteskabet.

Karen giftede sig nu med Niels Ibsen (nr. 310), der overtog fæstet.

De fik børnene Peder 1739 (en Peder Nielsen af Totterupgården i Karise sogn og hans kone Inger optræder ved flere lejligheder som faddere for Dorthes børn) og Dorthe (nr. 155) 1746. Niels Ibsen døde allerede 1749, kun 39 år gammel. Karen var stadig forholdsvis ung, og giftede sig nu for 3. gang – med ungkarl Hans Pedersen fra Kæderup, der nu overtog gården.

Karen var da 38, og hun og Hans fik kun ét barn, datteren Kirsten – i 1750. Hans kaldes i kirkebogen Hans Pedersen Smid, og gudmoderen var Anna Pedersdatter, smedens kone i Terslev, så mon ikke han har været af smedeslægt?

Hans og Karen drev gården til 1767, hvorefter fæstet blev overtaget af deres svigersøn, Anders Jensen – også af Kæderup – der samme år blev trolovet og viet til parrets eneste datter, den kun 17-årige Kirsten. De fik en række børn, og gården, der nu hedder ”Vestervang”, er ifølge Arne Hansens hjemmeside om fæstegårde stadig i slægtens eje.

Arne Hansen kender til en ”folketælling” fra 1771 (Oeders Efterretninger) hvori Hans Pedersen optræder som inderste og daglejer, 45 år gl., i 1. ægteskab med en 60 år gl. hustru, der er i sit 3. ægteskab; tydeligvis Karen Jensdatter. Men herefter forsvinder hun. Hendes dødsindførsel ses ikke, og hun optræder ikke som gudmor eller fadder for de mange børnebørn som døtrene Dorthe og Kirsten skænkede hende. Ved folketællingen 1787 er Hans Pedersen anført som husmand og smed, 65 år gammel og i sit 3. ægteskab med Anne Lisbeth Mikkelsdatter, 59 år, væverske og i sit 2. ægteskab. Hans Pedersen må altså være blevet gift to gange efter Karens død. Og ganske rigtigt: i 1776 bliver han gift med pigen Ingeborg Jensdatter fra Kæderup, og den kryptiske og mangelfulde indførsel under ”Døde og Begravede” i Tureby kirkebog under Sexagesima (6/2) 1774: ”kastes Jord paa Hans Pedersens fra Sandelhuuset, gl. 48 Aar” må derfor opfattes som Karen Jensdatters, selv om navnet er glemt, og alderen forkert angivet (måske er det mandens alder, kirkebogsføreren har brugt.). Hans Pedersens 3. kone, Anne Lisbeth døde 1801, 77 år gammel, og ”förrige gårdmand og smed i Kæderup” Hans Pedersen døde 1807, 86 år gammel.

312. Jep Hansen

1677 – (3/4) 1761. Gårdmand i Ingelstrup, senere Tolstrup, Sædder, Bjæverskov herred.

Sandsynligvis søn af gårdmand Hans Olufsen i Tollerød, Terslev sogn, Ringsted herred, Sorø amt (nr. 624) og dennes første hustru (navn ukendt).

1710 blev Jeppe Hansen af Tollerød trolovet til Maren Jensdatter i Terslev. De blev viet i Terslev kirke 26/10 samme år. Det hedder nu at Maren er fra Bjerrede, en anden landsby i sognet, men måske betyder det kun at hun har tjent der.

Jep må have fået en fæstegård i Ingelstrup i nabosognet Sædder, for her er de bosiddende da deres første barn, Oluf (Ole Ipsen, nr. 156) bliver født året efter.

Gudmoderen er Anna Rasmusdatter, Hans Olufsens hustru af Tollerød. Den omstændighed at Jep er fra Tollerød, og at den første søn hedder Oluf, samt at det er

Hans Olufsens kone der har æren af at være gudmor, tyder alt sammen på at Jep er søn af Hans Olufsen. Desværre kan det ikke bekræftes af kirkebogen, da den først begynder 1693.

Jep og Maren fik i 1714 desuden datteren Maren, men allerede i 1719 dør Maren, 39 år gammel. Efter tidens skik har Jep hurtigt giftet sig igen, men trolovelse og vielse er ikke anført i hverken Sædder eller Terslev kirkebog, og hun nævnes siden aldrig ved navn. De får følgende børn: Maren (1721), Rasmus (1722), Maren (1724), Hans (1726, død 8 dage gammel) (NB. 1. drengbarn efter Hans Olufsens død 1724, opkaldt efter ham), Cathrine (1728), Maren (1730), Niels (1733), Kirsten (1736) og Christen (1740).

Jep Hansens kone har jeg senest fundet anført som fadder i 1749. Så forsvinder hun. Jep Hansen er sidste gang nævnt i Ingelstrup 1726. Fra 1728 er hans hjemsted Tolstrup i samme sogn (Sædder). Det oplyses ikke om han stadig er gårdmand, eller om årsagen til flytningen måske skulle være forringede kår (husmand eller indsidder). Jeppe Hansen fra Tolstrup bliver begravet $\frac{3}{4}$ 1761, 84 år gammel.

313. Maren Jensdatter

1680 – (16/8) 1719. Husmor i Ingelstrup, Sædder sogn, Bjæverskov herred. Se under nr. 312, Jep Hansen.

314. Niels Madsen

Ca. 1690 – (25/6) 1730. Gårdmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Herkomst og fødselsår ukendte. Niels Madsen optræder første gang 15/1 1719, da han blev trolovet med Kirsten Knudsdatter; viet 26/2. Går man ud fra at det er hans første ægteskab er et forsigtigt gæt at han er født ca. 1690, men da der hverken står ”ungkarl” eller ”enkemand”, er der intet i vejen for at det kan være hans andet ægteskab, og at han derfor kan være født måske 20 år tidligere.

Under alle omstændigheder var det ikke et øjeblik for tidligt med det ægteskab, for allerede 3 uger efter vielsen (15/3) blev deres første barn døbt, Karen (nr. 157).

Senere fulgte børnene Kirsten (1722), Inger (1724) og Christoffer (1729).

Året efter, 1730, døde Niels Madsen og blev begravet på Vråby kirkegård 25/6. En måned senere blev enken, Kirsten Knudsdatter trolovet med Jens Jensen.

Sønnen Christopher blev boende i Skrodsbjerg, måske har han overtaget gården efter Jens Jensen. Han blev gift med Anne Ingvorsdatter 1756 og de fik flere børn, hvoraf dog kun sønnen Niels (født 1757) synes at have opnået egentlig voksenalder.

315. Kirsten Knudsdatter

Ca. 1695 - ?. Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred.

Herkomst og præcise årstal er ukendte. Vedrørende ægteskab og børn med Niels Madsen, se denne (nr. 324).

Efter Niels' død 1730 blev hun samme år trolovet og senere (17/12) gift med Jens Jensen. Jeg har noteret at de i 1738 fik datteren Karen, men der kan desuden have været andre børn. Jens Jensen døde allerede 1744, og Kirsten var så i en alder af ca. 50 år for anden gang enke. Sønnen Christopher var da 15 år, og måske har hun drevet stedet videre ved hjælp af ham og de andre børn.

316. Jens Larsen

1707 – 1778. Gård- eller husmand i Vedskølle (Herfølge sogn) og senere Ringsbjerg (Sædder sogn) og Ulstrup (Terslev sogn, Ringsted herred, Sorø amt).

Jens Larsen blev i 1733 viet til Johanne Olsdatter, begge af Vedskølle. De fik samme år en søn, Lars (nr. 158).

Johanne dør i 1739 (begr. 22. s.e.Tr. på Sædder kirkegård, idet familien i mellemtiden er flyttet til Ringsbjerg. Et par uger senere bliver Jens trolovet med Maren Andersdatter af Ulstrup (Terslev sogn, Ringsted herred, Sorø amt). Med hende får han i hvert fald datteren Johanne (1741), som dog døde det følgende år. Familien bor endnu i Ringsbjerg, men da svigerdatteren Kirsten Lucasdatter i 1766 indgår nyt ægteskab og Jens optræder som forlover, omtales han som værende ”af Ulstrup”. Og her bor de da Maren dør 1773, 73 år gammel.

Jens bliver gift 3. gang 1773 med Maren Olsdatter, med hvem han får datteren Karen ca. 1775.

Jens bliver begravet 11/1 1778, 71 år gammel på Terslev kirkegård.

317. Johanne Olsdatter

1711 – 1739. Husmor i Vedskølle og senere Ringsbjerg.

Se nr. 316, Jens Larsen.

318. Lucas Weltmann

1684 – 1751. Ryttersoldat på Turebyholm, senere gårdmand i Ringsbjerg, Sædder sogn, Bjæverskov herred.

Formentlig af tysk afstamning. Hans forældre har antagelig heddet Otto og Anna at dømme efter hans forkærlighed for disse navne ved navngivningen af hans egne børn. Han optræder i 1720 som ”Rytter på Turebyholm”, hvor der på den tid var et større kompagni soldater indkvarteret (hvilket kommer til udtryk i Tureby kirkebog).

Anledningen er hans ældste barns dåb, Anna Margrethe. Fadderne er udelukkende ryttere på Turebyholm og deres koner. Han er formentlig blevet viet til barnets mor, Marie Jensdatter, året før.

Ved det næste barns dåb, i 1724, har han skiftet status, idet han nu er gårdmand i Ringsbjerg, Sædder sogn. Barnets navn er Anna Sophia, og alle fadderne er fra Ringsbjerg. Næste barn er Kirsten (nr. 159), født 1726. Endelig datteren Anna, født 1730.

Marie døde 1736, 46 år gammel, og blev begravet på Sædder kirkegård.

Lucas blev gift 2. gang 29/1 1740 med Karen Pedersdatter af Ringsbjerg. Sidst på året nedkom hun med et dødfødt barn. 1741 fik de en søn, Otte, der dog døde kun en måned gammel. Året efter fik de tvillinger, af hvilke den ene døde ved fødslen, mens den anden fik navnet Otte. Også denne Otte blev kun 1 måned gammel. I 1744 fik de igen tvillinger: Marie og Anna, men Marie døde 16 uger gammel. I 1746 fik de igen tvillingepiger: Inger og Maria, der dog begge døde få måneder gamle. Endelig i 1748 fik de datteren Mette, som nåede at blive 3 år.

Lucas døde 1751, 67 år gammel, og blev begravet på Sædder kirkegård 8/1. Der blev holdt skifte efter såvel Lucas som hans to koner. I skiftet efter ham selv opregnes arvingerne. Fra hans første ægteskab døtrene Anna Cathrine, 28 år, Anna Magrethe, 24 år, Anna Sophia, 23 år, Kirsten, 22 år og Anna, 20 år; den sidste havde tjent hos faderen. Af hans andet ægteskab en datter Anna, 7 år gammel. Boet er sølle: aktiverne kunne ikke dække passiverne, og Anna på 20 år fik ikke sin tilgodehavende løn.

1757 blev der holdt skifte efter Anna Sophia Lucasdatter, gårdmand Niels Larsens afgangne hustru i Søllerup. Anna Sophies arvinger er Cathrine Lucasdatter gift med inderst Niels Hansen hos Peder Olsen i Sædder, Kirsten Lucasdatter tjenende samme Peder Olsen, og Margrethe Lucasdatter gift med en Frederik i Køge. Boet er lille.

1766 blev der holdt skifte efter Anna Cathrine Lucasdatter efter hendes afdøde mand Lars Jørgensen gårdmand i Herfølge. Der synes at være nogen forvirring mht. hun har været gift med. Anna blev 1755 gift med Stephan Hansen af Ringsbjerg, men hun døde i barselsseng 1757. Barnet døde også.

319. Marie Jensdatter

1690 – (21/10) 1736. Husmor i Ringsbjerg, Sædder sogn, Bjæverskov herred. Begravelsesindførslen i Sædder kirkebog lyder: Jordet Lucas Weltmands kvinde af Ringsbjerg, 46 år, for Klokkerne 2 m.
Se i øvrigt under nr.318, Lucas Weltmann.

332. Peder Jensen Lund

Ca. 1670 – (muligvis) 1745. Skrædder i Nykøbing Mors og senere i Holstebro. Trolovet 3/2 1695 i Nykøbing Mors med Anne Marie Mouritsdatter Bugge, og de blev gift samme år 7/7.

Det ser ikke ud til at det unge par har fået børn i Nykøbing, men i Holstebro hedder det under 2/3 1698 at en datter af ”den nye skrædder der kom fra Nykøbing Peder XX” blev døbt og kaldet Ingeborg Marie. Senere døbes en længere række børn af Peder Jensen Skrædder i Vestergade: Anna Kirstine (1700), Hendrich Christoffer (1703, Jens (1705), Sophia Amalia (1709) og Friderich Christian (1712). De to sidste synes opkaldt efter to af moderens søskende.

Sidste gang Peder skrædder optræder, er i 1714, da han var fadder til et uægte barn af ”Latiana” (halvt ulæseligt) Bugge.

Hverken Peder Skrædders eller hans kones dødsindførsel er fundet, men det er tænkeligt at de skjuler sig bag følgende oplysning i Holstebro kirkebog: ”1745 var et mærkeligt år og uforglemmelig af de mange død, som kan beløbe sig til 50 stykker med dem som blev begravet på landet og syge bortført af den her ... år fra sept. 44 til okt. 45 grasserende Feber”.

333. Anne Marie Mouritsdatter Bugge

Ca. 1670 – (muligvis) 1645. Husmor i Nykøbing Mors og senere i Holstebro. Datter af Mourids Christensen Tæbring og hustru Mette Pedersdatter (nr. 666 og 667). Dette fremgår af skifte 1714 efter Niels Christensen Bodtzen i Nykøbing Mors. Medarvinger er børnene af hans afdøde bror, Mourids Christensen, hvoriblandt er Anne Marie Mouridsdatter Bugge i Holstebro. Se i øvrigt under nr. 332.

344. Lars Hansen (Koch)

1686 – (22/5) 1748. Gårdmand i Vedskølle, Herfølge sogn, Bjæverskov herred. Søn af Hans Nielsen Koch i Tessebølle og hustru Doret Nielsdatter (nr. 688 og 689).

Optræder første gang 4/6 1710, da han blev trolovet med Birgitte Pedersdatter [Sander], som tjente hos Hans Hansen i Vedskølle. ”Begge var i Vedskølle”.

De blev viet samme år 12/10.

De fik følgende børn: Anna (1711), Johanna (1713), Anders (nr. 172, 1715), Hans (1717), Hans (1719), et barn hvis navn kirkebogsføreren ikke har udfyldt (1721), Else (1724) og Jens (1727, død 1743).

Lars Hansen døde 1748, 62 år gammel, og blev begravet på Herfølge kirkegård 22/5. Birgitte overlevede ham og døde 70 år gammel 1754. Hun blev begravet på Herfølge kirkegård 1754.

345. Birgitte Pedersdatter (Sander)

(10/4) 1687 – (1/12) 1754. Husmor i Vedskølle, Herfølge sogn, Bjæverskov herred. Datter af Peder Pedersen Sander og hustru Johanne Olufsdatter i Vedskølle (nr. 690 og 691). Se i øvrigt Lars Hansen, nr. 344.

346. Jørgen Sørensen

(3/10) 1669 – (23/4) 1728. Gårdmand i Enderslev, Bjæverskov herred.

Søn af gårdmand Søren Jørgensen Kock i Enderslev og hustru Malene Nielsdatter (Tærsker) (nr. 692 og 693).

Jørgen Sørensen nævnes flere gange i 1690'erne som altergænger sammen med forældrene og søsteren Mette. Det betyder formentlig at han tjente på faderens gård. Han blev 3. påskedag 1697 viet til Karen Olufsdatter i Enderslev kirke. 1. søndag i advent samme år blev deres første barn, Dorrette begravet. Det næste barn, Oluf, blev født 1699. Mikkel blev født 1704. I 1704 fik de tvillingerne Anna og Maren, af hvilke den ene døde samme år. Herefter fulgte Mikkel (1707), Peder (1709), Peder (1712),

Niels (1714) og Malene (nr. 173, 1717). I hvert fald to af disse børn døde som små, og siden døde Oluf, 24 år gammel (1723) og Niels (1724). 1723 var også året hvor Jørgens kone Karen døde, 52 år gammel, begravet 27/12. De mange dødsfald i disse år tyder på at en smitsom sygdom grasserede i sognet. Begge Jørgens forældre var døde i peståret 1711.

Jørgen Sørensen selv døde 1728 og blev begravet på Enderslev kirkegård 23/4. Han var fæster på Vallø grevskabs gods.

347. Karen Olufsdatter

1671 – (27/12) 1723. Husmor i Enderslev, Bjæverskov herred.

Se under nr. 346, Jørgen Sørensen.

352. Peder Hemmingsen

1686- (15/4) 1737. Gårdmand i Drustrup (Drustrupgård), Sønder Dalby sogn, Fakse herred, Præstø amt.

Søn af Hemming Pedersen, gårdmand i Skrodsbjerg, og hustru Malene Madsdatter. I Bråby kirkebog står der under 1715: ”2. Pinsedag Copuleret Peder Hemmingsen og Mette Pedersdatter boende i Drustrup”. Peder Hemmingsen i Drustrup er den Peder Hemmingsen der er søn af Hemming Pedersen i Skrodsbjerg. Når vielsen er foregået i Bråby kirke kan det kun betyde at bruden er fra dette sogn, for Drustrup ligger i Sønder Dalby sogn. Men Peder Hemmingsen blev i 1718 gift med Maren Bertelsdatter. Hvad er der sket mellem 1715 og 1718? Det ved vi ikke, men vi kan gætte: Mette er sikkert død i barselseng efter at have født et barn der levede (hun kan på de tre år faktisk have født tre gange). Hvis dette barn har været en dreng er det givet at han er blevet opkaldt efter sin farfar og blevet døbt Hemming. Hvorfor det? Jo, for det første barn Maren Bertelsdatter føder får navnet Lars. Altså må der eksistere en ældre søn af Peder, der hedder Hemming. Hvorfor ved vi ikke noget om det? Årsagen kunne være at de har boet i Freerslev sogn, hvor rækken af kirkebøger først begynder i 1717.

Arne Hansen skriver om fæsterne på Drustrupgård, matr.nr.2a: ”Peder Hemmingsen, født 1686 i Skrodsbjerg, død 1737 i Drustrup, fæster 1719-1737. Peder fremgår af skattelisten 1719. Peder Hemmingsen var søn af Hemming Pedersen i Skrodsbjerg, der var søn af Peder Jensen i Kæderup. Peder blev gift i 1718 med Maren Berthelsdatter, datter af Berthel Villadsen på matr. 11 i Høsten. Peder og Maren fik børnene Laurs i 1719, Magdalene i 1721, Morten i 1723, Mette i 1725, Karen i 1729 og Ingeborre i 1732. Peder døde i 1737, 50 år. Han efterfulgtes af Morten Pedersen (et barnebarn af Peder Jensen i Kæderup). Morten var således i familie med forgængerens. I 1735 er Morten i Drustrup, og samme år blev han gift i Tureby med Dorthe Jeppesdatter, datter af Jeppe Nielsen og Dorthe Jensdatter i Nyby”.

Det ser ud til at det var ægteskabet med Maren Berthelsdatter der var Peders baggrund for at overtage fæstet af Drustrupgård. Men det var altså først i 1719, og han kan derfor godt have boet i Freerslev indtil da.

Peder Hemmingsen af Drustrup døde 1737, 50 år gammel, og blev begravet på Sønder Dalby kirkegård mandag den 15. april.

Fæstegården blev som nævnt overtaget af Morten Pedersen, der var et andet barnebarn af Peder Jensen i Kæderup (nr. 724). Maren giftede sig 1½ år senere (5/7 1738) med enkemand Peder Pedersen i Spjellerup. Hendes navn forekommer ikke i Spjellerup kirkebog, Hun forsvinder simpelthen!

Da Peder Hemmingsen i mange kildesteder omtales som værende ”af Drustrup” (i Sønder Dalby sogn) 1719-37, er det forvirrende at der også optræder en Peder Hemmingsen af Olstrup i Freerslev kirkebog 1728 (barn Sophia døbes) og 1732. Det må dog være en anden af samme navn.

353. Mette Pedersdatter

(Quasimodo) 1694 – 1718. Husmor i Drustrup, Sønder Dalby sogn, Fakse herred, Præstø amt – eller måske snarere Freerslev, Fakse herred, Præstø amt. Datter af gårdmand Peder Lauritsen (Larsen) i Bråby og hustru Maren Jørgensdatter (nr. 706 og 707).

Gift 2. pinsedag 1715 med Peder Hemmingsen (nr. 352) i Bråby kirke, Fakse herred, Præstø amt, hvor hun da formentlig er født. Hun er død før 1718, da Peder bliver gift med Maren Bertelsdatter, men dødsindførslen er ikke fundet.

356. Hans Hansen senior

1675 – (12/7) (1704 eller) 1705. Gårdmand i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt. Om denne mand vides ikke meget: 1700 blev han og hans hustru Maren Lauritsdatter forældre til en søn, der ligesom faderen hed Hans Hansen (nr. 178). Deres vielse må have fundet sted i et andet sogn, og de fik ikke andre børn.

1704 eller 1705 (kirkebogen er uklar) blev begravet en Hans Hansen, som døde til Ole Matzen udi ætatis 30 aar”. Er det vores Hans Hansen, og boede han i så fald til leje hos Ole Madsen, eller befandt han sig tilfældigvis der da han døde? Hans Hansen optræder i hvert fald ikke senere i Bråby kirkebog, og det gør Maren Lauritsdatter vist heller ikke.

357. Maren Lauritsdatter

Husmor i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt.

Ved sønnen Hans Hansens (nr. 178) dåb 1700 optræder som den første blandt fadderne en Lars Pedersen, muligvis Marens far.

En Maren Lauritsdatter ”som var til huse hos Christen Jyde i Gisselfeld Huuset” blev i 1718 viet til Jens Mortensen Soldat. Men det kan let være en anden Maren Lauritsdatter, særlig fordi der er gået ret mange år efter Hans Hansens død.

Se i øvrigt under nr. 356, Hans Hansen senior.

358. Niels Hansen

1677 – (12/8) 1725. Gårdmand i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt.

Søn af Hans Sørensen og hustru Karen Nielsdatter (nr. 716 og 717).

Han og hans hustru Birgitte Olsdatter blev 1710 forældre til Ellen Nielsdatter (nr. 179), men ses ikke at have fået andre børn.

I 1725 begravedes ”annex-bonden Niels Hansen, gl. 48 aar 12 mdr.”. En annexbonde driver en annexgård til præstegården.

359. Birgitte Olsdatter

Husmor i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt.

Hun er formentlig født ca. 1680, men hendes dåbsindførsel er ikke fundet i Bråby kirkebog, og hun og Niels Hansen er heller ikke noteret for andre børn end datteren Ellen i 1710.

I 1704 er i Bråby kirkebog noteret vielse mellem Niels Andersen og Birgitte Olesdatter ”til huse hos den gamle Birchen (eller Kirsten?)”. Jeg tror at det er vores folk, men at kirkebogsføreren har taget fejl af ”Hansen” og ”Andersen”.

Ved datteren Ellens dåb 1710 optræder forskellige som kan være Birgittes slægtninge: Inger Jens Olsens i Haslev er gudmoder, og blandt Fadderne er Ole Jensen (barnets morfar?) og Anna Olsdatter. Måske skal man søge hendes herkomst i Haslev? Hun optræder ikke senere i Bråby. Ja, hun er fra Haslev:

Datter af gårdmand Ole Jensen i Haslev og hustru Ellen Olsdatter (nr. 718 og 719). De fik 20/11 1681 døbt datteren Berite [= Birgitte], båret til dåben af præstekonen, Kirstine hr. Jacobs. Og hun har også to søskende der hedder Jens og Anna, så identificeringen må anses for sikker.

362. Hemming Pedersen

(21/8) 1664 – (17/2) 1741. Gårdmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred.

Hemming Pedersen kan i Vråby sogn kun dokumenteres fra 1708, hvor kirkebogen begynder. Men Bjarne Lyders Pedersen har på sin hjemmeside samlet en række ældre data, således at han er født i Kæderup (Tureby sogn) (døbt 21/8 1664) som søn af Peder Jensen og hustru Kirsten (nr. 724 og 725). Ligeledes at han er viet i Øster Egede kirke til Malene Madsdatter (nr. 363, født 1670 i Atterup (Øster Egede sogn)) 12/6 1687 og er fæster på gård nr. 6 i Skrodsbjerg. Endvidere deres børn, alle født i Skrodsbjerg: Peder (nr. 181, 1685-1737), Jens (ca. 1698-1739), Kirsten Hemmingsdatter (nr. 181, ca. 1700 [jeg mener: ca. 1705] – 1770), Maren (ca. 1702-1733), Inger (ca. 1704-1749) og Karen (1708-1770). Den ældste søns fødsel og dåb er noteret i Sdr. Dalby kirkebog under 1685, men med ombyttede navne: faderen kaldes Peder Hemmingsen, og sønnen Hemming. Men det må være dem, for blandt

fadderne optræder ”Inger Bertel Villadsens datter i Høsten”, altså en søster til Karen som Hemming senere blev gift med, og til Maren som Peder senere blev gift med. Jeg kan tilføje, at han som ung formentlig tjente hos sine forældre i Kæderup, og i 1686 tjente hos sin svoger, Lars Olsen i Kæderup. Modsat hvad der var normalt ser han ikke ud til at have giftet sig til fæstegården i Skrodsbjerg. I hvert fald var svigerfaderen, Mads Pedersen, gårdmand i Atterup. Men Hemming havde en ældre bror, Morten, gårdmand i Kæderup (nr. 1246), og Mortens svigerfar Ingvord Pedersen var gårdmand i Skrodsbjerg. Hans fæste ophørte netop 1688, og hvis der ikke var nogen sønner, har det vel været naturligt at søge at tilgodese en anden i slægten. Malene døde 1712 og blev begravet på Vråby kirkegård 14/1.

Allerede en måned senere, 17/2 1712 blev Hemming trolovet med Karen Bertelsdatter af Høsten i Sønder Dalby sogn, om hvem det oplyses at hun er Laurits Nielsens stiftatter. De to forlovere er stedfaderen og brudens bror Villads Bertelsen. Bjarne Lyders Pedersen kan oplyse at hendes far var Bertil Villadsen, gårdmand i Høsten og moderen Ingeborg Henriksdatter. Hun optræder næsten overalt som ”Hemmings kone”, men enkelte steder fremgår det at hun hedder Karen.

Hemming og Karen fik følgende børn: Bertel (1714), Mallene (1715), Anne (1718, død 1729), Jens (1721, død efter 1770 i Karise), Mette (1724, død 1726), Mette (1727, død samme år) og Lauritz (1734, død 1800).

Hemming Pedersen døde 1741 i sin alders 80. år [i virkeligheden var han kun 76] og blev begravet på Vråby kirkegård 17/2. Hans fæstegård hørte under Turebyholm. Han optræder ofte i kirkebogen som forlover og fadder. Hans forbindelse til fødesognet Tureby understreges af at han i 1712 på samme dag er forlover for broderen Morten Pedersens enke, Karen Rasmusdatter og for dennes søn Peder Mortensen i Kæderup, Tureby sogn (han underskriver med sine forbogstaver).

Enken, Karen Bertelsdatter, giftede sig samme år med Ole Ipsen (nr. 156).

Det bør nævnes at der på egnen optræder flere af navnet Hemming Pedersen, hvis fødselsår passer rimeligt godt med den H.P. der døde i Skrodsbjerg 1741, 80 år gammel. Således i Herfølge Per Plougs søn Hemming f. 1660 af Vedskølle, samt Unge Per Hemmingsens søn Hemming f. 1661. En Hemming Pedersen af Åshøje (Herfølge sogn) er fadder 1687 og 1690 og bliver gift med Birrite Pedersdatter 1693. En H.P. (den samme?) bliver 1703 gift med Bodil Andersdatter af Hadstrup. Formentlig er disse H.P.’er identiske med den H.P. af Åshøje, krøbling, der dør 1713, samt H.P. af Hadstrup, der dør 1714. Endvidere optræder der i Enderslev en H.P. der i 1691 bliver gift med Kirstine Mauritzdatter. Jeg vælger at holde mig til Bjarne Lyders Pedersens fortolkning, indtil noget taler herimod.

En anden H.P. var gårdmand i Freerslev, se nr. 176.

Endelig skal det nævnes at Arne Hansen kender til en HP i Høsten, født 1626 og død 1676, der havde Røglemosegård før Bertel Villadsen, svigerfar til både H.P. i Skrodsbjerg og dennes søn Peder Hemmingsen. Hvordan hænger alt dette sammen??

363. Malene Madsdatter

(9/1) 1670 – (14/1) 1712. Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Datter af Mads Pedersen af Atterup (Øster Egede sogn) og hustru Anne Christensdatter (nr. 726 og 727). Se i øvrigt under Hemming Pedersen, nr. 362.

368. Morten Nielsen

1689 – (9/6) 1765. Gårdmand i Druestrup, senere husmand i Ås, Høsten og Frenderup, Sønder Dalby sogn, Fakse herred, Præstø amt.

Arne Hansen skriver i sin hjemmeside:

”Druestrup, matr. nr. 4a, Druebrogård. Matriklen 1664, ejer: Tryggevælde. Hartkorn 12 tdr. 5sk. 1 fj. Matriklen 1680, ejer: Jomfruens Egede. Hartkorn: 12 – 4 – 1 – 2. Fæster 1724-26: Morten Nielsen. Der er ikke noget fæstebrev på Morten Nielsen. Det eneste jeg har kunnet finde om Morten Nielsen, er i 1725, hvor han får døbt sønnen Niels, det er derfor min formodning, at han kun har siddet ganske kort tid som fæster. 1726 blev der udstedt fæstebrev til Hans Larsen – født i Rode – på den gård i Druestrup, som Morten Nielsen sidst beboede”.

Arne Hansen har altså ikke bragt Morten Nielsen i forbindelse med Niels Mortensen, som han ellers selv har som fæster i Jenstrup. Men går man ud fra Niels Mortensens formodede fødselsår, får man uden problemer Morten Nielsen som hans far (hvilket Arne Hansen jo selv angiver, uden dog at identificere Morten Nielsens søn Niels med fæsteren i Jenstrup).

Jeg har ikke fundet Morten Nielsens trolovelse og vielse, men det fremgår at hans kones navn var Birthe Nielsdatter.

Morten Nielsen er i Sønder Dalby sogns kirkebog anført med følgende børn: Niels (nr. 184) 1725, Rasmus 1730, Hans 1732, Anna 1734, Karen 1736, Karen 1738. Det er generende at Morten ved disse lejligheder anføres som værende af Druestrup, Ås, Ås, Babberup, Høsten og Ås, og at han i 1730 kaldes Morten Nielsen Soldat. Det ville have hjulpet hvis konens navn også havde været oplyst, men det er som sædvanlig ikke tilfældet. Der er dog en betydelig bestandighed mht. faddernes navne, især optræder en Hans Koch ved alle lejlighederne, bortset fra 1725. Det skal også nævnes at Rasmus Mortensen optræder som fadder ved de fleste af Niels Mortensens dåbshandlinger. De er med andre ord brødre.

1749-1759 optræder generende nok en Morten Nielsen af Babberup, som ved en enkelt lejlighed også kaldes ”Soldat”, men da det drejer sig om børnefødsler, og vores Morten Nielsens kone, Birthe Nielsdatter endnu levede og var over den fødedygtige alder, må det dreje sig om en yngre mand af navnet.

Morten Nielsen af Frenderup blev begravet 9/6 1765, 76 år gammel, på Sønder Dalby kirkegård. Morten og Birthe har sikkert på deres gamle dage boet hos sønnen Rasmus Mortensen, der benævnes ”af Frenderup”.

369. Birthe Nielsdatter

1700 – (5/4) 1767. Husmor i Druestrup, Ås, Babberup, Høsten og Frenderup. Herkomst ukendt. Se i øvrigt under nr. 368, Morten Nielsen.

Da Hans Kochs datter i Ås skulle døbes optræder blandt fadderne: ”Birthe Nielsdatter, Morten Nielsens hustru ibidem”, et af de få steder hun nævnes ved navn. Birthe Nielsdatter af Frenderup begravnes 5/4 1767, 67 år gammel, på Sønder Dalby kirkegård.

7 X TIPOLDEFORÆLDRE:

576. Herman Nielsen

1611 – (30/6) 1709, gårdmand i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt. Herman Nielsen optræder kun ét sted i kilderne: I Himlingøje kirkebog, hvor der står under 30/6 1709: ”Begravet Hermand Nielsen, 98 år, 3 måneder og 10 dage gammel”. På baggrund af det sjældent forekommende fornavn i kombination med patronymet Nielsen anser jeg ham for at være far til Niels Hermansen (nr. 288), der er født 1669. Så skulle Herman altså have været 58 år da han blev far til Niels, hvilket ikke er umuligt – ja ikke engang usædvanligt. Hans høje alder er bemærkelsesværdig.

580. Jens Andersen Vinter

1646 – (17/7) 1710, gårdmand i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt. Søn af gårdmand i Himlingøje Anders Vinter og hustru Bodil Pedersdatter (nr. 1160 og 1161). Han var den ældste af fire børn.

Gift med Birte Nielsdatter, med hvem han fik følgende børn: Peder Jensen Vinter ca. 1682, Bodil, Johanne, Ingeborg og Anne (her nævnt ud fra deres optræden som faddere). Jens Vinter optræder selv flere gange som fadder, sidste gang 2/2 1710 da hans sønne Bodil blev døbt.

Han døde 1710, 64 år gammel, og blev begravet 17/7.

Ved skiftet efter ham 16/7 1710 (måske på selve dødsdagen?) nævnes enken, Birgithe Nielsdatter og børnene Peder Jensen 28 år gl., Johanne 24 år, Ingeborg 22 år, og Anne 18 år. Datteren Bodil må være død inden faderen (med mindre der er skrevet galt i 1700 da Bodil datter af Jens er fadder. Jens havde en *pige* der hed Bodil).

Året efter Jens' død 24/6 1711 blev Johanne Jensdatter Vinters uægte søn døbt Jens. Til barnefader blev udlagt Jens Nielsen, tjenende Morten Larsen i Himlingøje.

581. Birte (Birgitte) Nielsdatter

1649 – (2/4) 1724, husmor i Himlingøje, Bjæverskov hrd., Præstø amt.

Gift med gårdmand Jens Andersen Vinter i Himlingøje, se denne (nr. 580).

Birte Jens Winters optræder som fadder 1698 og 1701.

Birte Winters døde 1724, 65 år gammel, og blev begravet 2/4.

582. Lars (Laurs) Mortensen

Ca. 1655 – ca. 1720, gårdmand Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Laurs Mortensen havde en række børn, der optræder i Himlingøje kirkebog som faddere ved forskellige lejligheder: Dorthe (1703, nr. 291), Morten (1709, gift med Birgitte Nielsdatter 1711 og med Johanne Jacobsdatter 1731), Sidsel (1709, gift med ”unge Peder Jensen” 1731), Peder (1709). Denne børneflokk der må opfattes som voksne ved deres optræden i kirkebogen, er rimeligvis født i tiåret 1680-1690. Dette indebærer at deres forældre kan antages at være født ca. 1655-60. Men da Laurs begynder at sætte et nyt kuld børn i verden fra 1698, må man have lov til at gå ud fra at han har været gift to gange, og at hans første kone – hvis navn ikke kendes – er død, og at han har indgået nyt ægteskab med kone nr. 2, Kirsten Pedersdatter. De fik følgende børn: Laurs født og død 1698 (den ene af et tvillingpar, hvoraf den anden – en pige – var dødfødt), tvillingerne Ole og Anne 1700.

Der er ingen dødsindførsel for Laurs og han optræder aldrig selv som fadder, men det forekommer sandsynligt at han er død mellem 1710 og 1720. Kirsten Lars Mortensens optræder sidste gang som gudmor 1719, hvorpå også hun forsvinder sporløst. Måske er de gået på aftægt i et andet sogn hos et af Laurs’ børn. Der er ingen skifter efter dem i Valløs skifteprotokol.

616. Anders Bentsen

1665 – 1738. Gårdmand i Børsted, Tureby sogn, Fakse herred.

Søn af Bent Bentsen Møller i Skrodsbjerg Mølle og hustru Kirsten. Denne oplysning er resultatet af sammenstilling af flere enkeltstående oplysninger: Kirsten Bentsdatter af Skrodsbjerg Mølle alias Bent Møllers datter af Skrodsbjerg Mølle nævnes adskillige gange som fadder til Anders Bentsens børn. 1727 blev Ole Olsen trolovet til salig Bent Bentsens datter Kirsten i Børsted. Forlover for hende var ”hendes broder Anders Bentsen i Børsted”. Bent Bentsen Møller af Skrodsbjerg Mølle døde 1718, 79 år gammel, og Bent Møllers kone 1707. Hendes navn fremgår af en dåbsindførsel 1694, hvor Kirsten Bent Møllers i Skrodsbjerg Mølle er gudmor. Anders Bentzen og Maren Olsdatter i Børsted blev viet 25/11 1688 i Tureby kirke (trolovede 26/9, ingen forlovere nævnt).

Samtidig fik han ifølge Arne Hansens hjemmeside fæste på gården matr.nr. 3 i Børsted under Turebyholm. Maren var formentlig enke efter den tidligere fæster, Anders Madsen (samtidig havde hans bror, Bent Bentsen fæste på matr.nr. 3, der igen gik videre til dennes søn, Anders Bentsen (d.y.), og videre igen til dennes søn, Anders Andersen, og stadig er i familiens eje. Og samtidig havde en 3. bror, Mogens Bentsen gården matr.nr. 6, der igen blev overtaget af dennes søn, Anders Mogensen). Anders og Marens første barn blev 1694 døbt Maren og båret til dåben af Kirsten Bent Møllers i Skrodsbjerg Mølle, formentlig barnets farmor. Det næste barn, Christen (nr. 308) havde også ”Bent Møllers kvinde af Skrodsbjerg Mølle” som gudmoder 1697, men desuden optræder der en veritabel ”Bentsen-klan” som faddere:

Ole Bentsen, Mogens Bentsen og Kirsten Bentsdatter af Skrodsbjerg Mølle samt Bent Bentsens kvinde af Børsted, formentlig søskende til Anders Bentsen. De dukker også op ved de følgende børns dåb: Maren (1699), Hans (1702), Birthe (1704), Anna (1706, død 1725), Peder (1708), Ole (1710), Mads (1712, død 1720), et dødfødt barn (1715). Allerede i 1723 overtog sønnen Christen Andersen fæstet.

I 1737 døde Anders Bentsens hustru Momme Christensdatter, 62 år, 3 mdr. og 9 dage, fra Hollænderhuset ved Turebyholm. Det lader altså til at Maren Olsdatter er død et sted i forløbet og erstattet af Momme (=Maren?) Christensdatter, hvis da ikke forklaringen er den at kirkebogsføreren har taget fejl af navnet. Momme Anders Bentsens optræder som gudmoder i 1705. Det fremgår også at Anders Bentsen er gået på aftægt siden sidste barnedåb – her omtales han altid som værende ”af Børsted”. Anders Bentsen af Turebyholms Hollænderhus døde selv engang i foråret 1738, ”73 år ringer 5 måneder”. Han skulle så være født ca. 1665.

Det er påfaldende at de mange brødre Bentsen der optræder fra 1694, ikke forekommer i Turebys indførsler om døbte og viede fra 1661f. Det kan kun betyde at de er født i et andet sogn (fx Vråby, jf. Skrodsbjerg Mølle. Måske har de giftet sig til gårde i Børsted.

617. Maren Olsdatter (Momme Christensdatter)

1665 - (8/11) 1737. Husmor i Børsted, Tureby sogn, Fakse herred.

Se i øvrigt under nr. 616, Anders Bentsen.

620. Jep Nielsen

(19/11) 1682 – (29/1) 1751. Gårdmand i Nyby, Tureby sogn, Fakse herred.

Søn af gårdmand Niels Hansen i Kæderup (Tureby sogn) og hustru Inger. Båret til dåben 19/11 1682 af Dorete Søren Plougs i Tolstrup (Sædder sogn), formentlig en slægtning (bedstemor, faster eller moster?).

11/7 1706 blev Niels Hansens søn af Nyby, en ung karl ved navn Jep Nielsen, værende hos sin fader, trolovet med en pige ved navn Dorthe Jensdatter, tjenende Bertel Andersen i Nyby. Forlovere: Jacob Clausen og Bertel Andersen, begge i Nyby. Arne Hansen antager på sin hjemmeside, at Jep ved den lejlighed har overtaget faderens fæstegård, gård nr. 1 i Nyby.

Jep og Dorthe fik følgende børn: Inger (1707), Dorthe (1708), Niels (1710, nr. 310), Inger (1712), Jens (1715, død 1739), Karen (1718), Bodil (1720), Margrete (1724) og Jacob (1729). [Arne Hansen får det til 12 børn].

Dorthe Jensdatter døde 1740, 52 år gammel. Arne Hansen oplyser at datteren Margrethe i 1743 blev gift med Anders Nielsen, søn af Niels Pedersen i Kæderup, som i den forbindelse overtager fæstet af Jep Nielsens gård i Nyby. Jeppe flyttede til Druestrup i Sønder Dalby sogn på aftægt hos en af de to døtre i Druestrup, Inger. Han døde her 1751 og blev begravet på Sønder Dalby kirkegård 29/1.

27/4 blev der holdt skifte efter Jeppe Nielsen, indsidder i Druestrup. Arvingerne var hans børn: Dorthe Jeppesdatter gift med gårdmand Morten Pedersen i Druestrup, Inger Jeppesdatter gift med gårdmand Peder Pedersen, også i Druestrup, Karen Jeppesdatter gift med Niels Rasmussen i Frenderup, Bodil Jeppesdatter 30 år, tjenende på Lystrup, Anna Jeppesdatter gift med gårdmand Christopher Pedersen i Frenderup, Margrethe Jeppesdatter gift med gårdmand Anders Nielsen i Nyby, Kirstine Jeppesdatter 20 år, Jacob Jeppesen 16 år og endelig Anders Jeppesen 13 år. Jeppe beboede et indsidderværelse hos svigersønnen Peder Pedersen og efterlod sig værdier for kun 2 rdl. 1 m 6 s. og gæld for 2 rdl. 4 m 14 s. Et fattigt bo. Gården i Nyby forblev i slægten i yderligere 2 generationer iflg. Arne Hansen.

621. Dorthe Jensdatter

1688 – (29/1) 1740. Husmor i Nyby, Tureby sogn, Fakse herred.
Se i øvrigt under nr. 620, Jep Nielsen.

622. Jens Christensen

1668 – (23/4) 1722. Gårdmand m.m. i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred. Søn af gårdmand i Kæderup Christen Jensen og hustru Karen (nr. 1244 og 1245). Han var nr. 4 af 7 børn. Ved hans dåb i Tureby kirke optrådte flere af de ansatte på Turebyholm som faddere. Gennem hele sin ungdom fører han en meget tilbagetrukket tilværelse, nævnes aldrig i kirkebogen som fadder eller forlover. Jeg antager at han i hele denne lange tid har været karl på fædrengården (under Turebyholm). Først da hans far døde i 1705 kom turen til ham: han overtog fæstegården i Kæderup, matr.nr. 2, og han blev 10/5 viet til Kirsten Mortensdatter, gårdmandsdatter fra Kæderup.

De fik børnene Christen (1706), Inger (1708, død 1725), Karen (1711, nr. 311), Ellen Kirstine (1716, død 1725), Morten (1719, død 1720), Mette (1721, død 1725).

Under 23/4 1722 har Tureby kirkebog en sørgelig indførsel: ”blev Jens Christensen, sognefoged og kirkeværge, frossen ihjel på det brændte[?] overdrev, begravet, fra Kæderup, i sit alders 54 år, 2 mdr. og 9 dage”. Kirsten fortsatte fæstet til sin død 1728.

623. Kirsten Mortensdatter

1682 – 1728. Husmor i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred.

Datter af gårdmand Morten Pedersen i Kæderup og hustru Inger Ingvorsdatter (nr. 1244 og 1245). Hun var den ældste af 4-5 søskende.

Om ægteskab og børn, se under nr. 622, Jens Christensen.

Efter Jens' triste død i 1722 valgte hun ikke at indgå nyt ægteskab, men fortsatte selv fæstet af gården i Kæderup til sin egen død i 1728. Herefter blev fæstet overtaget af datteren Karens (nr. 311) mand Peder Andersen.

624. Hans Olufsen (Olsen)

1648 – (23/4) 1724. Gårdmand i Tollerød, Terslev sogn, Ringsted herred, Sorø amt. Herkomst ukendt, bortset fra at hans far må have heddet Oluf (Ole). Om sandsynligheden for at han er far til Jep Hansen (nr. 312), se under denne.

Terslev kirkebog begynder 1693, og netop dette år optræder Mome (Momme) Hans Olufsens som fadder for Oluf Pedersens barn Peder i Tollerød. Hans' kone på dette tidspunkt hed altså Momme, og det må da også være hende der er mor til Hans' følgende børn: Niels (1695, død samme år) og Kirsten (1696, død samme år).

Allerede året efter, 1697, døde Hans Olufsens hustru, Momme Nielsdatter af Tollerød, 26 år gammel. Hun skulle således være født ca. 1670 og er derfor næppe Hans' første kone, og kan heller ikke være mor til Jep Hansen, der skulle være født 1677.

Samme dag Momme blev begravet (30/7) blev hendes og Hans' nyfødte søn døbt Niels. Flere af fadderne synes at være brødre til Momme, således Hans Nielsen, degn i Bose [Borup?], og Mads Nielsen, foged på Egedegård [Jomfruens Egede].

Samme år blev Hans trolovet med Anne Rasmusdatter af Tollerød, og de blev viet 21/11. De fik følgende børn: Momme (1699, død 1703), Marie (1701), Ole (1703, død 1705) og Hans (1709). I 1705 døde Hans Olsens 14-årige datter Maren, formentlig en datter af Momme. Af de mange børn var det således kun et fåtal der tilsyneladende overlevede.

Anne Rasmusdatter optræder et par gange som gudmor for stedsønnen Jeppes børn, således 1711 og 1721.

I 1716 indtraf en dramatisk begivenhed: Hans Olsens gård brændte, og en ældre mand, Peder Olsen indebrændte. Men gården må være blevet genopført, for da Hans Olsen døde i 1724, benævnes han stadig "af Tolrød". Han blev 76 år gammel, og blev begravet 23/4 på Terslev kirkegård.

Samme år indgik Anna Rasmusdatter nyt ægteskab med Laurids Nielsen, der må antages at have overtaget gården. Men allerede to år senere, 1726, døde Anna, 56 år gammel, hvorpå Lars Nielsen trolovede og giftede sig med Anna Olufsdatter af Tollerød. Formentlig har de grundlagt et nyt gårdmandsdynasti.

668. Mourids Christensen Tæbring

1730 – 24/1 1712. Formentlig købmand i Nykøbing Mors. Må antages at være født i Tæbring sogn på Mors. Gift med Mette Pedersdatter, der døde (eller blev begravet) 6/10 1703, 66 år gammel, altså født 1637. Deres fem børn fremgår af skiftet efter Mourids' bror Niels Christensen 1714: Frederik Christian Bugge, ritmester i Bramfeld, Anne Marie Mouridsdatter Bugge i Holstebro, Juliane Sofie Mouridsdatter Bugge i Holstebro, Sofie Amalie Mouridsdatter Bugge (død, barn: Abigael Louise) samt Marie Elisabeth Mouridsdatter Bugge i Viborg.

Mourids hed øjensynlig ikke Bugge, men alle hans børn gjorde. Eneste mulige forklaring er at hans kone var en Bugge (jfr. at børnene efter svigersønnen Peder

Jensen Lund (nr. 333) hedder ikke Lund, men Bugge efter moderen). Mette Pedersdatters far skulle altså have heddet Peder Bugge. Om ham vides foreløbig intet.

669. Mette Pedersdatter (Bugge?)

1737 – 6/10 1703. Husmor i Nykøbing Mors. Se nr. 668.

688. Hans Nielsen Koch

Ca. 1640 – (18/3) 1691. Gårdmand i Tessebølle, Herfølge sogn, Præstø amt. Søn af gårdmand Niels Hansen Koch og hustru Karen Lauridsdatter i Tessebølle (nr. 1376 og 1377).

Han blev trolovet (15/7) og gift 28/9 1661 med Bodil Pedersdatter. Hans far var død tre år forinden, men først nu er han formentlig blevet anset for at have en sådan alder at han kunne gifte sig. Bruden har vel været nogenlunde jævnaldrende med ham, men har dog før trolovelsen tjent i syv år i Køge. I de følgende år optræder Hans Koch ofte som fadder, og parret får også selv en del børn: Ingeborre (1663), Karen (1665), Mette (1668) og Poul (1671, død 1677). Kort efter den sidste fødsel må Bodil være død (vel i barselseng), for 24. søndag efter Trinitatis 1671 bliver Hans Koch viet til Doret Nielsdatter, måske den Dorete, der tjente Hans Kochs svoger Jørgen Hansen i 1666.

Året efter, 1672, får de deres første barn, sønnen Poul. Han bæres til dåben af Niels Bødkers kvinde, måske barnets mormor? Først i 1676 noteres de for barn nr. 2, Kirsten. Igen er det Niels Bødkers kvinde der bær barnet. Året efter døbes Johanne. Hun bæres af Hans Nielsens kvinde, og blandt fadderne optræder Hans Nielsen og Niels Bødker (morbror og morfar?). Næste barn var Peder, født 1679, derefter Niels, født 1681, begge med Niels Bødkers kone som gudmor. I 1684 fødtes Lauritz (Lars Hansen, nr. 344), i 1686 Poul (døde 7 dage gammel), i 1788 Jens (død 12 uger gammel). De to sidste børn, Zier og Maren, blev begge født 1689, men med 6 ugers mellemrum (må skyldes en fejl i kirkebogen).

I 1691 døde Hans Kock, 48 år gammel. I 1695 fødtes et uægte barn ”til Hans Kokis her i byen” og blandt fadderne var ”Hans Kokis kone her i byen”. ”Her i byen” betyder altid kirkebyen, altså Herfølge, men der har aldrig før været tale om en Hans Koch i Herfølge by, og jeg anser det derfor for at være en fejl for ”Tessebølle”. Hvis denne tolkning er rigtig, viser indførslen et interessant forhold, nemlig at Hans Kochs enke ikke har giftet sig igen. Det må antages at gården er blevet overtaget af en søn eller en svigersøn, men jeg har ikke fundet nogen indikation af hvem det skulle være. I 1698 optræder Hans Kokis søn Peder som fadder, og samme år blev Hans Kokkis datter Caren i Tessebølle viet til Oluf Mortensen i Herfølge by. De optræder ikke senere i Herfølge kirkebog.

689. Dorte Nielsdatter

Ca. 1650 – 1711(?) Husmor i Tessebølle. Se under Hans Koch, nr. 688.

I 1711 døde Hans Boesens hustru af Tessebølle, Dorthe Nielsdatter, 47 år gammel. Hvis der er tale om Hans Kochs enke, er der aldersmæssigt ramt et godt stykke ved siden af, dog ikke så meget at oplysningen må afvises.

690. Peder Pedersen Sander

Gårdmand i Vedskølle, Herfølge sogn, Bjæverskov herred.

Ingen af navnet Sander optræder i Herfølge kirkebog 1645-1655, men i den følgende optræder pludselig en hel klan. Noget kunne tyde på at en hel brødræflok er blevet forflyttet hertil fra et andet sogn, måske i forbindelse med uårene sidst i 1650'erne (pest og krig). Den første der dukker op er Niels Pedersen Sander (død 1700, 80 år gammel), hvis søn Peder bliver døbt 1659. Samme år døbes et uægte barn, Peder; barnefader: "Ole Persen som er Niels Sanders bror i Vedskølle". Året efter døbes endnu et uægte barn, Lauritz; moderen Anna Ingvordsdatter udlagde som barnefader Per (Peder Pedersen) Sander som da tjente Kirsten sal. Lauritz Nielsen i Søllerup. Barnet døde et halvt år senere. Men Peder og Anne blev viet 1663, 12/9, og fik derefter flere børn sammen. Samme år, 1663, omtales Per Sanders bror, Jørgen. Desuden optræder Christen Sander og en Jens Sander som er sønner af Niels. De bor alle i Vedskølle og optræder ofte som faddere for hinandens børn. 1690 begravdes Niels Sanders moder af Vedskølle, nemlig Sidze Anders Halds, som var 108 år. Hun må da også være mor til de andre brødre.

Peder og Annes børn: Lauritz (1664) og Poul (1666).

Anne Ingvordsdatter døde 1669 og blev begravet 24/10 på Herfølge kirkegård. 10/12 1669 blev der holdt skifte efter hende. Det fremgår at hun døde 10/10, og at der foruden sønnerne Laurs og Poul, desuden var en søn Jørgen på ¼ år. Deres formynder er farbroderen Niels Sander i Vedskølle. Når gælden blev trukket fra boets aktiver, var der 136 ½ rdr., hvoraf børnene tilkom halvdelen, "hvilket børnenes formynder betroede Peder Sander, som han beholdt inde i boet hos sig".

Allerede 9/1 1670 blev Peder trolovet med Johanne Olufsdatter og viet 20/2.

De fik følgende børn: Jørgen (1671), Ane (1772), Jørgen (1674), Peder (1677), Lauritz (1678), Niels (1681), Karen (1683), Birgitte (1687, nr. 345), Kirsten (1690, død 1694) og Sander (1691).

Peder Pedersen Sander, der med årene omtales som gamle Peder Sander (til forskel fra Niels' søn Peder), nævnes sidste gang i kirkebogen 1704 (gl. Peder Sanders kvinde er fadder).

I Vallø gods' skifteprotokol er der en indførsel under 15/4 1705 hvorefter gl. Peder Sander sættes fra sin gård formedelst alderdom og svaghed efter selv at have begæret at entlediges. Gårdens indbo, redskaber og dyr blev opgjort til 85 r 5m 2s, som man må gå ud fra at den nye fæster har skullet udrede, hvorefter Peder Sander og hans kone har skullet leve af denne sum.

Hans dødsindførsel er ikke fundet, med mindre han skulle være identisk med den Peder Sander af Torpet, der begravnes på Herfølge kirkegård 25/4 1728. Johanne Olufsdatters død og begravelse er ikke fundet.

691. Johanne Olufsdatter

- 1670 – 1704 - . Husmor i Vedskølle, Herfølge sogn, Bjæverskov herred. Datter af gårdmand Oluf Ipsen i Vedskølle, senere Svansbjerg og hustru Anne Jørgensdatter (nr. 1382 og 1383). Ved hendes trolovelse med Peder Pedersen Sander 1670 optræder Oluf Ipsen som en af fire forlovere. Se i øvrigt under nr. 690, Peder Pedersen Sander.

692. Søren Jørgensen Kock

Ca. 1645 – (15/3) 1711. Gårdmand i Enderslev, Bjæverskov herred. Søren Jørgensen Kock blev 29/11 1668 trolovet med Malene Nielsdatter (nr.693), præstens tjenestepige. Den ene af de fire forlovere er hendes far, Niels Sørensen (Tærsker, nr. 1386). De blev viet i Enderslev kirke 6/1 1669.

3/10 1669 ses følgende indførsel i Enderslev kirkebog: ”Et drengbarn avlet og født i Niels Tærskers gård her i byen. Blev Søren Jørgensen Kocks barn båret til dåben ved navn Jørgen (nr. 346). Moderen, Mallene Nielsdatter blev forløst med det 3 uger tilforn om en tirsdag formiddag, i hines faders gård, som ligger til Vallø. Fadderne dertil var: hines egen fader Niels Sørensen [+ 8 andre].”

Heraf ses at Søren Jørgensen (som herefter ikke mere bruger tilnavnet Kock) og hans kone boede i svigerfaderens gård, som han formentlig senere har overtaget, og at gården hører til Vallø.

Søren Jørgensen Kock nævnes ikke før han bliver trolovet med Malene Nielsdatter, men et par gange forinden optræder blandt altergæsterne ”Søffren som tien Præsten”, således umiddelbart inden trolovelsen. I betragtning af at Malene også var i præstens tjeneste, taler meget for at det er ham.

En datter, Anne, blev begravet 1685. I 1686 blev sønnen Niels døbt. Det bemærkes i den forbindelse at gården hører til hr. Otto Skeels gods, dvs. Vallø.

Der er også en datter, Mette, der undertiden følges med forældrene til alters, ligesom sønnen Jørgen.

I 1711 døde både Søren Jørgensen og hans kone. Hun blev begravet 1/3 og han 15/3. 1711 er det store pestår, og dødsfald så hurtigt efter hinanden tyder på at de er døde af pest.

693. Malene Nielsdatter

Ca. 1650 – (1/3) 1711. Husmor i Enderslev, Bjæverskov herred. Datter af gårdmand Niels Sørensen Tærsker og hustru Ludtze Pedersdatter (nr. 1386 og 1387) i Enderslev, Bjæverskov herred.

1670: "Malene Søren Jørgens, som er Niels Tærskers datter her i byen" er fadder til et uægte barn, Oluf, født i Niels Tærskers gård. Moderen var Anne Olufsdatter, Ludtze Tærskers søsterdatter. Som barnefader blev udlagt en karl, Hans Thomesen. Se i øvrigt under nr. 692, Søren Jørgensen Kock.

716. Hans Sørensen

(7/3) 1653 – (4/4) 1711. Gårdmand i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt.

Søn af gårdmand Søren Hansen i Bråby og hustru Lucie Erichsdatter i Bråby (nr. 1432 og 1433).

Hans Sørensen blev 7/5 1676 – som 23-årig – viet til den tilsyneladende meget ældre Karen Nielsdatter. Ikke desto mindre fik de sønnen Niels Hansen i 1677, men så heller ikke flere børn. Niels kaldes ved sin død annex-bonden, han drev altså præstegårdens anneksgård. Det kan antages at han har overtaget den efter faderen der så har overtaget en mindre bedrift, jfr. at han kaldes "husmand" ved sin død.

4. april 1711 begravedes husmand Hans Sørensen, som boede i Bråby, 60 år gammel.

717. Karen Nielsdatter

1626 – (17/8) 1718. Husmor i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt.

Der er en del uklare punkter vedrørende Karen Nielsdatters liv og levned. Det står fast at hun i 1676 blev viet til Hans Sørensen, og at de året efter fik sønnen Niels. Hans Sørensen døde 1711, og under 1718 melder Bråby kirkebog: "Begravet Karen Nielsdatter som var hos sin søn Niels Hansen i Bråby, ætatis 92 år". Hun skulle altså have været ca. 50 år da hun blev mor til Niels. Vel ikke aldeles umuligt, men dog ret usædvanligt!

Kan vi komme videre? Måske! Ved sønnen Niels' dåb i 1677 blev han båret af "hendes søster i Holløse". Desværre anføres intet navn. Hvis søsteren er fra Holløse (Gunderslev sogn, Øster Flakkebjerg herred, Sorø amt) er der en mulighed for at Karen også er herfra. Vi skal altså i Holløse finde en mand ved navn Niels, der kan være far til en kvinde født ca. 1620-30, og som desuden har mindst én anden datter. En sådan findes, og det kan næsten kun være én: gårdmand Niels Pedersen (1586-1652) (nr. 1434). Men det må indrømmes at det er en spinkel linje.

Hendes dåbsindførsel kan ikke findes, da Gunderslev kirkebog først begynder 1645. Men der er et holdepunkt for at hun kan være datter af Niels Pedersen. Han døde 1652, og enken Anna Lauritsdatter (for ung til at være mor til Karen), giftede sig året efter med Hans Nielsen, som førte gården videre. Annas søster Margrete og dennes mand, Claus Jensen, fik i 1660 en søn, som Anna bar til dåben ("Hans Nielsens hustru"), og blandt de øvrige faddere optræder "Hans Nielsens stiftatter ved navn Karen". Så Niels Pedersen havde altså en datter Karen. Han havde også flere døtre med Anna, altså Karens halvsøstre.

Karen må antages at have været gift mindst én gang før ægteskabet med Hans Sørensen. I Gunderslev bliver en Karen Nielsdatter i 1654 viet til Peder

Christoffersen i Holløse, og i 1661 bliver en Karen Nielsdatter viet til Oluf Hansen Skytte. Trolovelsen fandt sted ”i Holløse til Hans Nielsens, i godtfolks nærværelse”. Ved vielsen oplyses det at de nu bor i ”Haldagger”. Hallager er ret langt væk fra Holløse og især Bråby, dog stadig i Sorø amt, men hvis det er vor Karen, tabes sporet her. Peder Christoffersen dør i Holløse 1667. Jeg tror på Holløse-sporet!

718. Ole Jensen

(19/3) 1648 – (6/3) 1716. Gårdmand i Haslev, Ringsted herred, Sorø amt. Søn af gårdmand i Haslev Jens Olsen og hustru Barbara Bentsdatter. Ved dåben blev han båret af præsten, runeforskeren, Jon Andersen Skonvigs kone, Maren; men det var der nu så mange andre der også blev. Han var et af de ældste af forældrenes seks børn.

I 1672 døde begge Oles forældre, og året efter giftede Ole sig, så han, der nu var 24 år gammel, har formentlig overtaget faderens fæstegård. Bruden var den to år ældre Ellen Olsdatter fra Troelstrup i Haslev sogn. De blev viet i Haslev kirke 14/12 1673. De fik følgende børn: Jens 1675, Barbara 1676, Simon 1679 (død 1699), Berite (Birgitte, nr. 359), 1681, Bent 1684 (død samme år), Anna 1685, Karen 1689. Jens blev i 1704 viet til Inger Nielsdatter og blev gårdmand i Haslev, og Barbara var allerede i 1693 blevet viet til Morten Andersen og blev derved gårdmandskone i Haslev. Hun døde 1733. Der er et skifte efter hende (udskrevet).

Ole Jensen døde 1716, 69 år gammel, og blev begravet på Haslev kirkegård 6/3.

719. Ellen Olsdatter

(31/5) 1646 – (1/4) 1729. Husmor i Haslev, Ringsted herred, Sorø amt.

Ved sin død angives hun at være 83 år gammel, hvilket ret nøje passer med en dåbsindførsel i Haslev kirkebog under 31/5 1646: ”Døbt Ellin Olufsdatter, uægte født i Haslev. Faderen: Oluf Christensen i Troelstrup, moderen Birgitte Lauridtzdatter. Sitze Lauritz Porsis i Haslev bar hende ...”. Ole Christensen i Troelstrup var en tilsyneladende velagtet gårdmand, gift og med efterhånden mange børn med sin lovformelige hustru. Birgitte Lauridsdatter hører man ikke senere noget til. Det er en nærliggende antagelse at hun skulle være datter af Lauritz Porse, hvis kone bærer barnet ved dåben, og således skulle være barnets mormor, men Sisse eller Cecil er i disse år en meget brugt gudmor (i flere tilfælde for ”uægte” børn), så det kan der ikke lægges noget særligt i.

Ellen Olesdatter i Troelstrup er fadder 1674. Da hun benævnes ”i Troelstrup” gætter jeg på at Ole Christensen og hans kone har taget pigen til sig og opfostret hende sammen med hendes mange halvsøskende.

Om Ellens ægteskab og børn, se under nr. 718, Ole Jensen.

Fredag den ¼ 1729 begravedes på Haslev kirkegård Ellen Olesdatter som døde hos Anders Mortensen i Haslev, 83 år gammel. Hun har altså boet i sine sidste år hos datteren Barbara og svigersønnen Morten Andersen.

724. Peder Jensen

Ca. 1615 – 1673. Gårdmand i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred.

Ifølge Bjarne Lyders Pedersens hjemmeside født ca. 1615 i Kæderup, død 1673 sammesteds, fæster nr. 3 i Kæderup. Gift ca. 1641 med Kirsten, født efter 1620, død efter 1679 i Tureby. Forældre til bl.a. Morten Pedersen (nr. 1246), Mette Pedersdatter og Hemming Pedersen (nr. 362).

Ifølge Arne Hansens hjemmeside om fæstegårde var Peder Jensen fæster på matr.nr. 3 i Kæderup ca. 1640-73. Han havde overtaget fæstet efter Jens Pedersen der nævnes som fæster på gården 1631, og som formentlig var hans far. Gården hørte under Turebyholm. Mellem 1642 og 1664 kendes 7 børn, hvoraf de to sidstes dåb fremgår af Tureby kirkebog – Maren 1662 og Hemming 1664.

Peder Jensen figurerer i kopskatten 1660 med 8 personer. Efter Peders død fortsatte Kirsten fæstet til 1680. I 1678 var der 2 børn/folk, 3 heste, 3 køer, 2 kalve, 8 får og 5 svin, altså en pæn stor gård. Hun efterfulgtes af sønnen Morten Pedersen.

21/12 1673 er Lars Olsen, der tjener Kirsten, sal. Peder Jensens i Kæderup, fadder. Han blev senere gift med Peder og Kirstens datter, Mette. I 1677 var Karen Pedersdatter, sal. Peder Jensens datter i Kæderup, fadder. I 1685 skulle Lars Olsens søn Ole døbes, og i den anledning er der et større opbud af Mettes søskende som faddere: Ane Hans Møllers bar barnet, desuden Frants Pedersen (?), Hemming Pedersen og Maren Peder Jensens datter, alle i Kæderup. Året efter er Hemming igen fadder, og nu oplyses det at han tjener hos Lars Olsen i Kæderup, altså hans svoger. Ifølge Jørgen Anthonsens hjemmeside, Google: PhpGed View var Peder Jensen 58 år ved sin død i 1673. Men Tureby kirkebog har kun fødsler og vielser i disse år.

725. Kirsten

Se under nr. 724, Peder Jensen.

726. Mads Pedersen

1637 – (16/6) 1688. Gårdmand i Atterup, Øster Egede sogn, Fakse herred.

Ifølge Bjarne Lyders Pedersen, Arne Hansens og Jørgen Anthonsens hjemmesider søn af gårdmand Peder Madsen i Øster Egede (1613-1660) og Birrite Lauridsdatter (nr.1452 og 1453), gift med Anne Christensdatter (nr. 727) 1669 og far til Malene Madsdatter (nr. 363). Allerede før 1664 fik han fæste på gården matr.nr. 6 i Atterup, der hørte under Jomfruens Egede, formentlig faderens fæstegård. Han har således været et godt parti helt fra 1660, men ventede åbenbart på den rigtige.

Mads Pedersen og Anne Christensdatter, Ole Ingvorsens enke, blev trolovet 1. s. adv. 1668, og blev viet 28/2 1669 i Øster Egede kirke. Deres første barn var datteren Mallene (nr. 365, 1670, 9/1). Herefter fulgte Anne (1671, død 1676), Mette (1673, død samme år), Peder (1676, død samme år) og Ole (1678, død samme år).

I 1685 mistede Mads også med kort tids mellemrum sin ældgamle mor Birte Lauritsdatter, og sin kone Anne Christensdatter. Men efter tidens skik giftede han sig hurtigt igen, formentlig engang i 1686. Hans kone nr. 2 hed Maren Eliasdatter. De nåede at få et barn i 1688, men da var faderen død – begravet 16/6 – og den posthume søn blev opkaldt efter faderen – Mads. I begravelsesindførslen oplyses det at Mads Pedersen havde været ”kirkeværge og præstens medhjælper” i 4 år. Enken giftede sig ½ år senere med Jens Madsen Heyde, der overtog fæstet af gården.

727. Anne Christensdatter

1629 – (28/9) 1685. Husmor i Atterup, Øster Egede sogn, Fakse herred. Om hendes herkomst foreligger intet. Hun optræder første gang i Øster Egede kirkebog i 1654, da den 25-årige Anne blev trolovet og senere gift med den langt ældre gårdmand Ole Ingvorsen, tilsyneladende som hans 4. kone. Det foreligger ikke oplyst hvilken fæstegård i Atterup Ole Ingvorsen havde, men det er sandsynligvis nr. 5, hvis tidlige fæsteforhold er uafklarede, men som Niels Nielsen, der spiller en vis rolle senere, har haft på et tidspunkt.

Anne optræder i de følgende år ofte i kirkebogen som gudmor og fadder, men selv føder hun ingen børn de første 12 år af sit ægteskab. Først 11/2 1666 hedder det: ”Døbt Ole Ingvors søn Jens, som på den tid var inderst hos N. Nielsen i Atterup, hvis hustru også bar ham”. Blandt fadderne var Mads Pedersen. Ole Ingvorsen har altså opgivet sin gård og bor til leje hos Niels Nielsen.

Den næste dåbsindførsel er også interessant. 29/3 1668 døbt Ole Ingvors søn, ”født til Niels Niensens i Atterup, Christen”. Igen var Niels Niensens kone gudmor. Men desværre var Ole Ingvorsen død og begravet en uge tidligere, 86 år gammel. Det oplyses i den forbindelse at hans 1. ægteskab havde varet 2 år, hans 2. ægteskab 18 år, hans 3. ægteskab 12 år, og hans sidste også 12 år. Hans næstsidste kone Maren døde 1651, 77 år gammel. Enken Anne giftede sig ½ år senere med naboen Mads Pedersen, der som nævnt optrådte som fadder for Jens og måske også havde mere med sagen at gøre [min hypotese].

Når Ole Ingvorsen havde måttet opgive sit gårdfæste kan det let forklares ud fra hans høje alder, men det kan også have at gøre med den indførsel i kirkebogen som præsten har foretaget i 1659: ”Den 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20. Febr. gick det underlig til hos os med Korn og Soer for uden indehafvende godtz, Fæste, Længe oc Qvæg. Gvd være os naadig oc hielp os! Dette glemmes icke Danmarck i deris tid som nu lefde. Da var Svensken her i Landet”.

Se i øvrigt under nr. 726, Mads Pedersen.

8 X TIPOLDEFORÆLDRE:

1160. Anders Winter

Ca. 1610 – 1681, gårdmand i Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt.
Eneste kilde til Anders Winters liv og levned er Aurelia Clemons sammendrag af hans og hans 1. kones skifter. Af det sidstnævnte fremgår at hendes navn var Bodil Pedersdatter og at hun døde 1672. Foruden ægtemanden Anders Winter efterlod hun sig børnene: Jens Winter nr. 580) der var voksen, Ane Andersdatter, som var død, men som havde efterladt sig børnene Margrete på 13 år, Karen på 8 år, Mette på 6 år og Barbara Jensdatter på 4 år fra sit ægteskab med Jens Jørgensen i Himlingøje, desuden Karen Andersdatter gift med Jørgen Olsen i Himlingøje og Barbara Andersdatter gift med Anders Pedersen i Himlingøje.

Skiftet efter Anders Winter blev afholdt 8/3 1681, formentlig umiddelbart efter hans død. Han efterlod sig en enke, hans 2. kone Karen Jacobsdatter, samt de børn og børnebørn, der blev nævnt i skiftet efter Bodil Pedersdatter. Dog synes nogle af svigersønnerne at være blevet forbyttet, og Jens Jørgensen er flyttet til Himlingøje. Anders Pedersen blev 1705 sat fra sin gård på grund af skrøbelighed.

Anders Winter synes ikke at have fået børn i sit 2. ægteskab.

1161. Bodil Pedersdatter

Ca. 1610 – 1672, husmor i Himlingøje, Bjæverskov herred, Præstø amt.

Se under nr. 1160, Anders Winter.

1232. Bent Bentsen Møller

1639 – (2/5) 1718. Møller i Skrodsbjerg mølle, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Gift med Kirsten. Hvilket kan udledes af at Kirsten Bent Møllers i Skrodsbjerg Mølle bærer Anders Bentsen i Børsteds barn, Maren til dåben. De må herefter anses for forældre til den store flok af ”Bentsener” i Børsted og på den nærliggende Skrodsbjerg Mølle som optræder som faddere ved Anders Bentsens (nr. 616) børns dåb: Anders Bentsen, Kirsten Bentsdatter, Ole Bentsen, Mogens Bentsen og Bent Bentsen.

Kirsten (”Bent Møllers kone”) døde 1707 og blev begravet på Vråby kirkegård 6/10. ”Bent Bentsen Møller af Skrodsbjerg Mølle, som var 79 år gammel” blev begravet på Vråby kirkegård 2/5 1718.

1233. Kirsten

- (6/10) 1707. Møllerkone i Skrodsbjerg Mølle, Vråby sogn, Bjæverskov herred. Se under nr. 1232, Bent Bentsen Møller.

1240. Niels Hansen

- 1682 – 1706 -. Gårdmand i Kæderup, senere Nyby, Tureby sogn, Fakse herred. Arne hansen meddeler på sin hjemmeside, at rigskansler Peder Reedtz i 1667 købte Turebyholm. Han nedlagde de sidste 10 gårde i Tureby og lagde jorden til

Turebyholm. Bønderne flyttede han til den nyoprettede Nyby [opr. Ny Tureby], der havde et meget mindre hartkorn, det blev kun til 5 kvartgårde. I 1688 og 1689 benævnes alle bønderne i Nyby ”husmænd uden besætning”. I 1771 er der kun 2 familier tilbage i Nyby, og i 1780 lægges den sidste gård (Niels Hansens) ind under Kæderup. Han synes at have overtaget gård nr. 1 i Nyby efter Anders Rasmussen 1684.

Der er ikke fundet oplysninger om dåb, vielse og begravelse for Niels Hansen. Første gang han optræder i kirkebogen er 19/11 1682, da hans søn Jeppe (nr. 620) bliver døbt. Han boede da i Kæderup. Senere får han to andre sønner: Jacob (1685) og Jens (1692). Ved begge lejligheder bor han i Nyby. Deres sidste barn er datteren Dorthe, født 1688.

I 1684 er Niels Hansens kvinde i Koldinghus ved Kæderup fadder. Den eneste gang hun nævnes ved navn er i 1694 da ”Inger Niels Hansen” i Nyby er fadder. Kort efter må hun være død, for 14/7 1695 bliver Niels Hansen af Nyby viet til Mette Pedersdatter ”som tjente fruene” [må være hende der 1683 kaldes velbyrdige frue Ane Ramel på Turebyholm][Arne Hansen læser ”som tjente fruene” som ”som tjente ham”, hvilket han oversætter til at han giftede sig med sin tjenestepige!] Niels og Mette synes ikke at have fået børn.

Niels Hansen optræder sidste gang i 1706 da ”Niels Hansens søn af Nyby, navnlig Jep Nielsen, en ung karl værende hos sin fader” bliver trolovet med Dorthe Jensdatter. Mærkeligt nok er Niels Hansen ikke en af forloverne. Arne Hansen antager at Niels Hansen har overladt gårdfæstet til sønnen Jep Nielsen samtidig med at denne blev trolovet og gift med Dorthe Jensdatter, men ægteskabet og overtagelsen af gården kunne vel også betyde at Niels Hansen er død; det ville forklare at han ikke er forlover. Sønder Dalby kirkebogs dødsindførsler begynder først 1716. Her finder man hverken Niels eller Mette, så det må antages at de begge er døde inden dette år. Da Jep Nielsens første barn, sønnen Jeppe, skal døbes bliver barnet båret af Jacob Nielsens kvinde af Borup her i Dalby[!], Åbenbart Jep Nielsens brors kone.

1241. Inger Niels Hansens

Død ca. 1695. Husmor i Kæderup, senere Nyby. Se under nr. 1240, Niels Hansen.

1244. Christen Jensen

-1662 – 1705 - . Gårdmand i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred, Præstø amt. Arne Hansen skriver i sin hjemmeside om fæstegårde om Kæderup, at byen led hårdt under svenskernes hærgen. I 1660 var 3 af gårdene ganske forarmede. I 1668 var der i Tureby 7 gårde og 3 husmænd, der hørte til Turebyholm, og 1 gård der hørte til Sorø Akademi samt en gård der tilhørte fru Birgitte Vind. I 1680 hører alle 9 gårde under Turebyholm. Christen Jensens gård var matr. nr. 2a, ”Vestervang”. Han var fæster her 1669-1702. Han var en af dem der var ganske forarmede i 1660. Christen kom fra Tureby til Kæderup i 1669, og det passer godt med at det netop var i 1669 at Peder

Reedtz nedlagde gårdene i Tureby og lagde jorden til Turebyholm. Christen Jensen er ganske vist ikke en af dem der nævnes som fæstere i 1660, men han kan dog være kommet til senere, evt. som mulig søn af Jens Lauridsen der ses på Arne Hansens liste.

Christens første kone hed Karen Christensdatter, og mens de endnu boede i Tureby fik de følgende børn: Christen (1662), Maren (1663), Bodil (1666) og Jens (nr. 622, 1668), der efterfulgte Christen i fæstet. I Kæderup fik de børnene Ane (1670), Anders (1672) og Mette (1674). Deres første barn, Christen, bæres til dåben af Christen Svendsens enke Mette, og det er sandsynligt at hun er Karens mor, og at barnet er opkaldt efter sin morfar.

Karen døde 1677, og i november samme år indgik Christen nyt ægteskab med Maren Nielsdatter, enke efter Oluf Laugesen fra matr.nr. 6 i Kæderup.

Maren Nielsdatter må være død i 1685, for 24/1 1686 indgik Christen sit 3. ægteskab, med pigen Ellen Nielsdatter fra Terslev i Ringsted herred og ”var af Hans Pedersens slægt i vejr møllen”. Hans Pedersen fra Tersløse var for øvrigt blevet gift med Christens datter Maren i 1683. Christen og Ellen fik følgende børn: Laurits (1687), Karen (1688), Ane Kirstine (1692) og Kirsten (1695).

I 1705 blev sønnen Jens gift med Kirsten Mortensdatter, datter af Morten Pedersen og Inger Ingvorsdatter i Kæderup, og Arne Hansen formoder at Jens har overtaget fæstet og at Christen er gået på aftægt. Christens dødsdato er ukendt.

1245. Karen Christensdatter

- 1668 – 1678. Husmor i Tureby og senere i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred. Formentlig datter af gårdmand Christen Svendsen i Tureby og hustru Mette (nr. 2490 og 2491).

Se i øvrigt under nr. 1244, Christen Jensen.

1246. Morten Pedersen

Ca. 1655 – 1712. Gårdmand i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred.

Søn af gårdmand Peder Jensen i Kæderup (nr. 724 og 2492) og hustru Kirsten (nr. 725 og 2493) og dermed bror til Hemming Pedersen i Skrodsbjerg, nr. 362).

Morten har formentlig været karl på faderens fæstegård, nr. 3 i Kæderup, under Turebyholm, indtil dennes død 1673, derefter bestyrer for moderen til dennes død 1680. Først herefter er han tilsyneladende blevet gift – med Inger Ingvorsdatter fra Skrodsbjerg (alt dette ifølge Arne Hansens hjemmeside).

De fik følgende børn: Kirsten (nr. 623, 1682), Mette (1684), Ingver (1686) og Peder (1691). Mortens sidste barn, Maren (1705), må han have fået med sin 2. kone, Karen, som efter hans død i 1712 blev trolovet med Rasmus Hansen, enkemand i Kæderup. Hemming Pedersen i Skrodsbjerg var forlover sammen med Lars Olsen i Kæderup, der var gift med Mortens og Hemmings søster, Mette. Samme dag blev sønnen Peder

Mortensen trolovet med Ellen Pedersdatter, også med Hemming Pedersen og Lars Olsen som forlovere. Samtidig overtog han fæstet af gård nr. 3.

Af døtrene blev Kirsten gift med Jens Christensen af Kæderup (nr. 622) 1705 og Mette med Rasmus Pedersen af Kæderup 1707.

1247. Inger Ingvorsdatter

Ca. 1635 – ca. 1695. Husmor i Kæderup, Tureby sogn, Fakse herred.

Datter af gårdmand Ingvord Pedersen i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred, og hustru Kirsten (nr. 2494 og 2495). Se nr. 1246, Morten Pedersen.

1376. Niels Hansen Koch

1596 – (28/3) 1658). Gårdmand i Tessebølle, Herfølge sogn, Præstø amt.

Gift med Karen Larsdatter (Lauritzdatter), som overlevede ham med mange år, men ellers var ret jævnaldrende med ham. Det vides ikke om hun var hans første kone. Hun havde til gengæld tidligere været gift med Bo Larsen i Tessebølle og havde syv børn med ham. Er det hendes gård han bliver herre over?

Følgende børn af dem er kendt: Hans Nielsen Koch født ca. 1642 (nr. 688), Birgitte Nielsdatter, født 1646, gift med Jørgen Hansen (Boesen) i Tessebølle (hendes fætter) og efter hans død 1682 med Anders Madsen, død 1712. Hun døde 1693. Niels Koch har indtaget en fremtrædende plads i det lille landsbysamfund. Han optræder flere gange som fadder og som værge. En oplysning i Herfølge kirkebog er særlig interessant: i 1654 går han til alters sammen med sin hustru og sine børns skolemester ved navn Per Jørgensen. Det må forstås sådan at han har haft råd til at holde skolemester til sine egne børns undervisning. Det er en storbonde vi har med at gøre. Niels Hansen Koch døde 1658, 62 år gammel, og blev begravet på Herfølge kirkegård 23/3 samme år.

(Se: Jens V. Olsen: Boas Larsen og hans slægtninge)

1377. Karen Larsdatter (Lauritsdatter)

Ca. 1600 – (22/9) 1684. Gårdmandskone i Tessebølle, Herfølge sogn, Bjæverskov hrd., Præstø amt.

Se under nr. 1376, Niels Hansen Koch. Efter Niels' død i 1658 styrede hun selv gården i nogle år, hvilket ses af flere indførsler i kirkebogen ("Karen Kocks pige" o.l.). Sønnen Hans Koch blev gift i 1661 og må da have overtaget gården. Ved sin død 1684 omtales hun som "Hans Kockis moder", hvilket indikerer at hun var på aftægt hos sønnen.

1380. Peder Sander

Om denne forfader ved jeg ikke andet end at en af hans sønner hed Peder Pedersen Sander (se denne, nr. 690), og at han tilsyneladende havde en række andre sønner: Niels, Ole (Oluf) og Jørgen (+ Christen og Jens, sønner af Niels), der alle bor i

Vedskølle (Herfølge sogn). Ingen af disse Sander-brødre nævnes i Herfølge kirkebog før 1659, hvilket i høj grad tyder på at de er indvandret til sognet omkring dette "skæbneår" da pesten hærgede og krigsfolk plagede livet af de arme bønder. Ifølge historikeren Aksel Lassen blev der fyldt op i de hårdt ramte egne af et befolkningsoverskud i Nordjylland, der i vidt omfang var gået fri.

Denne Peder Sander synes ikke selv at være kommet med til Vedskølle, men hans enke optræder i et enkelt bemærkelsesværdigt glimt: I 1690 begravedes Niels Sanders mor af Vedskølle, nemlig Sidze Anders Halds, som var 108 år gammel. Hun må som enke have giftet sig med Anders Hald, en mand i Himlingøje, der i hvert fald én gang optræder som fadder (1666). Ifølge Axel P. Jensen: Haarlev og Himlingøje sogne (1951) fremgår det af matriklen af 1664 at Anders Hald var fæster af gård nr. 5 i Himlingøje under Vallø. Det var en lille gård på 3 tdr. 4 skp. Er det Peder Sanders gård? Anders Hald er fadder for et af Niels Sanders børn 1671. Anders Hald af Vedskølle døde 1689, 74 år gammel.

1381. Sidze Anders Halds

1582-1690. Husmor i Vedskølle, Herfølge sogn, Bjæverskov herred.
Se under Peder Sander, nr. 1380.

1382. Oluf Ipsen

Gårdmand i Vedskølle, senere Svansbjerg, Herfølge sogn, Bjæverskov herred.
Ved Johanne Olufsdatters (nr. 691) trolovelse med Peder Pedersen Sander (nr. 690) i 1670 optræder en Oluf Ipsen som en af fire forlovere, muligvis hendes far.
Ja, rigtigt: Oluf Ibsen i Svansbjerg holder 1677 skifte efter sin afdøde hustru Anne Jørgensdatter (død 3/1 s.a.) med deres fælles børn: den 13-årige Jørgen Olufsen, der er hos sin far, Johanne Olufsdatter på hvis vegne mødte Peder Sander i Vedskølle, desuden Anne Olufsdatter (Oluf Ibsens i Ringsbjerg), Ludtze Olufsdatter (gift med Jens Iversen i Svansbjerg) og Birgitte Olufsdatter. For hende, Jørgen og Anne er Peder Sander Lavværge. Gården er på 2 længer foruden skorsten [må betyde: uden skorsten]. Boets aktiver og passiver går nærmest lige op.

1383. Anne Jørgensdatter

- 3/1 1677. Husmor i Svansbjerg, Herfølge sogn, Bjæverskov herred.
Se i øvrigt under nr. 1382, Oluf Ibsen.

1386. Niels Sørensen Tærsker

- (2/4) 1679. Gårdmand i Enderslev, Bjæverskov herred.
Niels Tærsker "cum uxore" omtales første gang som altergænger nytårsdag 1660. Samme år, 8/3 begravedes hans datter Katarina. Senere samme år, 1/11) var han til alters "cum uxore, deris søn Søffren".
1661 Judaica blev Ludtze Thærskers søsters barn begravet.

Samme år, pinsedag, confitentes: ... Niels Thærsker cum uxore og hindis søstre: Karine og Mette Pedersdatter.

1662 var Niels Tærsker, hans hustru og deres søn Søren til alters.

1663. Confitentes: ... Niels Tærskers datter Malene, som tjener præsten.

1667 Confitentes: ... Niels Sørensen Tærsker med hustru og deres søn Søren.

1667 22/9 blev en ung karl i Herfølge, Oluf Jørgensen, barnefødt i Himlingøje, trolovet med Niels Tærskers datter her i byen, Ingeborge Nielsdatter som tjener Sier i Aggerup. De blev viet 17/11.

Året efter blev datteren Malene forlovet og gift med Søren Jørgensen Kock, som også synes at have tjent hos præsten (se nr. 692 og 693).

Niels Tærskers gård hørte under Vallø, og det samme gjorde svigersønnen Søren Jørgensens. Måske er der tale om den samme gård.

Niels Tærsker blev 2/4 1679 begravet på Enderslev kirkegård. Ludtze Niels Tærskers dødsindførsel er ikke fundet.

1387. Ludtze Pedersdatter

Husmor i Enderslev, Bjæverskov herred.

Se under nr. 1386, Niels Sørensen Tærsker.

1432. Søren Hansen

1608 – (25/4) 1672. Gårdmand i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt.

Født i Udbyneder, Gjerlev herred, Randers amt. Hvornår han er kommet til Bråby vides ikke.

25/4 1647 blev Søren Hansen og Lucie Eriksdatter viet i Bråby kirke. Det oplyses at de da boede i byen.

Først 1653 fik de deres første barn, sønnen Hans Sørensen (nr. 716). Han blev døbt 7/3 samme år. Flere af fadderne hørte til på Gisselfeld.

I 1660 fik de endnu en søn, Erik (Erick) Sørensen. Han døde 21 år gammel 1681.

I 1663 fik de en datter, Karen, men hun døde 10 år gammel i 1673.

Under 25/4 1672 anfører kirkebogen: Begravet Søren Hansen, født i Jylland i Udbyneder, boede og døde i Bråby, 64 år. Til kirken 1m.

1433. Lucie Eriksdatter (Erichsdatter)

Husmor i Bråby, Ringsted herred, Sorø amt.

Det må antages at hun i modsætning til manden er af en lokal familie, idet sønnen Hans ved sin dåb 1653 blev båret af Anne Hindrich Møllers på Bechsmølle, og der i 1686 blev begravet en Anne Erichsdatter datter af Erich møller af Bechsmølle.

Hendes begravelsesindførsel er ikke fundet, og det må derfor antages at hun er død i den periode hvor Bråby kirkebog ikke er ført: 1656-1665.

Se i øvrigt under nr. 1432, Søren Hansen.

1434. Niels Pedersen

1586 – (14/9) 1652. Gårdmand i Holløse, Gunderslev sogn, Øster Flakkebjerg herred, Sorø amt. Om argumenterne for at medtage ham, se under nr. 717, Karen Nielsdatter. Han må have været gift mindst to gange, da hans hustru ved Gunderslev kirkebogs start, 1645, Anne Lauritzdatter, ifølge oplysningerne ved sin død må være født ca. 1614 og dermed ikke kan være mor til hans ældste børn.

Hans kendte børn fra før 1645 er følgende: Karen (nr. 717) ca. 1626 (død 1718), Jeppe (Hans Nielsens stiftsøn), død 1657, Peder (Hans Nielsens stiftsøn) død som ca. 20-årig (fadder) 1660.

Hans børn med hustruen Anne Lauritzdatter efter 1645: Ellene 1646, Hans 1648 og Kirsten 1651 (død 1657),.

I 1650 er Anna Niels Pedersens i Holløse gudmor to gange. I 1649 bliver Claus Jensen i Overup trolovet med Niels Pedersens kvindes søster, Margareta Lauritzdatter ... Niels Pedersens kone hedder altså Anne (Anna) Lauritzdatter.

Niels Pedersen i Holløse døde 1652 i sin alders 66. år. Han blev begravet 14/9 på Gunderslev kirkegård.

Enken, Anne Lauritzdatter blev viet til Hans Nielsen 15/5 1653, og det må antages at han har overtaget gårdfæstet. De fik følgende børn: Niels 1654, Bodil 1659.

Hans Nielsen døde 1679, 60 år gammel. Anne – nu 65 år gammel – giftede sig for tredje gang, nu med den 30-årige Jørgen Hemmingsen, men hun døde 2 år senere, og Jørgen Hemmingsen fandt sig vel nu en ung kone til sig og gården.

1436. Jens Olsen (Olufsen)

1598 – (6/6) 1672. Gårdmand i Haslev, Ringsted herred, Sorø amt.

Da Haslev kirkebog begynder i 1645, er Jens Olsen allerede gift med Barbara Bentsdatter, og de har formentlig flere børn sammen på dette tidspunkt.

Aldersforskellen på 21 år indikerer dog at det er Jens' andet ægteskab.

Efter 1645 får de følgende børn: Rasmus 1646, Oluf 1648, Maren 1650, Niels 1652, Peder 1654 og Hans 1656. Her er der et spring i kirkebogen frem til 1663, og der kan således godt have været flere børn. Men ægteparret er nu til års, og bortset fra at Barbara et par gange optræder som gudmor efter 1663, er næste bemærkelsesværdige indførsel fra 1672, hvor præsten skriver: ”dend 6. Junij begraffued Jens Ollesen født J Udby sogn i Løjterup. Boede och døde her i Harsle, var 74 Aar. – Samme dag begraffued forbem. Jens Ollesens Ecte Hustru ved Naffn Barrebra Bends datter som var født i Pederstrup som den tid saa kaldtis. Var 53: Aar gammel, til Kirchen: 1 m”.

Denne notits er bemærkelsesværdig af flere grunde. Først og fremmest fordi ægteparret begravnes samme dag, hvilket sætter fantasien i gang: ulykke? – selvmord? forbrydelse? – epidemi? – eller det ikke ualmindelige fænomen at en efterladt og måske svagelig ægtefælle dør af sorg få dage efter den andens død? Kirkebogen antyder intet herom. Dernæst at vi får at vide hvor de var født. Således var Jens født i Udby sogn, ikke mange km. borte. Men selv om Udby kirkebog også begynder i

1645, er der næppe mulighed for at finde Jens' familierelationer her. Endelig siges det om Barbara at hun er født i Pederstrup "som den tid saa kaldtis". Denne kryptiske formulering henviser til det forhold at landsbyen Pederstrup i Bråby sogn - ifølge Trap: Danmark - i 1600-tallet blev indlemmet i Bregened og nedlagt. Det må altså være sket på dette tidspunkt.

1437. Barbara Bentsdatter

1619 – (6/6) 1672. Husmor i Haslev, Ringsted herred, Sorø amt.

Datter af gårdmand Bent Clementsen i Pederstrup, Bråby sogn, Ringsted herred, Sorø amt og formentlig hans hustru Anne.

Se i øvrigt under nr. 1436, Jens Olsen.

1438. Ole (Oluf) Christensen

Ca. 1615 – (1/9) 1691. Gårdmand i Troelstrup, Haslev sogn, Ringsted hrd., Sorø amt.

Ved starten af Haslev kirkebog i 1645 optræder Ole Christensen som en agtværdig gårdmand og familiefar, gift med Mette Olufsdatter. Den første indførsel i kirkebogen er faktisk dåben af deres søn, Oluf Olufsen, 31/8 1645. Formentlig er han opkaldt efter morfaderen, som derfor må antages at være død på dette tidspunkt. Oluf blev kun 14 dage gammel.

Året efter, 31/5 1646, døbttes Ellin Olufsdatter, "uægte født i Haslev" (nr. 719).

Faderen var Oluf Christensen i Troelstrup, moderen Birgitte Lauritzdatter i Haslev. Alle fadderne er fra Haslev. Det kan kun dreje sig om gårdmanden i Troelstrup der har været på gale veje. Præsten skriver ikke noget om at de har "stået åbenbart skrifte", men det gør han aldrig, modsat de fleste af sine embedsbrødre. Birgitte Lauritzdatter hører man ikke mere til. Barnet synes opfostret hos Oluf Christensen i Troelstrup sammen med hans andre børn.

Med Mette Olufsdatter fik han i øvrigt følgende børn: Sidsel 1649, Else 1650 (død 1651), Simen 1652, Peder 1655 (død samme år), Peder 1656. Herefter er der 7 år hvor kirkebogen ikke er blevet ført, så der kan godt have været flere børn.

Ellen Olesdatter i Troelstrup optræder som fadder i 1672. Det må være den "uægte" datter.

1439. Birgitte Laursdatter

Pige i Haslev. Se under nr. 1438, Ole Christensen.

1452. Peder Madsen

1613 – 1660. Gårdmand i Atterup, Øster Egede sogn, Fakse herred.

Ifølge Bjarne Lyders Pedersens og Jørgen Anthonsens hjemmesider født 1613, død 1660 i Atterup. Hans Mor hed Karen (nr. 2905). Han blev i 1636 som 23-årig gift i Øster Egede kirke med den meget ældre Birrete Lauritsdatter (ca. 1595-1685).

Forældre til Mads Pedersen (nr. 726) og Johanne Pedersdatter (f. ca.1637 i Øster Egede, død sammesteds 1685).

Peder Madsen døde 47 år gammel i Atterup 1660, hvorimod enken Birrete Lauritsdatter først døde 90 år gammel 1685 i Atterup og blev begravet på Øster Egede kirkegård.

1453. Birrete Lauritsdatter

1595 – (1/11)1685. Husmor i Atterup, Øster Egede sogn, Fakse herred.

20. s.e.Tr. (1/11) 1685: ”Begravet Birrete Lauridtzdatter, som var Mads Pedersens moder i Atterup, 90 år gl.”

Se nr. 1452, Peder Madsen.

9 X TIPOLDEFORÆLDRE:

2490. Christen Svendsen

Ca. 1600 – ca. 1662. Gårdmand i Tureby, nævnt som fæster på gård nr. 7 under Turebyholm 1660, men omtales som ”salig” 1662, da hans enke, Mette, bærer Christen Jensens og Karen Christensdatters (nr. 1245) barn, Christen, til dåben, formentlig dattersønnen, der da er opkaldt efter sin nyligt afdøde morfar.

2491. Mette Christen Svendsens

Ca. 1610 – ca. 1674. Husmor i Tureby. Se under nr. 2490.

I 1674 blev Christen Jensens og Karen Christensdatters sidste barn døbt, Mette. Sikkert en indikation af at barnets mormor, som hun er opkaldt efter, er død kort forinden.

2492. Peder Jensen

Identisk med nr. 724.

2493. Kirsten

Identisk med nr. 725.

2494. Ingvord Pedersen

Død før 1688. Gårdmand i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred.

Fæste mellem 1660 og 1688. Formentlig er fæstet overtaget af Hemming Pedersen (nr. 362), bror til Ingvords svigersøn Morten Pedersen (nr. 1246).

Gift med Kirsten. Datter: Inger Ingvordsdatter (nr. 1247).

Kilde: Bjarne Lyders Pedersens hjemmeside.

2495. Kirsten

Husmor i Skrodsbjerg, Vråby sogn, Bjæverskov herred.

Gift med gårdmand Ingvord Pedersen, nr. 2494. Datter: Inger Ingvordsdatter (nr. 1247).

Kilde: Bjarne Lyders Pedersens hjemmeside.

2874. Bent Clementsen

Ca. 1580 – ca. 1660. Gårdmand i Pederstrup, Bråby eller Haslev sogn, Ringsted herred, Sorø amt. Ifølge Trap: Danmark var Pederstrupen landsby i Bråby sogn som blev nedlagt i 1600-tallet og jorden lagt ind under Bregentved. Pederstrup nævnes dog aldrig i Bråby kirkebog, hvorimod navnet jævnligt forekommer i Haslev kirkebog.

Han optræder som fadder for Ole Jensens og Barbara Bentsdatters børn i 1648, 1650, 1652 og 1656.

Foruden datteren Barbara må han være far til Clement Bentsen i Haslev, der får en større børneflokk i årene 1667-81.

Bent Clementsen må være død i den periode hvor Haslev kirkebog ikke blev ført: 1656-63.

2875. Anna Bent Clementsens

Ca. 1590 – ca. 1660. Husmor i Pederstrup.

Anna optræder kun én gang i kilderne, nemlig i Haslev kirkebog, hvor ”Anne Bent Clemmidsens i Pederstrup” bærer et barn til dåben i 1646. Hun må være død i den periode hvor kirkebogen ikke blev ført: 1656-63.

Se i øvrigt under nr. 2874, Bent Clementsen.

2905. Karen

Ca. 1569 – (25/8) 1649. Husmor i Atterup, Øster Egede sogn, Fakse herred.

Mor til Peder Madsen, gårdmand i Atterup (nr. 1452).

Kilde: Bjarne Lyders Pedersens hjemmeside.

I Øster Egede Kirkebog står under 25/1649 (opslag 134): ”begravet Peder Madtsøns Karen, Conj. 24, Viduit. 14, æt. 80”. Præsten har åbenbart glemte ordet ”moder”, men det fremgår at hun har levet i ægteskab i 24 år og i enkestand 14 år, og at hun blev 80 år. Hun skulle altså være blevet gift som 42-årig og derefter blevet mor til Peder Madsen. Der er vist noget galt!